

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva České národní banky za rok 2003

Česká národní banka
2004

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-42863>

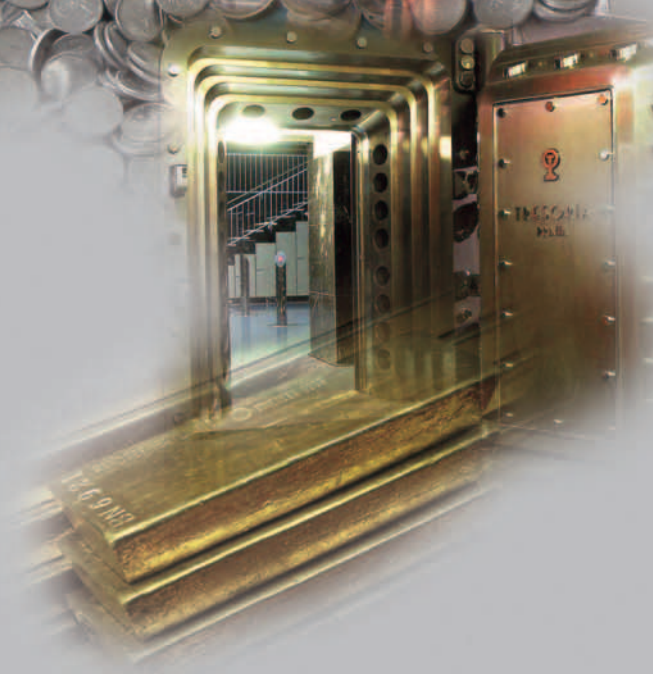
Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 18.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2003

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2003

ÚVODNÍ SLOVO GUVERNÉRA	4
I. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE	7
BANKOVNÍ RADA	9
ŘEDITELÉ SEKCI A SAO	10
ŘEDITELÉ POBOČEK	10
ORGANIZAČNÍ SCHÉMA	11
II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ	13
MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ	14
OPERACE NA FINANČNÍM TRHU	16
EKONOMICKÝ VÝZKUM	18
BANKOVNÍ SEKTOR, JEHO STABILITA A REGULACE	20
PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK	22
ČNB JAKO BANKA STÁTU	25
STATISTIKA	26
EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE, ZAHRANIČNÍ TECHNICKÁ POMOC	27
ČNB JAKO SPRÁVNÍ ORGÁN	29
TECHNOLOGIE A BEZPEČNOST	29
III. ČNB A VEŘEJNOST	31
EXTERNÍ KOMUNIKACE	32
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM	33
EXPOZICE	33
ODBORNÁ KNIHOVNA	34
KONGRESOVÉ CENTRUM	34
IV. ČNB A JEJÍ LIDÉ	37
V. HOSPODAŘENÍ ČNB	41

V pojetí výroční zprávy České národní banky dochází k několika změnám, které by měly přispět k lepšímu pochopení práce centrální banky. Nově jsou do ní zařazeny informace, které umožňují hlubší pohled do centrální banky jako instituce a kromě odborných činností a činností plynoucích ze zákona o ČNB také přibližují její „lidský“ rozměr.

Hlavním cílem ČNB je péče o cenovou stabilitu. Tento cíl ČNB naplňuje, stejně jako řada dalších centrálních bank, cílováním inflace. Inflační cíl měl v roce 2003 podobu pásma, pozvolna klesajícího k hranicím cca 2,5 – 4,5 % meziročního růstu spotřebitelských cen. Jak je z výsledků za rok 2003 zřejmé, skutečná inflace se pohybovala hluboko pod cílem: vzestup cen dosáhl v prosinci 1 %, přičemž v předchozích měsících byl ještě podstatně pomalejší.

Analýzy prokázaly, že mimořádně nízká inflace nebyla důsledkem měnové politiky ČNB, ale především souběžného působení několika výjimečných, obtížně předvídatelných faktorů. Doznívaly vlivy značného posílení české koruny vůči euru, které bylo v průběhu roku 2003 vystřídáno prudkým znehodnocením amerického dolaru spojeným s poklesem cen dovážených surovin. Vnější poptávkové tlaky

byly tlumeny pomalým růstem ekonomiky ve státech Evropské unie, přičemž v Německu, které je naším hlavním obchodním partnerem, došlo dokonce ke stagnaci ekonomiky. Vnitropolitická situace v ČR zbrzdila úpravu regulovaného nájemného, a proto vliv regulovaných cen na inflaci nedosáhl očekávaných hodnot. Bankovní rada průběžně hodnotila vzniklou situaci a na základě toho rozhodla v první polovině roku o trojím snížení základní měnověpolitické úrokové sazby.

V roce 2003 se viditelně projevil přínos restrukturalizace bankovního systému. Banky se soustředily na posílení konkurenční schopnosti, širší nabídku produktů a celkové rozšíření svých aktivit. Intenzivně se orientovaly na úvěrování domácností a využily zde prostor, který jim vytvořily nízké úrokové sazby a příznivá příjmová situace domácností. V podmínkách stabilního růstu české ekonomiky se tak peněžním ústavům daří dosahovat zisků posilujících jejich stabilitu, a to i přes sílící konkurenci v celém sektoru finančního zprostředkování. Přípomínkou minulosti se však stalo ukončení činnosti Union banky, jehož důvody byly opět obdobné jako příčiny úpadků malých bank v minulosti: nevládnutá expanze a nedostatečně omezené podnikání.

V souladu se světovými trendy dochází i u nás ke stále většímu prolínání finančních služeb, poskytovaných až donekdávna specializovanými institucemi v relativně oddělených segmentech finančního trhu. S tímto trendem souvisí snaha o postupnou integraci dosavadních regulačních a dozorových orgánů státu. Chystá se převzetí dozoru nad úvěrovými družstvy Českou národní bankou a přechod regulace pojišťoven a penzijních fondů pod Komisi pro cenné papíry.

V provozní oblasti se ČNB snaží nejen kvalitně plnit zákony určený rozsah činnosti, ale dbá také na efektivitu vynaložených nákladů. To mimo jiné zajišťuje, aby rostoucí požadavky související zejména se začleňováním do evropských struktur mohly být zabezpečovány se stávajícím počtem zaměstnanců. Vzestup mezd uvnitř ČNB byl v loňském roce nižší než indexy růstu výdělků v bankovním sektoru, resp. v národním hospodářství vůbec. Provozní náklady však představují velmi malý podíl na hospodářském výsledku ČNB, a tak i přes snahu o hospodárnost je výsledkem za rok 2003 opět ztráta, a to ve výši 18 173 mil. Kč. Její důvody jsou obdobné jako v minulosti - naprostá většina vzniklých nákladů je důsledkem kurzových ztrát. Tentokrát zvláště citelně zvýšilo ztrátu zpevnění kurzu koruny

proti americkému dolaru: korunová hodnota dolarových devizových rezerv se za rok snížila o 14 %.

V roce 2003 byly v podstatě završeny systémové a legislativní změny tak, aby se Česká republika mohla stát členem Evropské unie. V současné době se těžiště pozornosti všech příslušných orgánů a institucí musí přenést na řešení ještě závažnějšího problému, a to jak v Unii ekonomicky obstát a jak prokázat svou zralost pro budoucí přijetí jednotné evropské měny. Tyto otázky se již v minulém roce dostaly do centra pozornosti České národní banky. Okamžik vstupu do EU a s ním spojené přijetí ČNB do Evropského systému centrálních bank tuto prioritu dále posílí.

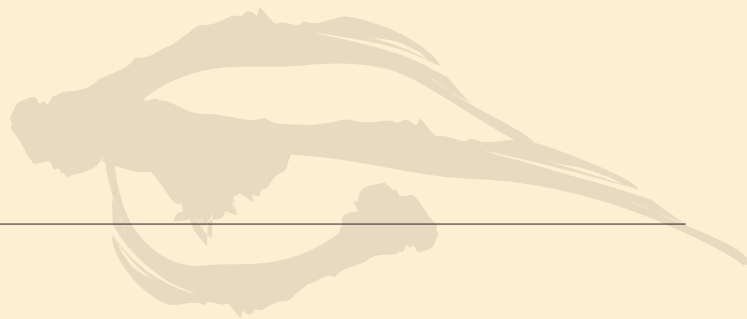
Zdeněk Tůma
guvernér

I. ŘÍZENÍ A ORGANIZACE

MOTTO:

PROFESIONALITA, TRANSPARENTNOST A EFEKTIVNOST

V roce 2001 představila Česká národní banka veřejnosti svůj koncepční dokument „Výzvy pro Českou národní banku v nastávajících letech“. Posláním tohoto dokumentu bylo stručně vyjádřit představu, jak má vyhlížet a fungovat centrální banka státu, který si vytkl za cíl dosáhnout v dohledném horizontu členství v Evropské unii a v této souvislosti přijal závazek o budoucím převzetí jednotné evropské měny. „Výzvy“ se staly východiskem pro provedení některých změn ve struktuře a systému řízení a personálním obsazení útvarů ČNB. Podle nového organizačního řádu, který vstoupil v platnost k 1. lednu 2002, se zpřesnila kolektivní rozhodovací pravomocí bankovní rady, posílila zodpovědnost základních článků řízení (sekcí), snížil počet organizačních útvarů a byl posílen důraz na výzkumné aktivity. Funkce ředitelů všech sekcí a samostatných odborů byly obsazeny na základě výběrových řízení. Podle rozhodnutí bankovní rady zpracovaly organizační útvary své střednědobé koncepce činnosti a Program ekonomického výzkumu, které byly projednány bankovní radou. Jejich schválení umožnilo podrobněji informovat veřejnost i o cílech a opatřeních, které ČNB realizuje.

ČNB má dvoustupňový systém řízení. Zásadní rozhodnutí týkající se měnové politiky, koncepce rozvoje základních činností, řízení a institucionálního rozvoje banky přijímá bankovní rada. Výkon rozhodnutí bankovní rady a odpovědnost za běžný chod banky je delegována na ředitele sekcí, samostatných odborů ústředí a ředitele poboček, kteří jsou zodpovědní bankovní radě. Členové bankovní rady vykonávají dohled nad jim určenými sekcemi.

BANKOVNÍ RADA

Bankovní rada je nejvyšším řídicím orgánem ČNB. Je sedmičlenná, jejími členy jsou guvernér, který bankovní radě předsedá, dva viceguvernéři a čtyři vrchní ředitelé. Bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů. Bankovní rada určuje měnovou politiku, nástroje pro její uskutečňování a rozhoduje o zásadních měnově-politických opatřeních a obchodech ČNB. Schvaluje zásadní opatření vyplývající z dohledu nad bankovním sektorem a rozhoduje o rozkladech ve správním řízení. Stanoví celkovou strategii rozvoje ČNB, rozhoduje o organizačním uspořádání, jmenuje a odvolává vedoucí zaměstnance ČNB. Bankovní rada schvaluje rozpočet ČNB, rozpočtová pravidla, stanoví druhy fondů ČNB, jejich výši a použití.

Dvakrát ročně předkládá guvernér Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR k projednání zprávu o měnovém vývoji a po skončení kalendářního roku pak zprávu o výsledku hospodaření. Ze zákona pro ČNB vyplývá rovněž povinnost informovat veřejnost o měnovém vývoji také přímo, a to nejméně jednou za tři měsíce. Má také informační povinnosti vůči vládě a státním institucím, se kterými spolupracuje. Bankovní rada ČNB dbá, aby rozsah informací o měnové politice a činnosti banky nebyl omezen jen na to, co jí ukládá zákon. V praxi je množství i četnost poskytovaných informací podstatně vyšší. ČNB přitom používá rozmanité formy komunikace včetně vystoupení členů bankovní rady a dalších vedoucích pracovníků banky v mediích a na nejrůznějších odborných a společenských fórech.

ŘEDITELÉ SEKCI A SAMOSTATNÝCH ODBORŮ

Ředitelé sekcí, ředitelé samostatných odborů a ředitelé poboček odpovídají v rámci celkové strategie ČNB, schválených střednědobých koncepcí a ročních programů za efektivní plnění činností v oblastech jejich působnosti vymezených organizačním řádem. To zejména zahrnuje řídicí činnosti včetně metodických, přípravu a předkládání materiálů zásadního významu na jednání bankovní rady, plnění úkolů stanovených bankovní radou a určení cílů pro podřízené zaměstnance. Ředitelé dále vykonávají práva a povinnosti zaměstnavatele vyplývající z pracovněprávních vztahů vůči podřízeným zaměstnancům, navrhuje jmenování a odvolání vedoucích zaměstnanců v sekci. Odpovídají za spolupráci s ostatními útvary banky a s partnerskými institucemi, domácími i zahraničními.

ŘEDITELÉ POBOČEK

Ředitelé poboček řídí činnost regionálních poboček se sídlem:

- v Praze pro hlavní město Prahu a Středočeský kraj,
- v Českých Budějovicích pro Jihočeský kraj a kraj Vysočina,
- v Plzni pro Plzeňský a Karlovarský kraj
- v Ústí nad Labem pro Ústecký a Liberecký kraj
- v Hradci Králové pro Královéhradecký a Pardubický kraj
- v Brně pro Jihomoravský a Zlínský kraj
- v Ostravě pro Olomoucký a Moravskoslezský kraj.

Mezi hlavní činnosti poboček patří zajišťování správy zásob peněz, vedení účtů státního rozpočtu a ostatních klientů ČNB v působnosti pobočky, provádění platebního styku a provozování instalovaných bezpečnostních schránek. Pobočky se dále podílejí na vedení správních řízení, výkonu devizové kontroly, zpracování devizové statistiky v regionu a sběru regionálních dat pro konjunkturální šetření.

Bankovní rada

1 2 3 4 5 6 7

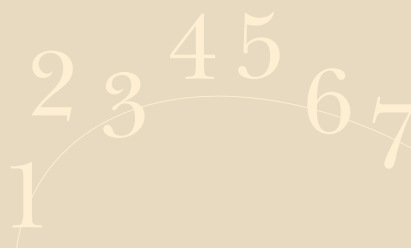
1. Jan Frait
2. Michaela Erbenová
3. Oldřich Dědek
4. Zdeněk Tůma
5. Luděk Niedermayer
6. Pavel Ráchocha
7. Pavel Štěpánek

Ředitelé sekcí a samostatných odborů a ředitelé poboček

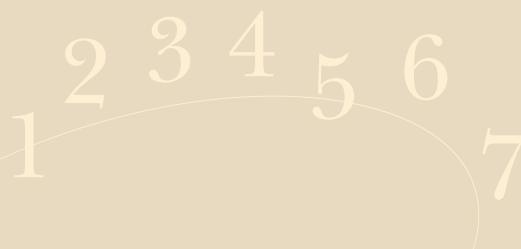
ŘEDITELÉ SEKCI A SAMOSTATNÝCH ODBORŮ:

1. Tomáš Kvapil, 2. Miloš Hrdý,
3. Tomáš Hládek, 4. Jan Schmidt,
5. Zdeněk Virius, 6. Marian Mayer,
7. Jana Báčová

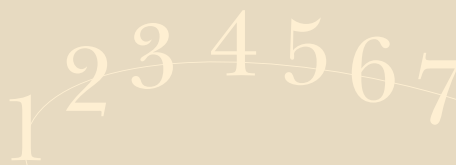
ŘEDITELÉ SEKCI A SAMOSTATNÝCH ODBORŮ:

1. Miroslav Hrnčif, 2. Vladimír Kolman,
3. Věra Mašindová, 4. Jan Hampl,
5. Vladimír Krejča, 6. Ota Kaftan,
7. Aleš Čapek

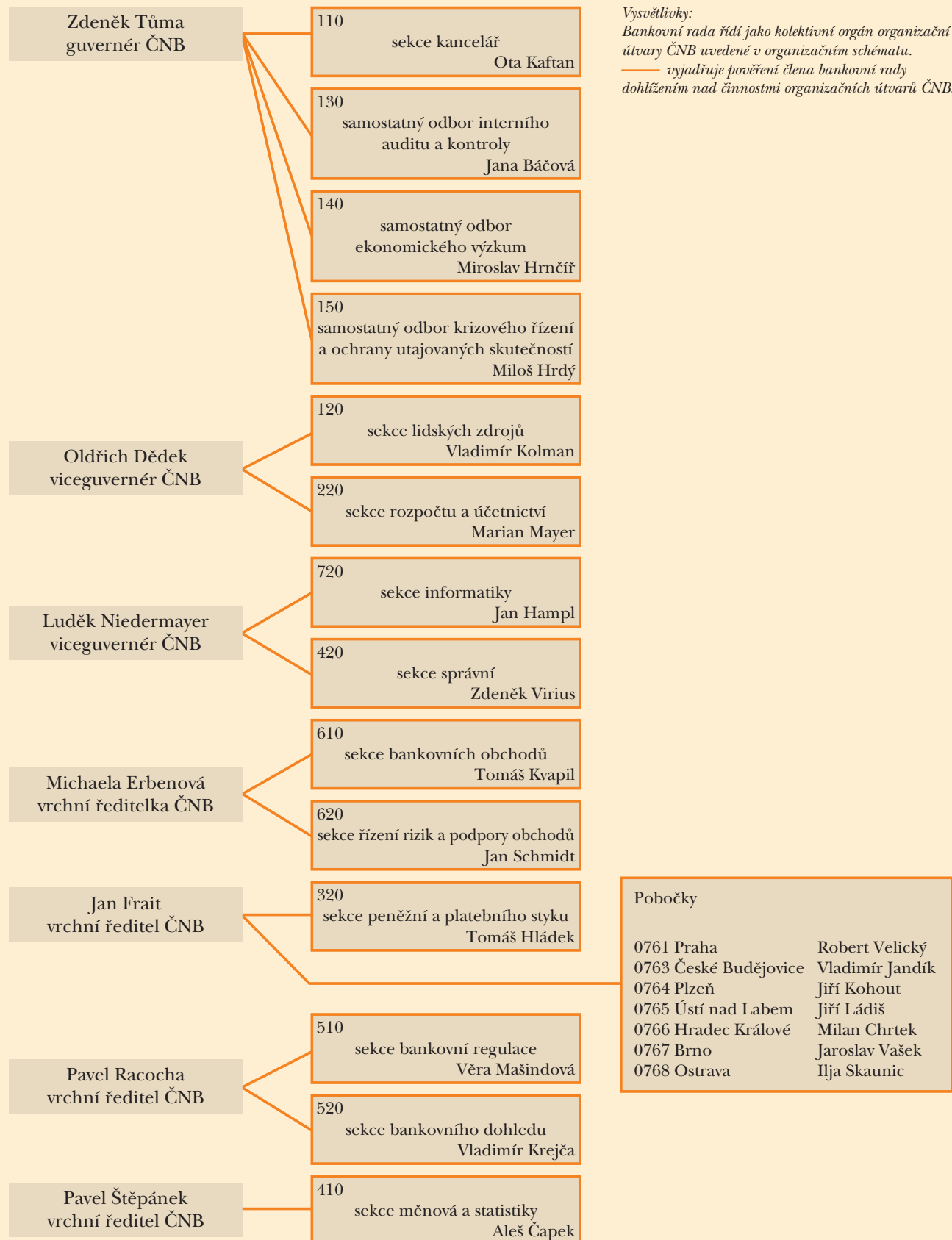

ŘEDITELÉ POBOČEK:

1. Jiří Ládiš (pobočka Ústí nad Labem)
2. Vladimír Jandík (pobočka České Budějovice)
3. Ilja Skaunic (pobočka Ostrava)
4. Robert Velický (pobočka Praha)
5. Milan Chrtek (pobočka Hradec Králové)
6. Jiří Kohout (pobočka Plzeň)
7. Jaroslav Vašek (pobočka Brno)

Organizační schéma České národní banky

II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

... „Hlavním cílem České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Česká národní banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu. Česká národní banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

(2) V souladu se svým hlavním cílem Česká národní banka

- určuje měnovou politiku,
- vydává bankovky a mince,
- řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, pečuje o jejich plynulost a hospodárnost a podílí se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních systémů a na jejich rozvoji,
- vykonává bankovní dohled nad činností bank, poboček zahraničních bank a konsolidačních celků, jejichž součástí je banka se sídlem v České republice, a pečuje o bezpečné fungování a účelný rozvoj bankovního systému v České republice,
- provádí další činnosti...“

§2 Zákona č.6/1993 Sb., o České národní bance,
ve znění pozdějších předpisů

MĚNOVÁ POLITIKA A EKONOMICKÝ VÝVOJ

Hlavním cílem měnové politiky ČNB je péče o cenovou stabilitu, tj. o to, aby domácí inflace byla nízká, aby tato nízká inflace byla stabilní, tj. aby netrpěla nadměrnými výkyvy, a pokud by mělo dojít k výraznější změně inflace (působením faktorů, které měnovou politikou nelze nebo není žádoucí ovlivnit), aby tato změna byla pro ekonomické subjekty předvídatelná.

K tomuto účelu banka používá tzv. režim cílování inflace, který se stává:

- ze stanovení inflačního cíle na určité období,
- z prognóz inflace na období, ve kterém nástroje měnové politiky banky mají nejvyšší účinnost a
- z úprav těchto nástrojů, tj. zvýšení nebo snížení intervenčních úrokových sazeb, pokud prognóza inflace ukazuje, že se inflace odchyluje od stanoveného cíle.

Tato pro veřejnost srozumitelná a pro ČNB závazná struktura, ve které se měnová politika odehrává, může i sama o sobě přispívat k tomu, aby inflace byla předvídatelná, nízká a stabilní.

Inflační cíl pro období 2002 – 2005 byl stanoven již v roce 2001 jako rovnoměrně klesající pásmo z 5-3 % v lednu 2002 na 4-2 % v prosinci 2005.

Inflace byla v průběhu roku 2003 velmi nízká a pohybovala se pod cílovým pásmem.

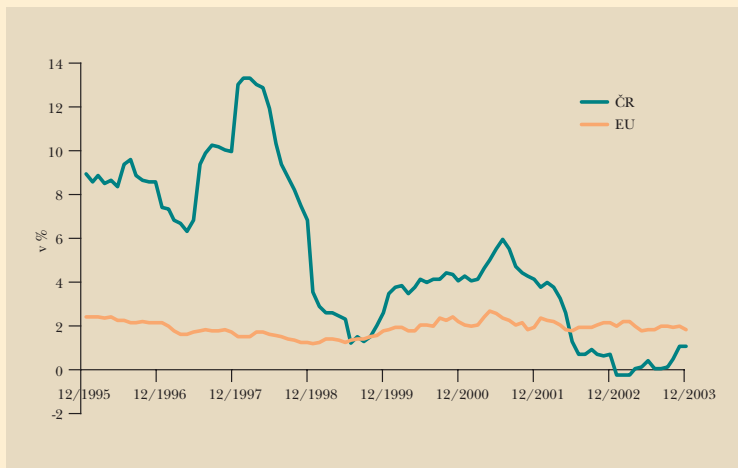
Plnění inflačního cíle

Spotřebitelské ceny v prvním čtvrtletí poprvé v historii ČR meziročně poklesly. V následujících měsících jejich meziroční změna oscilovala kolem nulové hodnoty a k růstu došlo až v závěrečném čtvrtletí roku 2003. Spotřebitelská inflace se poprvé v historii ČR po celý rok 2003 pohybovala pod úrovní inflace v zemích Evropské unie.

Vývoj inflace v ČR a v zemích Evropské unie

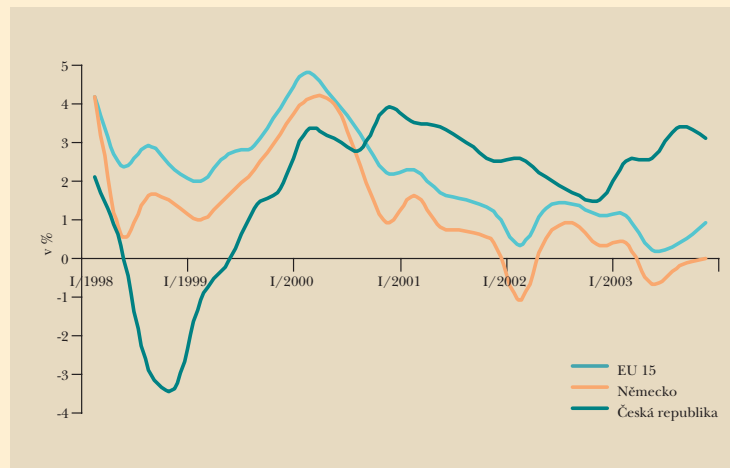

Česká ekonomika do roku 2003 už vstupovala s inflací pod stanoveným cílem. Předpokládalo se však, že vnější inflační faktory spolu se zrychlením domácího růstu povedou k návratu inflace do cílového pásma. Během roku 2003 skutečně došlo ke zrychlování růstu domácí ekonomiky, taženému hlavně spotřebitelskou poptávkou. Ta odrážela růst reálných disponibilních příjmů domácností a jejich rostoucí ochotu využívat vzhledem k poklesu úrokových sazeb k nákupům a investicím úvěr.

Nenaplnila se však očekávání ohledně vnějších faktorů. Jednalo se především o slabší zahraniční poptávku, nižší cenový růst v zahraničí, pevnější než předpokládaný kurz koruny vůči euru i americkému dolaru a klesající ceny zemědělských výrobců. Svým dílem přispěl i nižší než předpokládaný růst regulovaných cen a méně expanzivní působení fiskální politiky. Poptávkové inflační tlaky byly, i při zrychlování ekonomického růstu, současně tlumeny skutečností, že výkon ekonomiky zůstával pod svým potenciálem a prostředí na maloobchodním trhu bylo silně konkurenční. Tím byl dopad odchylek vnějších faktorů do skutečného vývoje inflace ještě více zdůrazněn. Kdyby byl v prognózách vývoj vnějších faktorů zachycen tak, jak se následně vyvíjely, mohla být měnová politika zřejmě více uvolněná, resp. mohla být uvolněna rychleji a „podstřelení“ inflačního cíle by tudíž mohlo být méně výrazné. Uvolněnější měnová politika by ale, vedle svého pozitivního vlivu na zrychlení růstu hrubého domácího produktu v řádu několika desetin procentního bodu, mohla vést za daných okolností ke vzniku nerovnováh v různých částech ekonomiky.

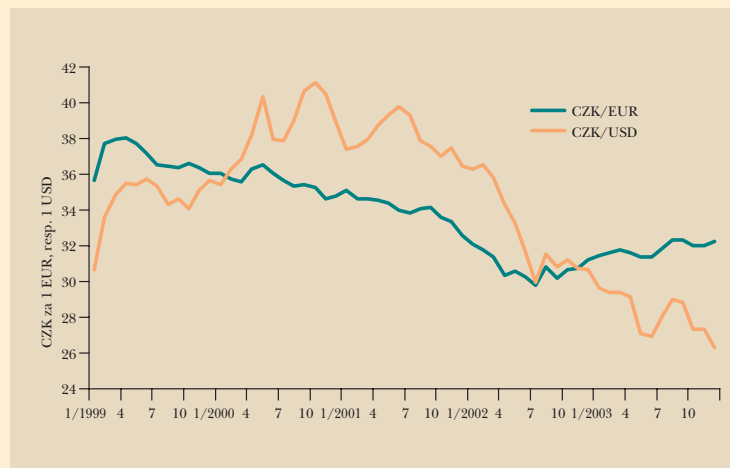
Nízká inflace a úrokové sazby v minulém roce podporovaly ekonomický růst. Obavy z prohlubování a pokračování poklesu cenové hladiny se nenaplnily.

Vývoj hrubého domácího produktu

Vývoj devizového kurzu přispěl nejen k nižší inflaci, ale proti minulým rokům také k její větší stabilitě. Nominální kurz koruny vůči euru jen mírně a postupně oslaboval, zatímco vůči americkému dolaru dále posiloval.

Vývoj nominálního kurzu koruny vůči EUR a USD

Příznivý vliv kurzu koruny vůči euru na vývoj obchodní bilance byl do značné míry eliminován zrychlováním dovozů z dolarové oblasti, a její deficit se tudíž oproti předchozímu roku v podstatě nezměnil. Naopak schodek běžného účtu platební bilance se ve srovnání s předchozím rokem zvýšil. Hlavním důvodem bylo prohloubení deficitu bilance výnosů odrážející rostoucí zisky z přímých zahraničních investic. Svým dílem přispěl rovněž nižší přebytek bilance služeb, vyvolaný poklesem poptávky po službách v zahraničí v důsledku zpomalení světové ekonomiky. Rozsah přímých investic včetně privatizace byl významně nižší

než v předchozím roce a finanční toky na devizovém trhu více vyrovnané.

Prognózy inflace v roce 2003 (postupně zpracované pro období 2004 až 1. pololetí 2005) naznačily, že inflační tlaky jsou pod kontrolou, což umožnilo další snížení sazeb. Inflační očekávání se vyvíjela v souladu s těmito prognózami a byla odolná vůči dočasnému poklesu inflace k nulovým hodnotám. Postupně se zformoval široký konsensus o stabilitě úrokových sazeb ČNB až do druhého pololetí 2004.

Bankovní rada ČNB snížila během prvních sedmi měsíců loňského roku měnověpolitické úrokové sazby celkem třikrát, a to z 2,75 % na 2 %. Na rozdíl od předchozího roku neprováděla intervence na devizovém trhu a kurz koruny jimi tedy nebyl ovlivňován.

V průběhu prvního pololetí se riziko odchylek od původních předpokladů (pokračující zpevňování kurzu koruny vůči americkému dolaru, pokles cen uralské ropy a přetrvávající utlumený hospodářský a cenový vývoj v zahraničí) jevílo stále zřetelnější a prognózy inflace pro rok 2004 začaly ukazovat, že po očištění o primární dopady očekávaných daňových úprav (zvyšujících inflaci) se inflace bude pohybovat uvnitř cílového pásma. K výraznému snížení prognózy inflace došlo v červenci. Podle ní se inflace měla vrátit do cílového pásma až v květnu 2004 a v následujícím období se měla pohybovat mírně pod jeho středem.

Hlavním důvodem změněného náhledu na budoucí vývoj inflace byl přesun předpokládaných úprav nepřímých daní do roku 2004 spolu s vývojem vnějších inflačních faktorů a dopadem očekávané nižší zahraniční poptávky na vývoj produkční mezery (prodloužením období, kdy se výkon ekonomiky nachází pod svým potenciálem). Po zbytek roku už k dalším zásadním změnám prognózy inflace nedošlo a měnověpolitické sazby měněny nebyly.

Výkyv prognózy inflace v dubnu (směrem k vyšší inflaci) a její následná korekce (směrem dolů) v červenci a říjnu byly způsobeny zejména nejistotou v časování úprav nepřímých daní a jejich přímých i druhotných dopadech.

Podrobnější informace lze najít v pravidelných čtvrtletních Zprávách o inflaci, které jsou dostupné na http://www.cnb.cz/mp_zpinflace.php.

Priority rozvoje analytického aparátu, zlepšování modelové prognostických technik a koncepčních úvah o měnové politice v dlouhodobém výhledu

Pozornost odborných útvarů ČNB se stejně jako v předchozím roce soustředila především na další zvýšení spolehlivosti

makroekonomické prognózy (zlepšování modelové infrastruktury, konsolidaci prognostického procesu) a v jejím rámci prognózy inflace, od které se odvíjí rozhodování o změnách úrokových sazeb. Trvalý důraz je kladen na objasňování měnové politiky veřejnosti, která je klíčovou pro účinné ovlivňování inflačních očekávání.

V roce 2003 započaly analytické práce na přípravě nového inflačního cíle po roce 2005, který byl vyhlášen na jaře 2004.

Z hlediska měnové politiky bylo ve střednědobém horizontu významným krokem podrobnější rozpracování a zveřejnění pozice ČNB týkající se budoucí účasti v kurzovém mechanismu ERM II a dopracování a zveřejnění společného dokumentu vlády ČR a ČNB o strategii přistoupení České republiky k eurozóně.

OPERACE NA FINANČNÍM TRHU

ČNB realizuje měnovou politiku svými nástroji a operacemi na finančních trzích. Nastavením měnověpolitických sazeb a obchody na peněžním trhu ovlivňuje úrokové sazby, které se na něm vytvářejí a odtud se přenášejí do celé ekonomiky. Obchody na devizovém trhu (prodeji či nákupy cizí měny za koruny) může banka ovlivňovat kurz. Výsledek těchto obchodů se současně promítá do změny úrovně devizových rezerv. Současná výše devizových rezerv je důsledkem realizace měnové politiky a usnesení vlády, na jehož základě byly konvertovány privatizační příjmy. ČNB spravuje devizové rezervy České republiky s cílem dosáhnout bezpečného zhodnocení při zajištění intervenční připravenosti.

Nástroje a operace na peněžním trhu

Hlavní měnověpolitickou úrokovou sazbou je limitní dvoutýdenní repo sazba. Další dvě, diskontní a lombardní sazba, jsou na ni přímo navázány. Rozhodnutím o nastavení těchto úrokových sazeb bankovní rada ČNB určuje zaměření měnové politiky a aktivními operacemi na peněžním trhu (s instrumenty úročenými touto sazbou) ovlivňuje likviditu a krátký konec výnosové křivky peněžního trhu. Nástroje používané ČNB a Evropskou centrální bankou jsou dnes blízce harmonizované.

Operativní (denní) rozhodování o operacích centrální banky na peněžním trhu je založeno na denní predikci nabídky a poptávky po rezervách obchodních bank. Cílem těchto operací je vyrovnat (predikovanou) nabídku rezerv s poptávkou po rezervách tak, aby stav likvidity bankovního systému odpovídal optimální výši pro plnění povinných minimálních rezerv (PMR), a tudíž sám o sobě nepůsobil na dlouhodobější odchýlení krátkodobých úrokových sazeb peněžního trhu od úrovně stanovené aktuální dvoutýdenní limitní repo sazbou.

I v roce 2003 byly hlavním nástrojem pro řízení krátkodobých úrokových sazeb dvoutýdenní repo operace doplněné, jako v předchozích letech, dvěma „automatickými“ facilitami. V rámci tzv. zápůjční facility je ČNB připravena půjčit bankám finanční prostředky na jeden den („přes noc“). Tyto úvěry jsou úročeny lombardní sazbou v současnosti o 1 p.b. vyšší než dvoutýdenní repo sazba. Lombardní sazba proto tvoří horní hranici pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb. ČNB vyžaduje zajištění těchto úvěrů stanovenými cennými papíry. S cílem zajistit plynulé fungování platebního styku ve svém Zúčtovacím centru poskytuje ČNB bankám možnost čerpání zajištěného úvěru během dne (tzv. vnitrodenní úvěr), a to bezúročně. V případě nesplacení na konci dne dojde k jeho automatické změně v zápůjční facilitu.

Na druhé straně banky využívají tzv. depozitní facilitu, tedy možnost uložit si u ČNB prostředky na jeden den („přes noc“) formou depozita za diskontní sazbu, v současnosti o 1 p.b. nižší než dvoutýdenní repo sazba. Diskontní sazba tak tvoří dolní hranici pro pohyb krátkodobých úrokových sazeb. Proti těmto prostředkům se neposkytuje žádné zajištění. Využití obou facilit je omezeno jejich minimálním objemem, který nesměl být v minulém roce nižší než 10 mld. Kč. Jiné tzv. dolaďovací operace (repo a reverzní repo za tržních podmínek), prováděné s účastníky obchodů individuálně, jsou používány pouze výjimečně.

Sazba povinných minimálních rezerv je stanovena ve výši 2 % primárních závazků bank vůči nebankovním subjektům. Je povoleno průměrování denní výše rezerv v rámci udržovacího období. Povinné minimální rezervy jsou úročeny limitní sazbou pro dvoutýdenní repo operace s tím, že jsou úročeny pouze ty prostředky, jejichž průměrný objem nepřevyšuje stanovenou výši PMR. V minulém roce došlo ke změnám:

- jednoměsíční délka udržovacího období zůstala zachována, ale jeho počátek se posunul na první čtvrtek v měsíci a konec na středu před prvním čtvrtkem v měsíci následujícím

- nově byly do zůstatků bank pro výpočet PMR zahrnuty i zůstatky bank na účtech pro skládání a převody hotovostí, které jsou vedeny u ČNB. Tato změna umožnila bankám lepší využití zůstatků na těchto účtech a snížila nejistotu predikcí volné likvidity.

Operace na peněžním trhu probíhaly i v minulém roce hladce, průměrný objem sterilizované likvidity vzrostl, ale náklady ČNB na sterilizaci poklesly.

Objem volné likvidity stahované prostřednictvím měnových operací dosahoval v roce 2003 v průměru 490 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o cca 22 %. Oproti roku 2002 se tedy průměrná výše stahované likvidity zvýšila o cca 68 mld. Kč. Odmyslíme-li si ale mimořádné vlivy, došlo v průběhu roku 2003 k postupnému úbytku volné likvidity. Úroky vyplácené bankám z titulu prováděných měnových operací činily v roce 2003 cca 11,37 mld. Kč.

Správa devizových rezerv

Hlavním cílem při správě devizových rezerv je:

- zajištění devizových závazků ČNB a státu, resp. schopnosti intervenovat na devizovém trhu (prodejem deviz za koruny) v libovolném okamžiku
- dosažení maximálního a stabilního výnosu jejich investováním při nízkém riziku.

Základní operace a instrumenty, které je možné využít při správě devizových rezerv, stanoví bankovní rada. Strategie je definována nastavením měnové a úrokové alokace rezerv, pravidly pro řízení kreditního a operačního rizika a pravidly pro správu portfolií. V rámci ČNB existují oddělené útvary – sekce řízení rizik a podpory obchodů a sekce bankovních obchodů, které zajišťují na sobě nezávislou exekuci a kontrolu.

Jako rezervní měny jsou používány americký dolar a euro. Dolarový podíl devizových rezerv je od poloviny roku 2003 udržován ve výši odpovídající velikosti dvanáctiměsíčního průměru měnové báze. Jednou měsíčně se provádí výpočet aktuální požadované velikosti dolarového portfolia a v případě překročení limitu odchylky o 2 % je velikost dolarového portfolia upravena o potřebnou částku. Devizové rezervy na konci roku 2003 byly alokovány následně: 63,73 % do EUR, 34,18 % do USD a 2,09 % do SDR a zlata. V každé z rezervních měn je definováno jedno portfolio, při jehož správě není dále povoleno přijímat měnové riziko. Pro každé z těchto portfolií jsou také odděleně určovány parametry, které definují přijímané úrokové riziko – jde zejména o duraci portfolií. Při jejím určování se v roce 2003 vycházelo z požadavku, aby v žádném dvanáctiměsíčním období portfolia nezaznamenala ztrátu. Na začátku loňského roku byla durace stanovena na 2,23 roku v případě EUR portfolia a 1,37 roku v případě USD portfolia. Protože aplikovaná metodika

II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

určování durace zohledňuje kromě historických dat i aktuální situaci na finančních trzích, došlo během roku (vzhledem k všeobecnému poklesu úrokových sazeb) ke snížení durace portfolií, která byla na konci roku 2003 1,7 roku u EUR portfolia a 0,86 roku u USD portfolia.

Další parametr, kreditní riziko investice, vyplývá z výběru emitentů finančních instrumentů a z výběru obchodních partnerů pro obchody prováděné při správě devizových rezerv. Povolnými emitenty jsou výhradně vlády a centrální banky zemí OECD, některé vládní a nadnárodní organizace (např. Světová banka) a vybrané banky těchto zemí. Pro zařazení konkrétní instituce mezi povolené emitenty je nejdůležitější její rating. Na této bázi jsou vybíráni i partneři pro obchody, mezi kterými mohou být rovněž některé investiční banky. Devizové rezervy ČNB jsou investovány do vysoce kvalitních a likvidních instrumentů. Maximální doba splatnosti u vládních dluhopisů je navíc omezena 15 lety a u pohledávek za bankami 6 měsíci.

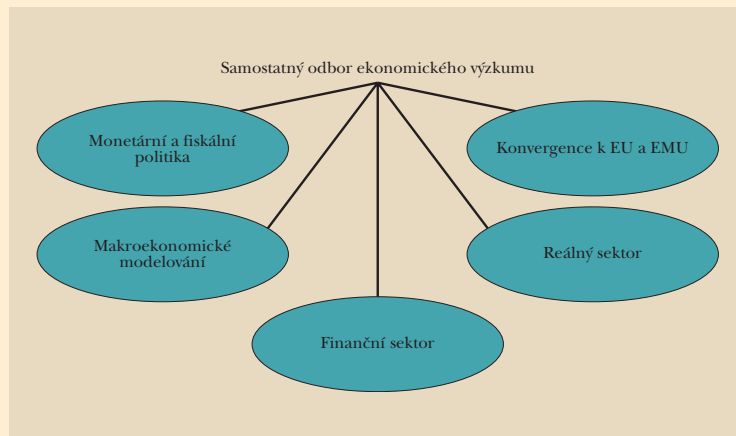
Výše popsané parametry jsou zohledněny v referenčních portfoliích (tzv. benchmarkích), která reprezentují neutrální strategii banky pro investování devizových rezerv. Referenční portfolia jsou definována sekci řízení rizik – tedy útvarem, který sám obchodování neprovádí. Tato sekce také dohlíží na dodržování stanovených pravidel a limitů.

Správci portfolií investují devizové rezervy do jednotlivých instrumentů v souladu se zásadami politiky ČNB při správě devizových rezerv a v závislosti na investičních příležitostech a vývoji na finančních trzích. Výnos portfolií devizových rezerv je měřen jak absolutně, tak i relativně vůči referenčním portfoliím. Měření výnosu vzhledem k referenčním portfoliím vypovídá o tom, jak úspěšně byla tato strategie realizována.

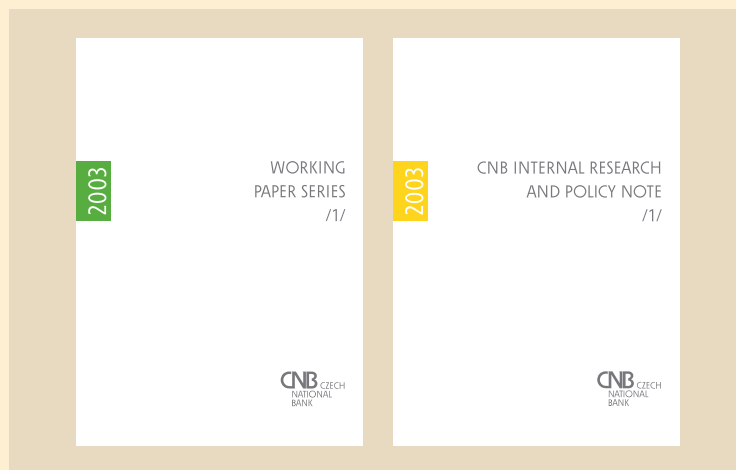
Celková výše devizových rezerv dosáhla na konci roku 21,3 mld. EUR a oproti počátku roku se snížila o 1,3 mld. EUR. V dolarovém vyjádření se devizové rezervy zvýšily na 27 mld. USD, tj. o 3,3 mld. USD. Tento vývoj byl především důsledkem posílení eura vůči dolaru. Na snížení devizových rezerv působily i úhrady závazků vlády ČR v řádu několika stovek milionů EUR. Celkový objem čistých výnosů ze správy devizových rezerv činil 24 971 mil. Kč, což je oproti roku 2002 pokles o cca 8 %. Pokles výnosu souvisel s poklesem úrokových sazeb v eurozóně a v USA.

Celkový výnos devizových rezerv v roce 2003 (vážený průměr výnosů jednotlivých portfolií) byl 2,86 % (v roce 2002 činil 4,33 %). Relativní výnos (tj. rozdíl mezi výnosem skutečného portfolia a výnosem referenčního portfolia - benchmarku) byl v případě EUR portfolia 0,14 % (0,10 % v roce 2002) a v případě USD portfolia 0,10 % (v předešlém roce dosáhl 0,15 %).

EKONOMICKÝ VÝZKUM

Cílem výzkumné činnosti je přispívat k naplnění dlouhodobých strategických cílů ČNB a napomáhat dosažení mezinárodně uznávané úrovně analytické a predikční činnosti jednotlivých odborných útvarů. Organizačním útvarem odpovědným za koncepci a organizaci ekonomického výzkumu v ČNB je samostatný odbor ekonomického výzkumu.

Počínaje formulací výzkumných priorit až po vyhodnocení jednotlivých výzkumných projektů spolupracuje odbor ekonomického výzkumu se členy bankovní rady ČNB, jejich poradci a při vlastní realizaci výzkumných činností především s odbornými sekcemi ČNB. Významné postavení v nasměrování výzkumných aktivit má Výbor pro ekonomický výzkum jako poradní orgán bankovní rady pro otázky koncepce a hodnocení ekonomického výzkumu v ČNB. Je složen ze zahraničních i domácích odborníků a schází se za předsednictví guvernéra ČNB každoročně jednou až dvakrát, aby posoudil program ekonomického výzkumu na příští období a vyhodnotil přínos již ukončených projektů.

CNB WORKING PAPERS SERIES

12/2003	Tibor Hlédik	Modelling the second-round effects of supply-side shocks on inflation
11/2003	Luboš Komárek Zdeněk Čech Roman Horváth	ERM II membership – the view of the accession countries
10/2003	Luboš Komárek Zdeněk Čech Roman Horváth	Optimum currency area indices – how close is the Czech Republic to the eurozone?
9/2003	Alexis Derviz Narcisa Kadlčáková Lucie Kobzová	Credit risk, systemic uncertainties and economic capital requirements for an artificial bank loan portfolio
8/2003	Tomáš Holub Martin Čihák	Price convergence: What can the Balassa–Samuelson model tell us?
7/2003	Vladimír Bezděk Kamil Dybczak Aleš Krejdl	Czech fiscal policy: Introductory analysis
6/2003	Alexis Derviz	FOREX microstructure, invisible price determinants, and the central bank's understanding of exchange rate formation
5/2003	Aleš Bulíř	Some exchange rates are more stable than others: Short-run evidence from transition countries
4/2003	Alexis Derviz	Components of the Czech koruna risk premium in a multiple-dealer FX market
3/2003	Vladimír Benáček Ladislav Prokop Jan Á. Víšek	Determining factors of the Czech foreign trade balance: Structural issues in trade creation
2/2003	Martin Čihák Tomáš Holub	Price convergence to the EU: What do the 1999 ICP data tell us?
1/2003	Kamil Galuščák Daniel Můnich	Microfoundations of the wage inflation in the Czech Republic

CNB INTERNAL RESEARCH AND POLICYNOTES

2/2003	Kateřina Šmídková	Targeting inflation under uncertainty: Policy makers' perspective
1/2003	Michal Škořepa Viktor Kotlán	Inflation targeting: To forecast or to simulate?

ČNB SEMINÁŘE 2003

Juergen von Hagen	Fiscal sustainability in EMU. From the Stability and Growth Pact to a Stability Council for EMU
William R White	Monetary and financial stability: How to find reinforcing anchors?
Nouriel Roubini	Sovereign debt restructuring

II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

Na zasedání výboru zpravidla navazuje jednání bankovní rady ČNB, které přísluší konečné posouzení a zhodnocení výzkumných aktivit.

V procesu zpracování vybraných projektů spolupracují řešitelé (zaměstnanci ČNB i externí odborníci) s odborem ekonomického výzkumu prostřednictvím koordinátora (který je pracovníkem odboru) pro každou z pěti oblastí ekonomického výzkumu, znázorněných na obrázku. Výsledky výzkumu se konkrétně naplňují v podobě oponentovaných výzkumných prací. Oponentní řízení jsou zpravidla veřejná, přičemž mezi členy oponentní komise jsou experti ČNB a jeden domácí a jeden zahraniční odborník, kteří nejsou zaměstnanci ČNB. Úspěšně obhájené projekty jsou publikovány v ediční řadě „CNB Working Papers Series“ a některé, jejichž obsah těsněji souvisí s interními rozhodovacími procesy, v „CNB Internal Research and Policy Notes“.

Odbor ekonomického výzkumu je v úzkém kontaktu s předními mezinárodními výzkumnými institucemi (Centre for Economic Policy Research, European Economic Association) i výzkumnými útvary ostatních centrálních bank. Další jeho klíčovou aktivitou je pořádání mezinárodních konferencí a přednášek předních světových ekonomů ve spolupráci s domácími institucemi jako je Česká společnost ekonomická a Vysoká škola ekonomická.

Odbor ekonomického výzkumu klade velký důraz na zprostředkování výstupů výzkumné činnosti ČNB odborné veřejnosti prostřednictvím webových stránek ČNB, kde lze nalézt podrobněji formulované aktuální priority ekonomického výzkumu a také úplné verze všech obhájených výzkumných studií (<http://www.cnb.cz/vyz.php>). Dalším elektronickým zdrojem informací je pravidelný výzkumný bulletin (Czech National Bank Economic Research Bulletin).

BANKOVNÍ SEKTOR, JEHO STABILITA A REGULACE

Bankovní dohled prováděný ČNB zahrnuje dvě základní, na sebe navazující pravomoci: regulatorní a kontrolní. V rámci regulatorní pravomoci ČNB zodpovídá za to, aby zákony a předpisy pro podnikání v bankovním sektoru obsahovaly pravidla a podmínky, které preventivně snižují riziko selhání v činnosti jednotlivých bank a aby při přípravě těchto pravidel byly maximálně využity domácí a zahraniční zkušenosti. Kontrolní činnost je zaměřena na prověřování způsobilosti pro podnikání v bankovním sektoru, dodržování stanovených podmínek, pravidel a existujících zákonů. S kontrolní činností souvisí i pravomoc stanovovat opatření a uložit sankce těm bankám, které je neplní.

Znalosti, které ČNB získává při provádění měnové politiky, a současně informace a zkušenosti shromažďované při výkonu bankovního dohledu činí ČNB vhodným místem pro posouzení stability finančního sektoru, jeho pravděpodobného vývoje i jeho slabých míst. Toho

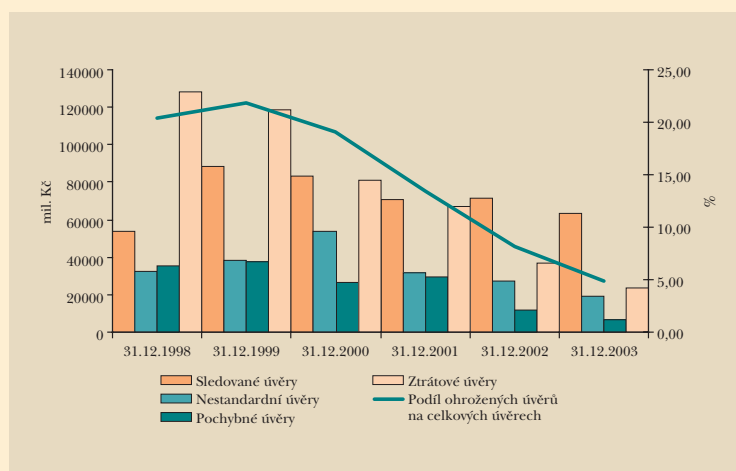
lze využít pro zaměření kontrolní činnosti, resp. úpravy regulatorního rámce tam, kde by mohly vznikat problémy. Současně je informace o stabilitě finančního sektoru a jeho odolnosti vůči různým šokům důležitou vstupní informací pro měnovou a hospodářskou politiku.

V roce 2003 se snížil počet bank na 35. Union bance a Plzeňské bance byly odňaty licence a nyní se nacházejí v konkurzu. S ohledem na jejich malý podíl v sektoru byl dopad na finanční systém nevýznamný. Bankovní sektor je stabilní, zvýšila se jeho odolnost a zlepšila finanční výkonnost. Úvěry do ekonomiky však rostly jen mírně při jednostranné orientaci na sektor domácností.

Kapitálová vybavenost sektoru je stabilně vysoká. Kapitálová průměrnost dosáhla 14,5 %, přičemž všechny banky splnily regulatorní požadavek 8 %. Zahraniční vlastníci se podílí na kapitálu sektoru 85 % a přímo či nepřímo kontroloují 97 % celkových aktiv. Většina vlastníků jsou banky ze zemí Evropské unie.

Kvalita úvěrů se v roce 2003 dále zvýšila díky zlepšení řízení rizik, převodu špatných úvěrů mimo sektor a orientaci na méně rizikový segment obyvatelstva. Ohrožené úvěry klesly na cca 50 mld. Kč, tj. na 4,9 % z celkových úvěrů, což je hodnota srovnatelná s průměrem zemí EU. Krytí klasifikovaných úvěrů vytvořenými opravnými položkami a kvalitním zajištěním je dostatečné.

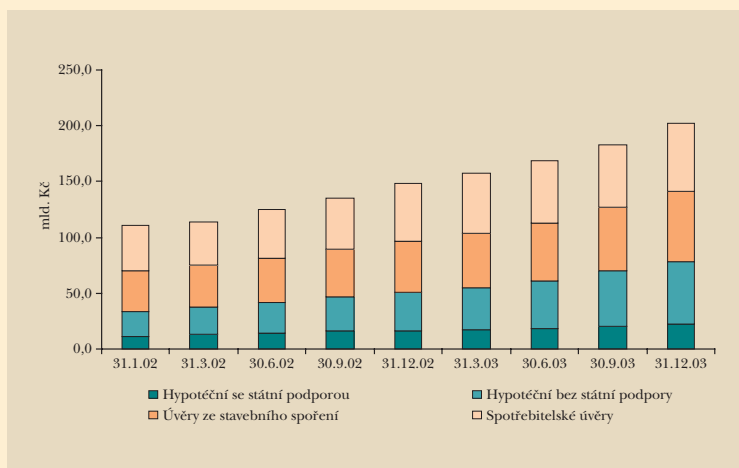
Kvalita úvěrového portfolia

Nízká úroveň měnového rizika vyplývá z nízké angažovanosti bankovního sektoru v cizoměnových operacích a z vyrovnané devizové pozice.

Aktiva bankovního sektoru dosáhla 2 528 mld. Kč, přičemž podíl úvěrů vzrostl na 39,4 % díky růstu úvěrů obyvatelstvu, které se zvýšily o více než 34 %.

Úvěry obyvatelstvu

Dostatečný objem zdrojů a omezená efektivní poptávka po úvěrech ze strany ostatních sektorů vedly k růstu jiných aktiv. Rychle likvidní aktiva v portfoliu bank dále vzrostla na 35,9 % bilanční sumy. Objem finančních prostředků uložených u jiných bank se i nadále snižoval; meziročně poklesl o cca 24 %.

Trh s derivátovými nástroji po roční přestávce opět ožil. Nejvíce se angažovaly pobočky zahraničních bank, kde objem těchto obchodů představoval 2,8násobek hodnoty jejich aktiv. Banky obchodují téměř výlučně s úrokovými a měnovými nástroji, které jsou zastoupeny ze 70,6 %, resp. 29,3 %. Stejně jako v minulých letech podíl operací s úrokovými nástroji vzrostl při poklesu operací s měnovými nástroji.

Růst klientských vkladů v roce 2003 se proti předešlému roku zpomalil. Klientské vklady dosáhly 1 659 mld. Kč a tvořily téměř 66 % z celkových pasiv. Nízká úroveň úrokových sazeb mění jejich strukturu. Rychlejší tempem rostly vklady splatné na požádání, vklady termínované absolutně klesly.

Již čtvrtým rokem dosahuje bankovní sektor kladného hospodářského výsledku. Čistý zisk činil 30,1 mld. Kč a zisk z finančních činností 90,2 mld. Kč. Proti roku 2002 jsou to výsledky jen mírně nižší. Důvodem byly zejména nízké úrokové sazby a konkurence, které vedly k poklesu úrokových marží. Naopak poplatková politika bank přispěla ke zvýšení zisku z poplatků a provizí o 11,9 % na 26,3 mld. Kč. Správné náklady mírně vzrostly, další snižování pracovníků bankovního sektoru o 563 osob je již významně neovlivnilo. Rozhodujícím faktorem dosaženého zisku tak byla nízká potřeba tvorby opravných položek (pouze 0,7 mld. Kč) související se zlepšující se kvalitou aktiv.

Podrobné informace o vývoji bankovního sektoru za uplynulý rok jsou zveřejněny v pravidelné roční publikaci ČNB „Bankovní dohled“. Průběžně aktualizované informace mohou zájemci najít také na webové stránce ČNB http://www.cnb.cz/bd_publikace_rz.php

Novinky v regulaci

Zákonná úprava týkající se podnikání bank se v minulém roce prakticky nezměnila. Byl přijat pouze zákon č. 423/2003 Sb., měnící především pravidla pro poskytování státních podpor účastníkům stavebního spoření.

V září vydala ČNB opatření č. 1 k vnitřnímu řídicímu a kontrolnímu systému banky pro oblast předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti.

V prosinci byla přijata novela opatření ČNB č. 5 stanovující pravidla pro posuzování pohledávek z finančních činností, tvorbu opravných položek a rezerv a pravidla pro nabývání některých druhů aktiv. Jejím smyslem bylo odstranění některých omezení pro nabývání aktiv od osob ovládajících banku a od osob ovládaných osobou ovládající banku.

V průběhu roku probíhala příprava opatření k vnitřnímu řídicímu a kontrolnímu systému banky, včetně systému řízení rizik. Toto opatření ČNB č. 2 (vyhlášeno ve Věstníku ČNB 16. února 2004) shrnuje jak již dříve upravené požadavky na řízení rizik, tak dosud chybějící prvky (operační riziko, informační technologie, vnitřní audit).

V prosinci bylo novelizováno opatření ČNB č. 1 (vyhlášeno ve Věstníku ČNB 12. ledna 2004), kterým se stanoví minimální požadavky na uveřejňování informací bankami. Důvodem bylo zejména převzetí některých ustanovení z opatření ministerstva financí o individuální účetní závěrce, které pozbylo účinnosti, a stanovení některých požadavků na uveřejňování informací týkajících se kapitálové přiměřenosti.

Centrální registr úvěrů

Po zahájení činnosti koncem r. 2002 vstoupil Centrální registr úvěrů v r. 2003 do fáze rutinního provozu. Zajištěním možnosti sdílet relevantní informace o souhrnných úvěrových expozicích a kvalitě splácení pohledávek se zařadil mezi důležité nástroje přispívající k lepšímu řízení úvěrových rizik v bankovním sektoru. Informace o úvěrových závazcích podnikatelských subjektů jsou dostupné všem bankám působícím v ČR. ČNB jako provozovatel a garant rozvoje registru připravuje další rozšíření jeho informačních funkcí.

Dohoda o spolupráci mezi ČNB, MF a KCP

Instituce dozoru nad finančním trhem spolupracují od roku 1998, kdy byla podepsána trojstranná dohoda o vzájemné spolupráci. Nová smlouva z února r. 2003 vytváří předpoklady pro koordinaci práce při dohledu nad konsolidačními celky, vzájemnou výměnu informací o situaci v sektorech, sblížení regulatorních pravidel i pravidel dohledu. Nově zřízený Výbor pro koordinaci dozoru nad finančním trhem začal připravovat projekt integrace dozorových institucí, prosazení mezinárodních účetních standardů pro všechny regulované subjekty, sjednocení požadavků na zveřejňování a diskutoval navazující otázky. Výbor se shodl na potřebě postupně integrovat čtyři existující instituce dozoru do jedné do doby přistoupení ČR k Hospodářské a měnové unii. V první etapě, do 30.6.2005, dojde k integraci dohledu nad bankami a dozoru nad družstevními záložnami do České národní banky a k 31.12.2006 i k integraci státního dozoru nad kapitálovým trhem se státním dozorem v pojišťovnictví a v penzijním připojištění do Komise pro cenné papíry.

Nová basilejská kapitálová dohoda (Basle 2)

V průběhu roku 2003 pokračovaly práce na přípravě implementace Dohody a příslušné evropské směrnice (tzv. RBCD) a zintenzívnila činnost v rámci společného projektu České bankovní asociace, ČNB a Komory auditorů. ČNB se spolu s bankami podílela na vypracování tzv. kvantitativní dopadové studie (QIS 3) připravené Basilejským výborem pro bankovní dohled. Cílem bylo otestovat dopady nových pravidel na banky a bankovní sektor. Postup prací a přístup ČNB k implementaci Dohody je pravidelně zveřejňován na http://www.cnb.cz/bd_bdindex.php, informace o činnosti společného projektu na www.czech-ba.cz/basel2

Mezinárodní spolupráce a evropská integrace

Probíhá v několika oblastech. Jednou z nich je uzavírání dohod o spolupráci při výkonu bankovního dohledu s regulátory ze zemí, kde mají sídla mateřské společnosti nebo centrály bank a poboček působících na území ČR. V minulém roce byly uzavřeny dohody o spolupráci s Belgií a Německem a pokračovala jednání s italským a nizozemským regulátorem, kde lze očekávat uzavření dohod v roce 2004.

Kontrolní činnost v číslech

- V průběhu roku 2003 bylo provedeno 18 kontrol v 15 bankách a pobočkách zahraničních bank, z toho 2 komplexní a 16 dílčích kontrol zaměřených na vybrané oblasti rizik.
- K získání dodatečných informací bylo uskutečněno 19 informačních návštěv.

- Byla uložena opatření k nápravě 18 bankám, spočívající v požadavku na odstranění nedostatků.
- V oblasti licenční a povolovací bylo vydáno 23 správních rozhodnutí.
- Stěžejní činností bylo přelicencování bank a poboček zahraničních bank v souladu s ustanovením harmonizační novely zákona o bankách č. 126/2002 Sb. Banky iniciovaly správní řízení za účelem rozšíření licencí a nabytí podílu nových akcionářů na bankách.
- Uskutečnila se dvě řízení o odnětí licence a o uložení pokuty.
- Bylo vydáno 124 rozhodnutí schvalujících externí auditory bank, strukturu akcionářů před valnými hromadami, započítávání podřízeného dluhu do kapitálu banky, typ konsolidačního celku, interní model pro měření tržního rizika apod.
- Vyjádření k osobám navrhovaným do vedoucích funkcí v bankách bylo vydáno ve 21 případech.

PENĚŽNÍ OBĚH A PLATEBNÍ STYK

Péče o peněžní oběh patří mezi tradiční činnosti centrální banky. S technologickým pokrokem rychle roste význam elektronického platebního styku, zúčtovacích systémů založených na výpočetních technologiích a prudce se rozšiřuje používání elektronických platebních prostředků. Současně se zvyšují i požadavky na jejich spolehlivost, efektivnost a bezpečnost, a právě dohled nad žádoucím vývojem v těchto oblastech se v moderní době stal doménou centrálních bank. Tradice hotovostního platebního styku, i když je daleko méně efektivní, však ustupuje tomuto vývoji jen pomalu a služby veřejnosti a bankám související s hotovostním oběživem tak zůstávají důležitou součástí aktivit centrálních bank i v současnosti.

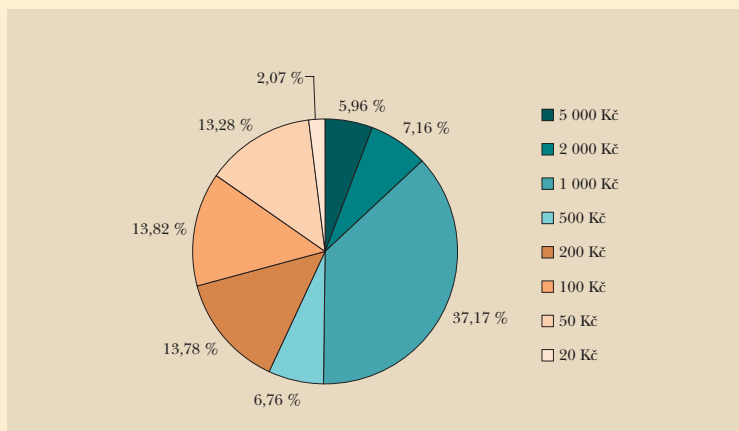
ČNB má ze zákona výkonnou a legislativní odpovědnost v obou těchto oblastech. V oblasti hotovostního oběživa odpovídá za zásobování oběhu dostatečným množstvím mincí a bankovek i za jejich kvalitu (ve smyslu estetickém, z hlediska

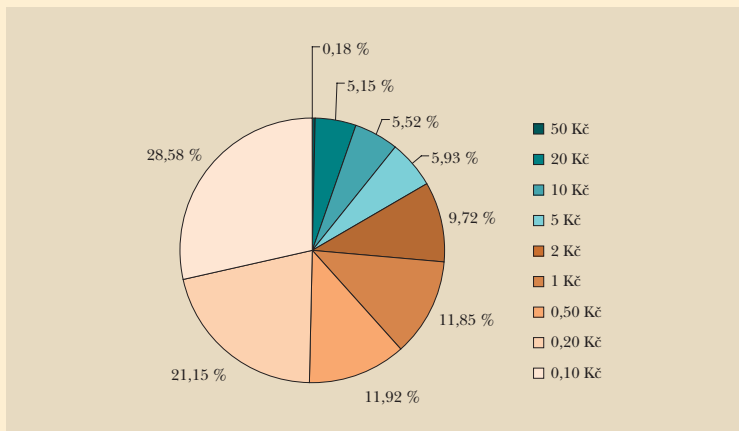
únosné míry opotřebení peněz v oběhu a odolnosti proti paděláním, resp. napodobování). V oblasti bezhotovostního platebního styku ČNB přímo provozuje, mimo vlastního zúčtovacího systému, mezibankovní zúčtovací systém ve státě a registr krátkodobých cenných papírů a je jí svěřen dohled nad platebním a zúčtovacím stykem v ČR. Legislativní odpovědnost spočívá v přípravě zákonných norem a prováděcích právních předpisů pro obě tyto oblasti.

Rok 2003 nepřinesl z hlediska dlouhodobého trendu vývoje objemu oběživa žádnou významnou změnu, hodnota peněz v oběhu byla vyšší o 10,2 % a dosáhla 248,4 mld. Kč. Příznivé změny se ale projeví ve struktuře oběživa. Důvodem bylo, že některé banky začaly prostřednictvím bankomatů vydávat do oběhu bankovky vyšších hodnot. Relativně nízký nárůst počtu kusů obíhajících bankovek znamenal, že množství bankovek přijatých z oběhu a zpracovaných pobočkami ČNB v roce 2003 vzrostlo o pouhé 1 %.

Struktura bankovek v oběhu v kusech

Struktura mincí v oběhu v kusech

Z hlediska racionalizace operací s hotovostí a snížení nákladů bylo velmi pozitivní ukončení platnosti mincí v hodnotách 10 haléřů a 20 haléřů. Tyto mince neplnily funkci oběživa, protože se nevracely z oběhu zpět do banky. Pro potřeby oběhu se proto musely neustále vyrábět mince nové. Výrobní ceny obou hodnot mincí však byly vyšší než jejich nominální hodnota. ČNB i ostatní banky musely dále vynakládat nemalé prostředky na jejich transport a manipulaci s nimi. Stažení těchto mincí také umožnilo ukončit hotovostní pokladní operace s obchodními bankami v pobočkách ČNB České Budějovice a Ústí nad Labem.

K racionalizaci došlo i v oblasti pohybu hotovostí mezi obchodními bankami a ČNB zavedením tzv. konsolidovaného účtu v ústředí ČNB, jehož prostřednictvím banky nyní odvádějí a vybírají hotovost. Změna umožňuje bankám lépe řídit výši zůstatku na účtu sloužícímu k čerpání hotovosti a současně dává i více prostoru při hospodaření s aktivy, neboť zůstatky na účtu se nově započítávají do povinných minimálních rezerv.

Padělatelská činnost byla četnější než v roce 2002, policii se však podařilo odhalit větší počet případů. V roce 2003 bylo na území České republiky zadrženo celkem 10 829 kusů padělaných a pozměněných platidel a 162 kusů jejich napodobenin. Přehled zadržovaných padělaných a pozměněných platidel je uveden v tabulce. Proti minulému roku jde o první nárůst od roku 1999, kdy počet padělaných a pozměněných peněz průběžně klesal.

V hodnotovém vyjádření představují zadržená padělaná a pozměněná platidla částku 17 920 728 Kč. V průběhu roku 2003 zpracovala zkušebna platidel celkem 85 nestandardních případů poškození peněz (povodně, požáry, bankovky zetlelé, plesnivé, rozpadlé na drobné části, rozžvýkané myšmi apod.), za které byla vyplacena náhrada v celkové výši 1 636 450 Kč.

	Zadrženo z oběhu	Zadrženo policií	Celkem
CZK	4 384	2 982	7 366
USD	693	490	1 183
EUR	457	46	503
DEM	38	0	38
ITL	15	0	15
Ostatní	110	9	119
Mince	64	0	64
Pozměněné	1 540	1	1 541
Celkem	7 301	3 528	10 829

II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

Pamětní mince

V roce 2003 ČNB emitovala čtyři pamětní stříbrné dvousetkoruny, a to v únoru minci ke 150. výročí narození Jaroslava Vrchlického, v březnu ke 150. výročí narození Josefa Thomayera, v červnu ke 100. výročí první elektrifikované trati z Tábora do Bechyně a v listopadu ke 100. výročí ustavení Svazu lyžařů v Království českém.

V dubnu a v září byly vydány další dvě zlaté mince v hodnotě 2 000 Kč z cyklu Deset století architektury: pozdní renesance – štítý domů ve Slavonicích a baroko – zámek Buchlovice.

V průběhu roku se uskutečnilo celkem sedm veřejných soutěží na umělecký návrh pamětních mincí, pět na mince stříbrné, dvě na zlaté mince a jedna na mimořádnou bimetalovou minci ke vstupu České republiky do Evropské unie. Realizaci všech návrhů z těchto soutěží doporučených Komisí pro hodnocení návrhů na české peníze bankovní rada ČNB schválila.

Bezhotovostní platební styk zajišťovaný Českou národní bankou prošel v minulém období dalšími inovacemi a zlepšeními.

Co je CERTIS?

CERTIS (Czech Express Real Time Interbank Gross Settlement System) je systém mezibankovního platebního styku provozovaný ČNB. Zpracovává veškeré tuzemské mezibankovní převody (v českých korunách), přičemž v reálném čase kontroluje, zda banky mají na uvedené převody dostatečné krytí.

CERTIS v číslech: V minulém roce zpracoval systém celkem 317,7 mil. transakcí (převodů) v celkové hodnotě 97 bilionů Kč. Denně bylo zpracováno průměrně 1,2 mil. transakcí. Průměrný denní obrat byl 384,7 mld. Kč. Svého denního maxima systém dosáhl dne 18. listopadu 2003, kdy zpracoval více než 3,5 mil. transakcí. Dne 29. prosince 2003 byly zpracovány transakce v celkové částce téměř 568 mld. Kč.

Změny CERTIS v roce 2003: Byly dokončeny práce na oddělení rychlé a pomalé větve zpracování transakcí, umožňující zúčtování prioritních mezibankovních převodů (expresních plateb) v rámci jednoho účetního dne. Dále byla upravena

poplatková politika, spočívající v zavedení množstevních slev pro účastníky v závislosti na počtu předávaných položek.

Co je SKD?

ČNB ze zákona spravuje a provozuje tzv. Systém krátkodobých dluhopisů (SKD), který se využívá pro emisi a registraci zaknihovaných cenných papírů se splatností do jednoho roku a pro vypořádání obchodů s těmito cennými papíry. V SKD jsou registrovány státní pokladniční poukázky, poukázky ČNB a dluhopisy vydávané Českou konsolidační agenturou.

SKD v číslech: V minulém roce zpracoval SKD přes 17 tisíc transakcí, při nichž došlo k převodům cenných papírů v objemu více než 39 bilionů Kč.

Změny SKD v roce 2003: Pokračovala stabilizace nové verze SKD, která byla uvedena do provozu v prosinci 2002. Systém provádí nejen úplatné prodeje cenných papírů, ale umožňuje též rozlišovat repo operace a „sell and buy“ operace i realizovat zástavy a výměny cenných papírů. Dále umožňuje velmi pružně, kdykoliv v průběhu účetního dne, poskytovat i spláčet vnitrodenní úvěr, který ČNB poskytuje bankám v systému CERTIS, včetně jeho navyšování a snižování, a to automatizovaně přímo dle pokynů a potřeb bank. Systém je dobře zabezpečen, využívá elektronickou autentizaci účastníků, možnost digitálního podpisu a šifrování přenášených údajů. V roce 2003 bylo provedeno ohodnocení SKD vůči standardům, které ECB stanovila pro vypořádací systémy. SKD byl ve většině ohledů vyhodnocen jako plně vyhovující.

Co je ABO?

ČNB ze zákona vede a spravuje účty organizačním složkám státu a organizacím napojeným na státní rozpočet. Tato činnost je realizována prostřednictvím systému ABO (Automatizované bankovní operace). Kromě toho jsou v systému ABO účetně vedeny vlastní prostředky ČNB. Na základě údajů získaných ze systému ABO poskytuje ČNB ministerstvu financí podklady pro účetnictví státu.

ABO v číslech: Systém ABO zpracovává denně v průměru přes 200 tisíc položek (ve špičkách přes 400 tisíc položek) s celkovým průměrným denním obratem přes 1 bilion korun.

Změny v ABO: V říjnu 2003 bylo zahájeno zpracování dat v nové verzi ABO. Byla posílena bezpečnost, zavedeno zpracování transakcí v reálném čase, zjednodušeny a automatizovány stávající postupy a došlo ke zvýšení rychlosti zúčtování.

Legislativní oblast, povolovací řízení a spolupráce s Evropskou centrální bankou

V návaznosti na zákon o platebním styku připravila ČNB vy-

hlášku, kterou se stanoví způsob provádění platebního styku mezi bankami, zúčtování na účtech u bank a technické postupy bank při opravném zúčtování. Cílem návrhu je zavést do českého právního řádu některé standardy a důležité zásady chování bank v platebním styku. Vyhláška nabyla účinnosti dnem 1. března 2004, s výjimkou některých ustanovení, jejichž účinnost byla odložena na 1. září 2004 vzhledem k nutnosti softwarových úprav v bankách.

ČNB spolupracovala na přípravě novelizace zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi. Jednalo se především o rozšíření pravomocí tohoto institutu mimosoudního urovnání sporů vzniklých při provádění převodů a při vydávání a užívání elektronických platebních prostředků.

Podle zákona o platebním styku uděluje ČNB ve správním řízení jiným osobám než bankám na základě žádosti předchozí souhlas k vydávání elektronických peněžních prostředků. V roce 2003 byl udělen jeden předchozí souhlas, dva další případy jsou v řešení a v blízké budoucnosti lze předpokládat nárůst těchto žádostí.

Zástupci ČNB jsou zapojeni do činnosti pracovních skupin ECB pro oblast platebního styku, které se v současnosti zabývají především problematikou platebních nástrojů, cenných papírů, rozvoje platebního systému TARGET a sběru statistických informací.

ČNB JAKO BANKA STÁTU

Centrální banky bývají obvykle charakterizovány jako banky bank, a to proto, že odedávna poskytovaly ostatním bankám zajištěný úvěr. Tato původní funkce centrálních bank doznala v průběhu historie významných změn a také oblast služeb poskytovaných bankám se postupně rozšířila a přibýly i nové funkce. V mnoha zemích plní centrální banka také úlohu organizátora platebních vztahů a provozovatele platebních systémů a funkci dohledu nad bankovním sektorem.

ČNB vystupuje nejen v těchto rolích, ale i v roli banky státu. I ta patří mezi tradiční, ale na rozdíl od minulosti se její obsah zúžil. Centrální banky dnes nejenže neposkytují úvěr státu, ale roste počet centrálních bank, které to mají ze zákona v jakékoli formě zakázáno. V moderní době být bankou státu většinou představuje především využití expertízy (znalostí a zkušeností pracovníků) a infrastruktury (zúčtovacích systémů a sítě poboček) centrální banky, což státu obvykle přináší úsporu nákladů a menší výdaje. ČNB pro stát vede účty státního rozpočtu, uvádí do prodeje státní dluhopisy a zajišťuje s tím související služby včetně evidence krátkodobých státních dluhopisů.

ČNB vede účty pro organizační složky státu napojené na státní rozpočet, finanční a celní úřady (daňové příjmy), Českou správu sociálního zabezpečení (pojistné na nemocenské a důchodové zabezpečení, výplata důchodů), úřady práce (poli-

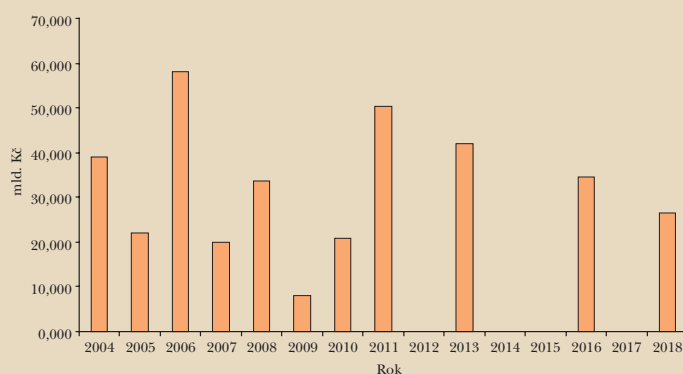
tika zaměstnanosti), příspěvkové organizace, státní fondy a podnikatelské subjekty-příjemce dotací ze státního rozpočtu. ČNB zajišťuje i výplaty dávek státní sociální podpory. Denně poskytuje ministerstvu financí detailní informaci o stavu příjmů a výdajů státního rozpočtu v členění podle jejich druhů a podle jednotlivých kapitol státního rozpočtu a o stavu dalších prostředků státní pokladny. Prostředky Národního fondu Evropských společenství soustřeďuje na účtech v EUR a umožňuje jejich použití jak v EUR, tak v Kč. V rámci státní pokladny ČNB vede ministerstvu financí také účty pro zajištění financování státního dluhu, řízení likvidity státní pokladny a státních finančních aktiv. ČNB vede podle zákona o rozpočtových pravidlech i účty sloužící k evidenci a použití prostředků Národního fondu Evropských společenství.

Přehled o počtu a struktuře vedených účtů k 31. 12. 2003

Účty státní pokladny	24 484
Účty mimorozpočtových prostředků OSS	2 917
Účty příspěvkových organizací	972
Účty státních fondů	148
Účty Národního fondu ES	297
Celkem	28 818

Česká národní banka se také podílí na správě státního dluhu České republiky. Při provádění transakcí vychází z pokynů a ze strategie ministerstva financí, jejímž cílem bylo v minulém roce prodlužovat průměrnou dobu splatnosti státního dluhu.

Objem splatných emisí státních dluhopisů v jednotlivých letech

V souladu s přijatou strategií vzrostl objem emitovaných střednědobých a dlouhodobých dluhopisů o 58 mld. Kč, naopak objem emisí pokladničních poukázek se zvýšil pouze o 8 mld. Kč.

II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

V roce 2003 provedla ČNB pro ministerstvo financí 36 aukcí státních pokladničních poukázek s dobou splatnosti od 3 měsíců do 1 roku v celkovém objemu 447 mld. Kč. Z tohoto objemu byly poukázky v nominální hodnotě cca 333 mld. Kč odkoupeny přímými účastníky aukcí a zbývající poukázky v hodnotě cca 114 mld. Kč odkoupil emitent do svého portfolia. Poukázky byly prodávány formou holandského aukčního prodeje. Ke konci roku 2003 činil nesplacený objem SPP v držení investorů cca 161 mld. Kč. Investoři projevovali při aukcích SPP zájem především o poukázky s kratší dobou splatnosti, kde byl převis poptávky nejvyšší. Co se týče střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů, v minulém roce se uskutečnilo celkem 15 aukcí v celkové nominální hodnotě 146 mld. Kč. I zde poptávka ve většině případů vysoce převyšovala nabídku, v průběhu roku se však převis snižoval. Řádně splaceny byly 3 emise dluhopisů v nominální hodnotě 28 mld. Kč. Nadále byla uplatňována technika opakovaného otevření již existujících emisí, což dále přispělo ke zvýšení likvidity sekundárního trhu. Způsob plánování a organizace jednotlivých aukcí je zaměřen na zlepšení předvídatelnosti a vyšší informovanost tržních subjektů. K tomu přispěly pravidelné informativní schůzky zástupců ČNB, ministerstva financí a přímých účastníků aukcí státních dluhopisů.

STATISTIKA

ČNB je jedinou institucí, která v ČR zajišťuje (jak pro potřeby měnové politiky a monitorování bank a finančního systému, tak pro potřeby mezinárodních institucí, finančních trhů, výzkumu a veřejnosti) metodiku, sběr a zpracování dat pro oblast měnové a finanční statistiky. ČNB také sestavuje platební bilanci státu včetně navazujících výkazů o investiční pozici vůči zahraničí, zahraniční zadluženosti, stavu devizových rezerv a dalších souvisejících ukazatelů.

Měnová a finanční statistika

Zahrnuje měnovou statistiku, bankovní statistiku a rychle se rozvíjející oblast statistiky finančních trhů. Určujícím faktorem pro její současný rozvoj je harmonizace se standardy Evropské centrální banky související se vstupem České republiky do EU a později i do EMU. ČNB je udržovatelem seznamu měnových a finančních institucí, průběžně ho aktualizuje a zveřejňuje na svých www stránkách http://www.cnb.cz/stat_mb_seznam.php

Měnová statistika zahrnuje především rozvahovou statistiku měnových a finančních institucí, která je využívána mimo jiné pro sestavení konsolidované rozvahy, výpočet měnových agregátů a jejich protipoložek. Kromě bilančních zůstatků ke konci období však sleduje i transakční (tokové) hodnoty vztahované ke sledovanému období a meziroční míry růstu. Zahrnuje i statistiku úrokových sazeb bank vůči domácnostem a nefinančním podnikům. Česká republika je v této oblasti na srovnatelné úrovni se zeměmi eurozóny. Bankovní statistika finanční stability je velmi důležitou oblastí, která však teprve získává své definitivní kontury. ČNB připravila její první, předběžnou podobu. I statistika finančního trhu je teprve v počátcích. Rozšíření EU dalo vývoji v této oblasti nový impuls. Bylo zahájeno sledování trhu s dluhopisy a úrokových sazeb dlouhodobých dluhopisů pro 4. konvergenční Maastrichtské kritérium. Výsledky tohoto statistického šetření byly publikovány v dokumentu Evropské centrální banky "Bond markets and long-term interest rates in EU Accession Countries."

Statistika platební bilance

Prioritou v této oblasti je zavádění metodických standardů podle požadavků Evropské unie, které kladou větší důraz na detail, zejména pokud jde o teritoriální členění. Od ledna 2003 jsou měsíčně publikovány základní položky platební bilance a již třetím rokem i teritoriální průřezy běžného účtu platební bilance, podrobnější odvětvové a teritoriální členění přímých zahraničních investic apod.

Statistika ČNB na Internetu

Všechny statistické výstupy jsou zveřejňovány na www stránce ČNB (http://www.cnb.cz/stat_pb.php). Další informace o vybraných ukazatelích včetně metadat jsou uvedeny v rámci systému standardů MMF (Special Data Dissemination Standard - SDDS), jehož souhrnná stránka za celou ČR je rovněž publikována na www stránce ČNB a je denně aktualizována. Podrobnější agregované údaje uspořádané v časových řadách jsou přístupné v rámci databázového systému ARAD. Na www stránce ČNB jsou kromě statistik, které banka shromažďuje, publikovány i devizové kurzy (denní, průměry, různé varianty počtu efektivního kurzu koruny), relevantní statistické publikace, vzory výkazů pro zpracovatele, legislativa a předpisy vztahující se k statistice platební bilance a hlavní dokumenty mezinárodních institucí z této oblasti.

EVROPSKÁ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE, ZAHRANIČNÍ TECHNICKÁ POMOC

Z postavení ČNB vyplývá řada úkolů, které souvisejí s účastí České republiky v procesu ekonomické a politické integrace Evropy. Tímto procesem v minulých letech již prošel samotný zákon o ČNB, kdy v rámci jeho poslední novelizace bylo postavení ČNB jako jediné měnové instituce ve státě a její nezávislost na vládě uvedeno do plného souladu s principy platícími v Evropské unii. To také umožňuje, aby se ČNB při vstupu do EU v květnu 2004 stala členem Evropského systému centrálních bank a učinila tak důležitý krok pro budoucí začlenění do Hospodářské a měnové unie a zavedení jednotné evropské měny v České republice. Jakkoliv zatím nejde o blízkou budoucnost, tato perspektiva vyžaduje, aby byla už nyní brána velmi silně v úvahu nejméně ve třech ohledech:

- při koncipování měnové strategie v příštích letech
- při plánování dlouhodobého rozvoje činností banky a
- z pohledu personální připravenosti, tj. být rovnocenným partnerem a aktivním reprezentantem svého státu v evropských měnových institucích.

Připravenost ČNB na vstup do evropských institucí lze hodnotit jako velmi dobrou. Práce na harmonizaci legislativy, která musí být účinná od okamžiku vstupu do EU, byly v uplynulém roce prakticky ukončeny. Uvnitř ČNB byl vytvořen koordinační orgán k evropské problematice a banka se rovněž zapojila do koordinačních institucí vytvořených v rámci ČR. Jde zejména o Výbor pro EU, který ustavila vláda a vede jej státní tajemník pro evropské záležitosti na ministerstvu zahraničních věcí.

Podstatným způsobem se změnil charakter spolupráce s ECB, která na všech úrovních nabyla pravidelný a systematický charakter. Od data podpisu přístupové smlouvy v dubnu 2003 v Aténách jsou zástupci ČNB zváni na zasedání orgánů a institucí EU v roli pozorovatelů. To jim umožňuje sledovat příslušná jednání a zúčastnit se diskuse k předkládaným materiálům. ČNB využívá pozorovatelský status ve

12 výborech Evropského systému centrálních bank a řadě pracovních skupin. Kromě toho se zaměstnanci ČNB účastní jednání poradních orgánů Rady EU a Evropské komise. Guvernér ČNB spolu s guvernéry dalších 9 centrálních bank přístupujících zemí se již pravidelně účastní jednání Generální rady ECB.

Ve srovnání s dynamickým vývojem vztahů k ECB je míra zapojení ČNB do činnosti orgánů Rady EU a Evropské komise menší, i když neméně významná. Guvernér ČNB je zván jako pozorovatel na rozšířené zasedání Rady ministrů financí a hospodářství (ECOFIN). Zástupci ČNB se v roce 2003 zúčastňovali zejména jednání Hospodářského a finančního výboru a Bankovního poradního výboru, které plní poradní funkce vůči Radě EU a Evropské komisi v oblasti hospodářské politiky a finančních služeb. V průběhu roku 2003 se zástupci ČNB a ministerstva financí zapojili rovněž do práce Hospodářského a finančního podvýboru pro otázky koordinace politiky zemí EU vůči MMF.

ČNB v průběhu roku 2003 rozšířila informovanost veřejnosti o fungování Evropské unie a jejích institucí. Vedle standardních tiskových výstupů (informační materiál Evropská unie a Česká národní banka) byla využita i internetová prezentace včetně zvláštní stránky odkazů na všechny aktivity ČNB, které souvisejí s Evropskou unií. Hlavním zdrojem informací o EU pro veřejnost by i nadále měly zůstat webové stránky ČNB.

Mezinárodní měnový fond a skupina Světové banky

V polovině roku 2003 proběhla jednání s misí Mezinárodního měnového fondu, která kladně hodnotila měnovou a kurzovou politiku ČNB. Ve fiskální oblasti se s pozitivním ohlasem setkal plán snížit do roku 2006 deficit veřejných rozpočtů na 4 % HDP a záměr uskutečnit tuto reformu zejména prostřednictvím úsporných opatření a navrhovaných

institucionálních změn. Společný projekt MMF a SB také posoudil opatření uplatňovaná proti praní špinavých peněz a proti financování terorismu. Česká republika splňuje v této oblasti naprostou většinu doporučených mezinárodních standardů.

Banka pro mezinárodní platby

I v minulém roce se guvernér ČNB zúčastňoval pravidelných pracovních setkání guvernérů centrálních bank organizovaných Bankou pro mezinárodní platby (BIS), na nichž jsou diskutovány aktuální otázky světového ekonomického a měnového vývoje. Úzká spolupráce s BIS pokračovala i v rámci Basilejského výboru pro bankovní dohled, v pracovní skupině pro řízení centrálních bank a v oblasti koordinace zahraniční technické pomoci. S velkým zájmem se rovněž setkal seminář na téma řízení kreditního rizika a sekuritizace, který zorganizovala ČNB ve spolupráci s BIS a Institutem pro finanční stabilitu v září 2003 v Praze.

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

Zástupci ČNB se účastnili práce klíčových výborů OECD, které se v průběhu roku zabývaly aktuálními otázkami světového ekonomického vývoje. Šlo zejména o dopady geopolitických nejistot na oživení světového hospodářství, problematiku zhoršující se fiskální pozice některých zemí OECD a přípravu analytického projektu na téma strukturálních reforem. Za účasti ČNB byl zpracován i ekonomický přehled ČR projednaný v lednu 2003. Důležité je zejména příznivé hodnocení makroekonomického vývoje a pozitivní vyjádření OECD k měnové politice. Následná pražská tisková konference za účasti zástupců příslušných resortů včetně ČNB a expertů OECD hlouběji seznámila podnikatele i veřejnost s hodnocením ČR a doporučeními OECD. ČNB se dále podílela na věcném i organizačním zabezpečení semináře k liberalizaci pohybu kapitálu organizovaného OECD v květnu 2003 pro nečlenské země v Istanbulu.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) každé dva roky zpracovává a schvaluje strategii pro každou zemi, ve které investuje. Nová strategie pro ČR na období 2004-2005 byla schválena v závěru roku 2003. V oblasti finančního sektoru se zaměřuje na spolupráci s místními bankami při rozvoji inovativních finančních produktů, na různé druhy financování malých a středních podniků a na podporu rozvoje nebankovních finančních institucí. V roce 2003 podepsala EBRD čtyři projekty v ČR a dále tři projekty v rámci jednotlivých regionů, což odpovídá celkovému objemu investic 82 mil. EUR. Celková výše inve-

stic EBRD v ČR od počátku činnosti banky do konce roku 2003 tak dosáhla 1 mld. EUR a týkala se 45 projektů. EBRD rovněž financovala pro ČR 32 projektů technické pomoci v částce 5,4 mil. EUR.

Zahraníční technická pomoc

ČNB v roce 2003 pokračovala v poskytování technické pomoci zahájené v roce 2002. Hlavní část plánu na rok 2003 tvořily semináře určené především pro zaměstnance centrálních bank zemí bývalého Sovětského svazu a jižního Balkánu, popřípadě střední a východní Evropy. V loňském roce se uskutečnilo sedm seminářů z oblasti měnové politiky, bankovníctví a přípravy na vstup do EU, během nichž ČNB navštívilo celkem 123 zahraničních expertů. Kromě seminářů byla plánována také bilaterální spolupráce ve formě konzultací (uskutečněných především v ČNB, ale také v bance příjemce). Realizovaly se rovněž akce na základě aktuálních požadavků příjemců. Celkem jich proběhlo 13 a ČNB při nich navštívilo 42 expertů. Bilaterálních konzultací v ČNB se zúčastnili experti z centrálních bank Albánie, Ázerbajdžánu, Indonésie, Kyrgyzstánu, Makedonie, Polska, Rumunska, Ruské federace, Srbska, Ukrajiny a Vietnamu. Mise expertů ČNB, organizované buď mezinárodními institucemi nebo přímo ČNB, se uskutečnily v Ukrajinské národní bance a v Národní bance Slovenska. Měly za cíl předávání zkušeností při budování prognostického systému. ČNB se díky systematickému poskytování pomoci, zaměřené na semináře a úzce specializované konzultace, stala vyhledávanou institucí. Tato činnost je oceňována nejen samotnými účastníky seminářů či konzultací, ale také ze strany BIS v Basileji, která technickou pomoc centrálních bank monitoruje.

ČNB JAKO SPRÁVNÍ ORGÁN

České národní bance jsou svěřeny kompetence správního úřadu v oblastech

- bankovního dohledu
- platebního styku mezi bankami a zúčtování na účtech u bank
- v devizovém hospodářství

(Činnosti ČNB jako správního orgánu v prvních dvou oblastech jsou komentovány v částech „Bankovní sektor, jeho stabilita a regulace“ a „Peněžní oběh a platební styk“ této zprávy.)

vádění obchodů s devizovými hodnotami (zejména s povinností směnárů řádně vystavovat odpočty o prodeji nebo nákupu cizí měny a s řádným plněním oznamovací povinnosti devizových míst). Prioritou devizového dohledu však je a bude i nadále potírání neoprávněného podnikání. Ve věci nabízení a provádění obchodů s devizovými hodnotami bez oprávnění bylo vydáno 5 rozhodnutí a pokuty uložené za tyto delikty převýšily 10 mil. Kč. Počet rozhodnutí i objem uložených pokut byl v roce 2003 vyšší než

Pobočky a ústředí ČNB	Podané žádosti o devizovou licenci	Kladně vyřízené žádosti	Devizové licence celkově
Praha	24	24	86
České Budějovice	4	4	27
Plzeň	12	12	30
Ústí nad Labem	11	11	35
Hradec Králové	1	1	13
Ostrava	10	7	28
Brno	8	8	30
Ústředí	8	8	65
Celkem	78	75	314

V rámci devizového hospodářství ČNB jednak vydává devizové licence, které opravňují k některému z typů obchodů s devizovými hodnotami, jednak dohlíží nad dodržováním předpisů v devizové oblasti prostřednictvím devizových kontrol. V případě jejich porušení je zmocněna udělovat sankce.

V roce 2003 ČNB vydala 75 devizových licencí k obchodům s devizovými hodnotami, což je počet obdobný jako v roce 2002.

V průběhu roku 2003 přistoupila Česká národní banka k centralizaci správního řízení, v rámci kterého je navrhováno udělení pokut za devizové delikty, z poboček do ústředí České národní banky. Vyřizování žádostí o licence a kontrolní činnost jsou i nadále vykonávány pobočkami. Tím byl organizačně i personálně oddělen výkon devizové kontroly od správního řízení, což odpovídá zákonu, a současně tak mohl být vytvořen ucelený registr devizových delikventů, který je důležitou pomůckou pro hodnocení recidiv v této oblasti. Tyto změny zvýší efektivitu vykonávaných činností a zlepší disciplínu při obchodování s devizovými hodnotami.

V roce 2003 bylo Českou národní bankou vydáno 34 pravomocných rozhodnutí o devizovém deliktu a uloženy peněžité sankce ve výši téměř 11 mil. Kč. Tyto peněžité prostředky jsou příjmem státního rozpočtu. Většina devizových deliktů souvisela s porušením podmínek pro

v předešlých letech, což odráží sílící důraz České národní banky v této oblasti.

TECHNOLOGIE A BEZPEČNOST

Výpočetní a komunikační systémy

Činnosti centrální banky jsou dnes nemyslitelné bez podpory informačních technologií a informačních systémů. Postupným vývojem se z počítačové sítě ČNB stal složitý komplex vzájemně provázaných technologií a aplikací. Tyto technologie jsou službou, na jejíž kvalitě (technologická úroveň a know-how), spolehlivosti (stabilita chodu informačních systémů) a bezpečnosti (ochrana informací a přístupu k nim) závisí výsledky činnosti České národní banky.

Základní stavební prvky informačního systému ČNB tvoří interní a externí komunikační infrastruktura, výkonné klientské stanice, aplikační a databázové servery. Ty jsou podpořené vzájemným on-line zálohováním systémů ve vzdálených lokalitách, centralizací výpočetních, diskových a zálohovacích-backup kapacit a v neposlední řadě i fungováním centrálního zálohovacího a archivačního systému. Systémové prostředí ČNB je tvořeno cca 1 500 klientskými stanicemi, 80 pracovními stanicemi, 650 síťovými tiskárnami, 65 servery na platformě Intel, 30 unixovými servery a centrálními diskovými systémy s kapacitou 1,4 TB. Měsíční objem zálohovaných dat dosahuje 22 TB, maximální denní objem představuje až 1 TB.

II. CÍLE A ÚKOLY ČNB A JEJICH PLNĚNÍ

ČNB registruje v mapě informačních systémů 84 provozovaných aplikací různého rozsahu a významu. Jde především o informační systémy podporující hlavní činnosti banky, měnovou politiku, statistiku a výkaznictví, bankovní dohled, bankovní obchody, platební styk a peněžní oběh a systémy podporující provoz banky. Svým významem jsou výjimečné ty systémy, jejichž provoz má dopad na činnost celého bankovního sektoru a hospodaření státu: systém mezibankovního platebního styku, systém pro realizaci plateb státní pokladny, Centrální registr úvěrů právnických osob a fyzických osob-podnikatelů a systém pro evidenci a vypořádání trhu krátkodobých dluhopisů.

Informační systémy ČNB komunikují s vnějšími systémy na bázi výměny datových souborů a toto propojení se postupně rozšiřuje. Na denní bázi je realizována výměna dat s ministerstvem financí, Generálním ředitelstvím cel, měsíčně, resp. čtvrtletně probíhá výměna dat s Českým statistickým úřadem a Komisí pro cenné papíry. ČNB poskytuje data ze svých systémů i mimo území republiky, a to Národní bance Slovenska (data přeshraničního platebního styku) a Evropské centrální bance (statistická data).

Bezpečnostní politika vychází z normy ISO 17799:2000 a je přizpůsobena podmínkám prostředí ČNB. Velká pozornost se věnuje zabezpečení komunikace s externím prostředím, především v souvislosti s připojením poboček, obchodních bank, ECB a využíváním internetových služeb. Stále aktuální problematika antivirové ochrany je podpořena třemi stupni ochrany s využitím sedmi nezávislých detektorů virů či nebezpečných kódů. Stále více se prosazuje provozování nových technologií s využitím elektronického podpisu a šifrování citlivých dat.

ČNB v systému krizového řízení

Koncentrace obrovského rozsahu finančních operací při využití nejmodernější výpočetní technologie činí ČNB důležitým a při tom velmi citlivým místem, na kterém závisí plynulé fungování bankovního a finančního sektoru České republiky. Narušení byť jen některé z těchto funkcí by znamenalo nedozírné hospodářské škody. Systém krizového řízení je proto neodmyslitelnou součástí fungování ČNB. Je budován a udržován s cílem eliminovat, resp. minimalizovat možná rizika. Jeho obsahem jsou i opatření a postupy pro případ vzniku nežádoucích událostí. Je propojen s celostátním systémem, personálně i funkčně. Guverner se účastní jednání Bezpečnostní rady státu a zástupci ČNB se podílejí na činnosti jejích pracovních výborů (Výbor pro civilní nouzové plánování, Výbor pro obranné plánování a Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky). Výbor pro civilní nouzové plánování se zabývá ochranou kritické infrastruktury ČR a ČNB v něm plní úlohu zákonného garanta a koordinátora přípravy plánů krizové připravenosti v bankovním sektoru.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení ukládá ČNB zpracovat krizový plán pro oblast měnové politiky a bankovníctví. Tato povinnost v sobě zahrnuje zajištění všech klíčových aktivit, které jsou podmínkou pro výkon nezbytných funkcí ČNB (např. zajištění informační a technologické báze procesů). Při budování a udržování systému krizového řízení je snaha využít i dostupných zahraničních zkušeností. Významnou součástí přípravy na krizové situace je systém záložních pracovišť. Jeho koncepce v ČNB je motivována snahou maximálně a efektivně využít existující kapacity. Proto využívá současnou síť poboček ČNB doplněnou o vybudování nového integrujícího modulu - záložního střediska. Toto středisko je budováno v rámci rekonstrukce a rozšíření stávající budovy archivu ČNB v Praze 5 – Zličín.

III. ČNB A VEŘEJNOST

III.1. Účinnost práva

III.2. Účinnost práva

III.3. Účinnost práva

III.4. Účinnost práva

III.5. Účinnost práva

III.6. Účinnost práva

III.7. Účinnost práva

III.8. Účinnost práva

III.9. Účinnost práva

III.10. Účinnost práva

III.11. Účinnost práva

III.12. Účinnost práva

III.13. Účinnost práva

III.14. Účinnost práva

III.15. Účinnost práva

III.16. Účinnost práva

III.17. Účinnost práva

III.18. Účinnost práva

III.19. Účinnost práva

III.20. Účinnost práva

EXTERNÍ KOMUNIKACE

Česká národní banka je ve své komunikaci maximálně otevřenou a transparentní institucí. Pro dosažení jejího zákonem stanoveného cíle představuje komunikace banky jeden ze základních pilířů její činnosti. ČNB tak ovlivňuje inflační očekávání subjektů na trhu a zároveň chování spotřebitelů – bez nadsázky lze říci, že vytvoření stabilně nízkoinflačního prostředí je jen obtížně představitelné bez dodržování jasně stanovených pravidel v rámci informační politiky banky. Cesta, kterou ČNB v této oblasti nastoupila, odpovídá současným trendům uplatňovaným ve státech s vyspělým bankovním systémem a dlouhou tradicí při provádění měnové politiky.

Z pohledu rozvoje komunikačních prostředků ČNB byl rok 2003 významný především zprovozněním nové verze webových stránek banky. Podstatně byly například rozšířeny a zjednodušeny možnosti navigace, a to vytvořením tří tzv. vyhledávacích okének pro nejvýznamnější cílové skupiny ČNB. Uživatelé tak mají možnost rychle získat odborné a praktické informace. Třetí okénko je určeno pro média. Webové stránky se rychle stávají dominantním prostředkem komunikace, což dokládá jejich vysoká návštěvnost, která se pohybuje v řádu několika tisíc uživatelů denně. Prioritou elektronické komunikace ČNB je kvalitní uspokojování informačních potřeb hlavních cílových skupin a upevňování pozice spolehlivého a rychlého zdroje informací.

ČNB nezanedbává ani ostatní formy komunikace. V roce 2003 jsme vyřídili více než na 300 dopisů od veřejnosti a denně zodpovídáme až desítky telefonických dotazů. Banka také vydává pravidelné publikace – jednou do roka je to Výroční zpráva, Bankovní dohled a Platební bilance, čtvrtletně pak Zpráva o inflaci. Všechny tyto publikace jsou zveřejněny na webové stránce a bezplatně jsou v tištěné podobě k dispozici v odborné knihovně ČNB.

Jedním z nejvýraznějších témat loňského roku bylo ukončení platnosti 10ti a 20ti haléřových mincí. Pro odbor komunikace to znamenalo připravit rozsáhlou informační kampaň. Otevřenost a včasnost informací a dostatek silných argumentů proti umělému udržování drobných mincí v oběhu přispěl k tomu, že ukončení jejich platnosti proběhlo v klidné atmosféře, bez emocí.

Rok 2003 byl také desátým výročím vzniku České národní banky. U příležitosti tohoto kulatého výročí ČNB vydala brožuru „ČNB 1993 – 2003“, uspořádala několik významných odborných konferencí a v neposlední řadě zorganizovala pro širokou veřejnost v pořadí již druhý Den otevřených dveří. Stejně jako přede dvěma lety byl zájem o návštěvu běžně nepřístupných prostor banky obrovský. Návštěvníky prováděli vybraní zaměstnanci ČNB a poskytovali jim zasvěcený komentář. Den otevřených dveří opět splnil svůj účel a ukázal veřejnosti práci České národní banky v širších souvislostech.

Vzhledem k přibližujícímu se datu vstupu ČR do EU, resp. ČNB do Evropského systému centrálních bank ČNB poměrně široce informovala veřejnost o všech aspektech tohoto významného kroku s ohledem na roli ČNB v tomto procesu. Mezi hlavní témata, která ČNB aktivně komunikovala, patřila příprava ČR na vstup do eurozóny včetně stanovení horizontu pro přijetí eura a vytvoření jednotného bankovního prostoru.

Česká národní banka si uvědomuje také svou zodpovědnost na poli vzdělávání, související s jejím postavením centrální měnové autority. Proto jsme zahájili práci na programech, jejichž cílem je přispět k vyššímu obecnému povědomí o základních ekonomických souvislostech a roli ČNB v ekonomice. Vedle rozsáhlé publikační činnosti banky a jejich představitelů byla zahájena spolupráce s celosvětovou neziskovou vzdělávací organizací Junior Achievement na dlouhodobém projektu určeném dětem staršího školního věku k tématům centrálního bankovníctví a peněžnictví. Experti České ná-

rodní banky vypracovali podstatnou část kurzu nazvaného „Základy národního hospodářství“ a podíleli se i na proškolení učitelů, kteří tento program na školách vyučují.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č.106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM (dále jen „zákon“)

Postup České národní banky při plnění úkolů vyplývajících ze zákona, zejména postup při vyřizování žádostí o poskytování informací podle zákona je upraven vnitřním předpisem Pokyny České národní banky č. 55 ze dne 13. prosince 2002 o komunikaci České národní banky, kterými jsou rozpracovány zásady a postup pro vyřizování žádostí o poskytnutí informací.

ČNB poskytuje informace podle zákona žadateli na základě žádosti nebo zveřejněním.

Informace poskytnuté v roce 2003 na základě žádosti:

Počet podaných žádostí o informace podle zákona:	jedna
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí:	žádné
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu:	žádný
Výsledky řízení o sankcích za nedodržování zákona:	žádné

Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: Česká národní banka poskytuje informace ve smyslu § 2 odst. 2 zákona v případech, pokud rozhoduje o právech, právech chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy. Tuto zákonnou povinnost má Česká národní banka v souvislosti se správními řízeními, která vykonává podle zákona o České národní bance, zákona o bankách a devizového zákona. ČNB poskytuje informace o konkrétním správním řízení, je-li toto řízení skončeno pravomocným rozhodnutím.

Většina písemných, e-mailových nebo telefonických žádostí o informace jde nad rámec právní úpravy zákona. V roce 2003 zodpověděla ČNB celkem 304 písemných a 1 721 e-mailových dotazů veřejnosti.

Informace poskytované zveřejněním:

ČNB zveřejňuje a průběžně aktualizuje informace se smyslu § 5 odst. 1 a 2 zákona jednak na informačních tabulích v sídle ústředí a poboček ČNB na místech přístupných v otvírací době veřejnosti a jednak na své internetové stránce <http://www.cnb.cz>.

EXPOZICE

V prostorách ústředí ČNB je veřejnosti přístupná stálá výstava "Lidé a peníze", která dokumentuje historii i současnost ekonomiky a peněžního vývoje na území našeho státu od poloviny 10. století. Je instalována v prostorách historického komorového trezoru, jehož interiér byl v maximální možné míře zachován, včetně originálních osmitunových trezorových dveří, které dodnes vzbuzují respekt i obdiv svojí neuvěřitelnou konstrukcí a krásou.

Součástí prohlídky jsou krátké videopořady, které seznamují návštěvníky nejen s historií a posláním centrální banky, ale také budovy, ve které dnes ČNB sídlí. Vlastní výstava nabízí v celkem 65 vitrinách přehled o vývoji měnové politiky a platidlech na pozadí historického vývoje českého státu. Kromě odborných textů jsou zde k vidění i historická platidla a dobové předměty či dokumenty vztahující se k peněžnictví i bezprostředně související s činností ČNB. Naleznete zde unikátní návrhy platidel, podrobné informace o ochranných prvcích na současných bankovkách a v neposlední řadě i část zlatých rezerv: tunu zlata v podobě 80 zlatých slitků.

Návštěvník Expozice má možnost si prohlédnout vystavené exponáty také prostřednictvím dotykových obrazovek, které obsahují řadu velmi podrobných informací o vystavených platidlech a další zajímavosti z domácí i světové ekonomiky a peněžnictví.

O atraktivnosti Expozice ČNB svědčí mimořádný zájem, kterému se mezi veřejností těší. Od jejího otevření ji navštívilo již skoro 32 000 osob, zejména žáků a studentů základních a středních škol. V roce 2003 si výstavu prohlédlo více jak 430 školních skupin.

Expozice je přístupná veřejnosti od úterý do pátku, ve dvouhodinových intervalech, v maximálním počtu osob ve skupině do 34 návštěvníků. Začátky prohlídek jsou v uvedené dny vždy v 09:00 hod., v 11:00 hod. a v 13:30 hod. Ve čtvrtek je zejména pro pracující a pro ty, kteří nemohou výstavu navštívit v průběhu dne, připravována další prohlídka, která začíná v 16:00 hod. Délka prohlídky je limitována zahájením prohlídky následující. Poslední prohlídka končí v 16:00 hod., resp. v 17:45 hod. ve čtvrtek. Na prohlídku je vhodné se předem objednat; pro tyto účely byla zřízena info linka 224 412 626. Podrobnější informace jsou uvedené na adrese www.cnb.cz/exp.php

ODBORNÁ KNIHOVNA

Odborná knihovna ČNB je nepřetržitě budována a provozována od roku 1926. Slouží zaměstnancům ČNB i odborné veřejnosti. Vysoce specializovaný fond umožňuje návštěvníkům získat informace v ČR jinde nedostupné.

Knihovní fond tvoří literatura z oblasti ekonomie, zejména bankovníctví, ale i práva, výpočetní techniky, politiky a dějin. Lze zde najít i encyklopedie, jazykové příručky a biografie významných osobností. Aktuální fond knih a vybraných perio-

dik je uložen ve studovně s možností volného přístupu pro všechny uživatele. Celkově je uchováváno a zpřístupňováno více než 42 000 svazků knih a výzkumných zpráv a 1 500 titulů periodik a šedé literatury. Převažujícími jazyky jsou čeština a angličtina. Roční přírůstek činí cca 2 500 knih a výzkumných zpráv a kolem 9 000 kusů periodik a šedé literatury. V roce 2003 byly pro uživatele zajištěny přístupy do celé řady elektronických informačních zdrojů a návštěvníci jich tak mohou využívat přímo z prostoru studovny.

Knihovna je pro veřejnost otevřena v pracovní dny od 9 do 14 hodin. Kromě základních výpůjčních služeb (absenční a prezenční výpůjčky) poskytují pracovníci knihovny uživatelům poradenské a referenční služby (informace o katalogu a dalších informačních zdrojích, fondech a možnostech využívání), bibliograficko-informační a rešeršní služby. V minulém roce byla zprovozněna elektronická studovna, která slouží uživatelům k vyhledávání informací ze všech dostupných informačních zdrojů. Veřejnost může také prostřednictvím internetové stránky <http://www.cnb.cz/knihovna.php> získávat informace v on-line katalogu <http://sd.ruk.cuni.cz/tinweb/cnbanka/k6> a prostřednictvím elektronické pošty na adrese lib@cnb.cz rezervovat potřebné publikace, prodlužovat výpůjčky atd.

Rozšiřování knihovního fondu a služeb má u veřejnosti příznivý ohlas. V minulém roce si v knihovně 13 170 návštěvníků vypůjčilo 15 886 publikací.

KONGRESOVÉ CENTRUM

Kongresové centrum České národní banky se nachází v historickém neorenesančním paláci bývalé Plodinové burzy. ČNB objekt rekonstruovala za přísného dohledu úřadů památkové péče. Mimo kongresového centra zde byla zřízena i veřejně přístupná odborná knihovna, vzdělávací komplex ČNB včetně jazykových a počítačových učeben a stravovací provozy.

Prostory kongresového centra jsou využívány pro pořádání domácích i mezinárodních odborných konferencí, seminářů, vzdělávacích akcí, společenských setkání a tiskových konferencí a slouží nejen ČNB, ale i jiným organizátorům.

V uplynulém roce byla řada akcí věnována 10. výročí vzniku České republiky a ekonomickým aspektům vstupu České republiky do Evropské unie. Jednalo se např. o dubnovou mezinárodní konferenci guvernérů centrálních bank přístupujících zemí, červnovou mezinárodní konferenci představitelů evropských mincoven u příležitosti 10. výročí vzniku české měny, výstavu fotografií „Zrození Eura“ pořádanou ve

spolupráci s Evropskou centrální bankou a o srpnový gala večer. Další akce byly zaměřeny na seznámení odborné veřejnosti s nejnovějšími poznatky a trendy v oblasti měnové politiky, regulace a dozoru nad finančními trhy. Již tradičně se v prostorách kongresového centra konalo třídní Evropské bankovní a finanční fórum za účasti prezidenta republiky pana Václava Klause a řady významných zahraničních hostů.

Kongresové centrum však neslouží jen ekonomické veřejnosti, ale je i místem významných společenských událostí. V rámci Fóra 2000 hostilo akci Hanno R. Ellenbogen Citizenship Award za účasti pana Václava Havla a paní Madeleine Albrightové. Průkopníkem v pořádání koncertů vážné hudby ve velkém sále kongresového centra se stala Pražská komorní filharmonie pod vedením pana PhDr. Ilji Šmída s „Cyklem národů“, v jehož rámci byli hudební veřejnosti představeni významní mladí sólisté, dirigenti a skladatelé ze Švýcarska, Slovenska, Španělska a Itálie. Již pravidelně se zde také pořádají koncerty mezinárodních hudebních festivalů Pražské jaro a Mladá Praha i podzimního hudebního festivalu Pražské komorní slavnosti.

Tradicí se staly také výstavy fotografií ve foyeru kongresového centra, které seznamují zaměstnance ČNB a hosty kongresového centra s tvorbou zejména mladých autorů a s různými směry současné české fotografie.

IV. ČNB A JEJÍ LIDÉ

10

IV. ČNB A JEJÍ LIDÉ

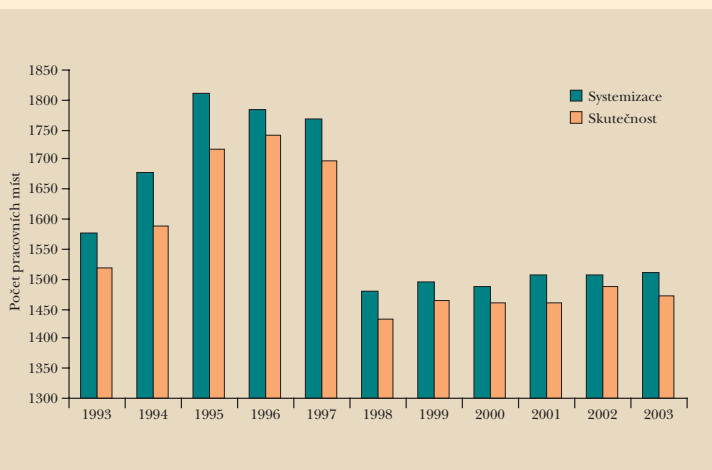
Základem úspěchu ČNB je lidský kapitál, který je nutné dále aktivně zkvalitňovat:

...Klíčový význam má pro Českou národní banku oblast lidských zdrojů, neboť o úspěšném naplnění výzev nastávajícího období rozhoduje kvalita, znalosti a motivace jednotlivých zaměstnanců. Do dnešní doby byla práce s lidmi zaměřena na získávání potřebné kvalifikace v oblastech centrálního bankovníctví v tržní ekonomice. Zároveň bylo potřeba stabilizovat zaměstnance centrální banky v konkurenčním prostředí rozvíjejícího se komerčního bankovního sektoru. Do budoucna je cílem dále rozvíjet dosaženou profesní úroveň zaměstnanců ČNB a motivovat je ke zvládnutí kvalitativně odlišného období fungování ČNB...

„VÝZVY PRO ČESKOU NÁRODNÍ BANKU V NASTÁVAJÍCÍCH LETECH“

Koncem roku 2003 bylo v ČNB zaměstnáno 1 472 osob, což je méně než v době jejího vzniku v roce 1993. Od reorganizace provedené v roce 1998 je počet systemizovaných pracovních pozic stabilizován.

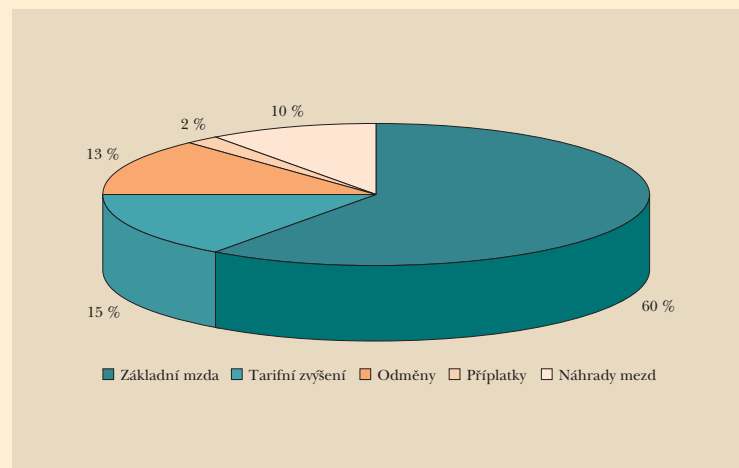
Počet systemizovaných pracovních míst a skutečný počet zaměstnanců ČNB

V roce 2002 bylo do ČNB přijato 100 nových zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo 73 zaměstnanců. V roce 2003 uzavřelo pracovní poměr 67 zaměstnanců a ukončilo 72 zaměstnanců, z nich 10 odchodem do starobního důchodu. Nové zaměstnance ČNB získává zejména formou individuálního vyhledávání na základě doporučení a písemných nabídek uchazečů o zaměstnání v ČNB a přímým oslovením vybraných studentů závěrečných ročníků vysokých škol, v menší míře prostřednictvím inzerátů, konkurzních nebo výběrových řízení. Přijetí do pracovního poměru předchází náročný pohovor s uchazečem, kde se prověřují jeho odborné i osobnostní předpoklady.

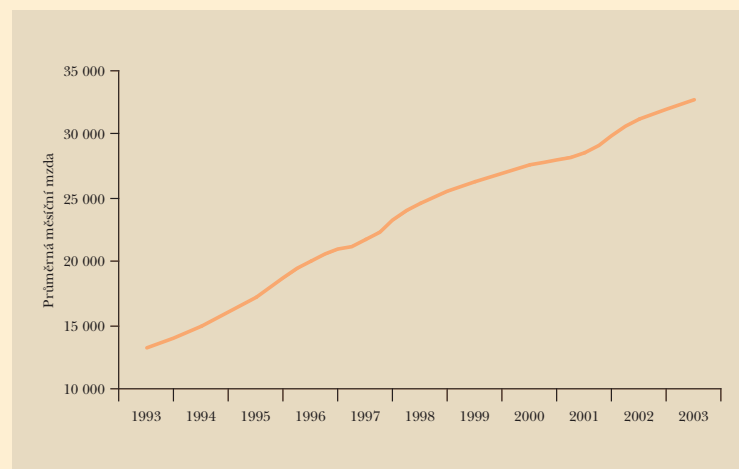
Ve mzdovém systému ČNB je hlavní složkou základní mzda, jejíž výše se pohybuje v rámci tarifního rozpětí. K základní mzdě je poskytováno tzv. tarifní zvýšení ve výši 25 % přiznané základní mzdy, jímž je zaměstnancům ČNB částečně kompenzován zvýšený rozsah povinností a omezení, uložených jim zákoníkem práce. Zaměstnancům mohou být poskytnuty odměny za výsledky práce.

Podíl jednotlivých složek mzdy na objemu vyplacených mezd

Náklady na zaměstnance dosáhly v roce 2003 objemu 823 mil. Kč a oproti předchozímu roku vzrostly o 5,0 %. Na mzdových prostředcích bylo vyplaceno 581 mil. Kč, tj. o 4,5 % více než v roce 2002. Průměrná měsíční nominální mzda dosáhla výše 32 786 Kč. Meziroční nárůst průměrné mzdy činil 4,7 %.

Vývoj průměrné měsíční mzdy zaměstnanců ČNB

Členům bankovní rady byly vyplaceny mzdy v tomto objemu:

	hrubá mzda	čistá mzda
guvernér	3 590 670 Kč	2 203 238 Kč
viceguvernéři (2)	5 781 379 Kč	3 550 921 Kč
ostatní členové BR (4)	9 567 449 Kč	5 952 264 Kč

Odvody zákonného pojistného dosáhly částky 206 mil. Kč. Ostatní sociální náklady (např. pojištění léčebných výloh při zahraničních cestách, na odškodnění pracovních úrazů apod.) činily 5 mil. Kč. Na vzdělávání zaměstnanců bylo vynaloženo 31 mil. Kč (o 4 mil. Kč více než v roce 2002). Nárůst nákladů na vzdělávání zaměstnanců souvisel s problematikou vstupu do EU.

Vzdělávání patří mezi priority personální práce. V rámci interního vzdělávání probíhalo manažerské a systematické vzdělávání za účasti 204 zaměstnanců, odborné bankovní kurzy pro 1 164 zaměstnanců, kurzy výpočetní techniky pro 159 uživatelů a další menší vzdělávací akce. Do dlouhodobé jazykové výuky bylo zařazeno 659 zaměstnanců ČNB (vč. poboček) a 173 zaměstnanců absolvovalo intenzivní jazykové kurzy. V roce 2003 byly také zahájeny pilotní projekty e-learningu v oblasti jazykové výuky, výpočetní techniky, kurzů s problematikou EU a přípravy lektorů ČNB.

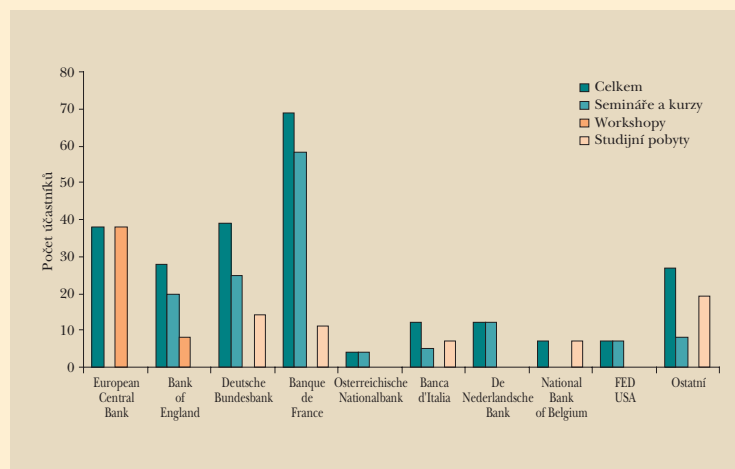
Za velmi efektivní formu vzdělávání zaměstnanců jsou považovány vzdělávací akce organizované ve spolupráci se zahraničními centrálními bankami či mezinárodními finančními a bankovními institucemi. Rostoucí význam mají nejen semináře a kurzy, ale zejména konzultace a studijní pobyty v partnerských centrálních bankách, které umožňují získávání informací a výměnu zkušeností v nejaktuálnějších obla-

stech. Zahraničních vzdělávacích akcí se zúčastnilo celkem 251 zaměstnanců.

Velmi důležitým partnerem ČNB i centrálních bank ostatních přístupujících zemí je Evropská centrální banka. V rámci pokračující intenzivní spolupráce absolvovalo loni 15 zaměstnanců v ECB dlouhodobé stáže (v délce dvou až jedenácti měsíců). Pobyt slouží k seznámení se s činnostmi příslušných útvarů ECB a k navázání užších pracovních kontaktů.

Spolupráce se zahraničními centrálními bankami

V. HOSPODAŘENÍ ČNB

ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
Kateřinská 40
120 00 Praha 2
Česká republika
Telefon +420 251 151 111
Fax +420 251 156 111
IČ 40765521

ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ

PRO BANKOVNÍ RADU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

Ověřili jsme soulad účetních informací uvedených v sekci V. Hospodaření ČNB této výroční zprávy („Zpráva“) České národní banky („ČNB“) za rok 2003, které nejsou součástí účetní závěrky, s ověřovanou účetní závěrkou ČNB k 31. prosinci 2003. Podle našeho názoru jsou tyto účetní informace obsažené ve Zprávě ve všech významných ohledech v souladu s účetnictvím ČNB, na jehož základě byla ověřená účetní závěrka sestavena.

Zpráva auditora k účetní závěrce k 31. prosinci 2003, která však není součástí připojené Zprávy, je následující:

„Provedli jsme audit přiložené rozvahy České národní banky (dále jen „ČNB“) k 31. prosinci 2003, souvisejícího výkazu zisku a ztráty a přílohy za rok 2003 (dále jen „účetní závěrka“). Za sestavení účetní závěrky a za vedení účetnictví odpovídá vedení ČNB. Naší úlohou je vydat na základě auditu výrok k této účetní závěrce.

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a auditorskými směrnicemi Komory auditorů České republiky. Tyto normy požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedenou ověření průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení použitých účetních postupů a významných odhadů učiněných vedením ČNB a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vydání výroku.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků a vlastního kapitálu ČNB k 31. prosinci 2003 a výsledků jejího hospodaření za rok 2003 v souladu se zákonem o účetnictví a ostatními příslušnými předpisy České republiky.“

24. března 2004

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
zastoupený

Paul Cunningham
partner

Ing. Petr Kříž
auditor, osvědčení č. 1140

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o. je zapsána v obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze, oddíl C, číslo vložky 3637, a v seznamu auditorských společností u Komory auditorů České republiky pod osvědčením č. 021.

BILANCE A ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

v mil. Kč

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY		31. 12. 2003	31. 12. 2002	31. 12. 2001
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	19 192	22 104	28 106
1.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	16 530	16 717	22 381
1.2.	Ostatní	2 662	5 387	5 725
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	12 598	17 032	17 092
2.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	-	-	-
2.2.	Ostatní	12 598	17 032	17 092
3.	Výnosy z cenných papírů s proměnlivým výnosem	43	40	43
4.	Výnosy z poplatků a provizí	447	510	555
5.	Náklady na placené poplatky a provize	41	49	53
6.	Ztráta z finančních operací	- 23 232	- 13 864	- 37 745
7.	Ostatní výnosy	120	444	454
7.1.	Výnosy z emise bankovek a mincí	23	20	17
7.2.	Ostatní	97	424	437
8.	Správní náklady	2 042	2 015	2 002
8.1.	Náklady na zaměstnance	785	751	675
8.1.1.	Mzdy a platy	579	554	499
8.1.2.	Sociální a zdravotní pojištění	206	197	176
8.2.	Ostatní správní náklady	1 257	1 264	1 327
9.	Ostatní náklady	655	1 119	1 776
9.1.	Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	285	371	309
9.2.	Ostatní	370	748	1 467
10.	Tvorba opravných položek a rezerv k úvěrům a zárukám	33	5 876	325
11.	Použití opravných položek a rezerv k úvěrům a zárukám	576	5 997	1 245
12.	Tvorba ostatních opravných položek a rezerv	10	23	38
13.	Použití ostatních opravných položek a rezerv	60	184	-
14.	Ztráta z běžné činnosti	- 18 173	- 10 699	- 28 628
15.	Mimořádné výnosy	-	22 521	-
16.	Mimořádné náklady	-	21 290	-
17.	Zisk z mimořádné činnosti	-	1 231	-
18.	Ztráta za účetní období	- 18 173	- 9 468	- 28 628

Příloha k účetní závěrce je k dispozici na webových stránkách ČNB, na příloženém CD-ROM a v sídle ČNB, sekce rozpočtu a účetnictví, Na Příkopě 28, Praha 1

v mil. Kč

A K T I V A		31. 12. 2003	31. 12. 2002	31. 12. 2001
1.	Zlato	833	833	837
2.	Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	32 193	35 319	39 800
3.	Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	677 158	707 238	528 619
3.1.	Vklady u zahraničních peněžních ústavů	76 414	90 539	117 446
3.2.	Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům	-	20 350	14 384
3.3.	Cenné papíry	600 654	596 300	396 740
3.4.	Ostatní pohledávky vůči zahraničí	90	49	49
4.	Pohledávky vůči tuzemským bankám	96	115	793
5.	Pohledávky vůči klientům	37 467	39 820	48 263
6.	Hmotný a nehmotný majetek	6 739	7 197	7 769
6.1.	Hmotný majetek	6 582	6 918	7 419
6.2.	Nehmotný majetek	157	279	350
7.	Ostatní aktiva	7 346	3 669	1 419
7.1.	Náklady a příjmy příštích období	34	16	388
7.2.	Ostatní	7 312	3 653	1 031
A K T I V A CELKEM		761 832	794 191	627 500

P A S I V A		31. 12. 2003	31. 12. 2002	31. 12. 2001
1.	Peníze v oběhu	247 361	224 402	205 861
2.	Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	19 790	27 869	34 033
3.	Závazky vůči zahraničí	3 089	4 735	14 743
3.1.	Přijaté úvěry ze zahraničí	2 665	4 289	14 275
3.2.	Ostatní závazky vůči zahraničí	424	446	468
4.	Závazky vůči tuzemským bankám	470 311	488 233	309 247
4.1.	Peněžní rezervy bank	21 237	28 359	30 273
4.2.	Repo operace	439 609	455 419	264 847
4.3.	Ostatní závazky	9 465	4 455	14 127
5.	Vklady klientů	29 249	35 937	27 916
6.	Emitované tuzemské cenné papíry	-	-	-
7.	Závazky vůči státu	45 708	49 968	57 737
8.	Rezervy	5 881	6 210	11 935
9.	Základní kapitál	1 400	1 400	1 400
10.	Fondy	8 109	8 156	8 198
11.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	- 53 780	- 44 531	- 15 903
12.	Zisk nebo ztráta za účetní období	- 18 173	- 9 468	- 28 628
13.	Ostatní pasiva	2 887	1 280	961
13.1.	Výnosy a výdaje příštích období	-	8	186
13.2.	Ostatní	2 887	1 272	775
P A S I V A CELKEM		761 832	794 191	627 500

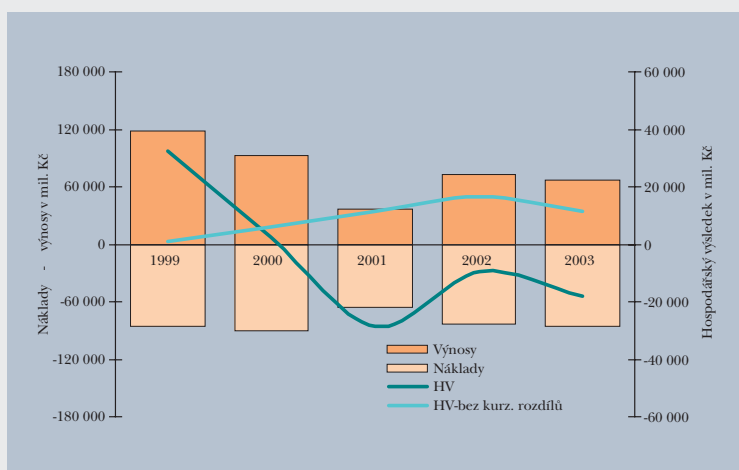
v mil. Kč

PODROZVAHA		31. 12. 2003	31. 12. 2002	31. 12. 2001
1.	Budoucí možné závazky k plnění	170 440	199 962	103 787
2.	Pohledávky ze spotových, termínových a opčních operací	122 293	101 673	10 867
3.	Závazky ze spotových, termínových a opčních operací	118 516	101 453	10 861
4.	Přijaté záruky	180 500	182 500	62 340

Hospodářský výsledek ČNB za rok 2003 skončil se ztrátou ve výši 18 173 mil. Kč. Výnosy dosáhly úrovně 67 189 mil. Kč a náklady 85 362 mil. Kč.

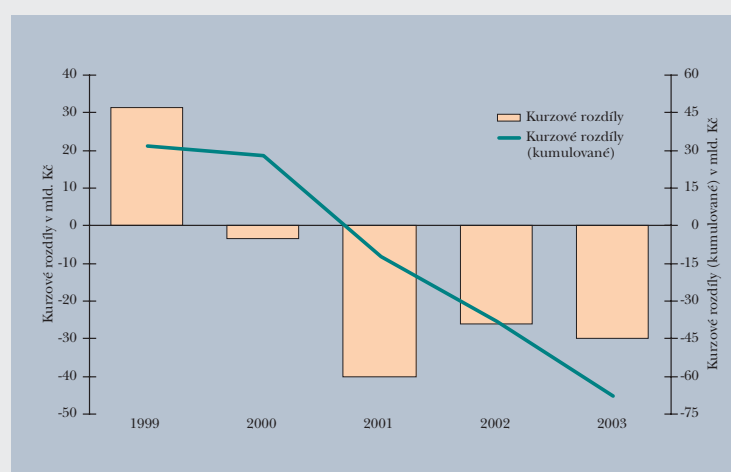
Z hlediska dopadů do hospodaření ČNB byl rok 2003 do značné míry podobný roku 2002. V návaznosti na uvolnění měnové politiky byly vykázány nižší sterilizační náklady. V důsledku pohybu úrokových sazeb na zahraničních trzích a snížení devizových rezerv se snížila výnosnost devizových rezerv. Podobně jako v předchozích letech došlo k významnému pohybu měnových kurzů, v jehož důsledku banka zaúčtovala kurzovou ztrátu, která byla hlavní příčinou vykázání záporného hospodářského výsledku.

Vývoj hospodářského výsledku ČNB v letech 1999 - 2003

Pro výši dosažených kurzových rozdílů je v bilanci ČNB rozhodující objem devizových aktiv a pasiv a hodnota kurzu na konci předchozího roku. Vzhledem k pohybu devizových kurzů a objemu devizových aktiv a pasiv ČNB byla na konci roku 2003 zaúčtována celková kurzová ztráta ve výši 29 766 mil. Kč. Kurzová ztráta realizovaná u dolarových aktiv byla z jedné třetiny kompenzována kurzovými výnosy u aktiv denominovaných v euru.

Vývoj kurzových rozdílů v letech 1999 - 2003

Výdaje spojené s konsolidací bankovního sektoru měly v porovnání s jinými oblastmi hospodaření marginální dopad na dosažený hospodářský výsledek. Převážná většina nákladů byla realizována již v předchozích letech. Část potencionálních nákladů pokrývá Státní záruka, vydaná v roce 1997 vládou České republiky v celkové výši 22,5 mld. Kč. Protože tato částka nepokrývá veškeré náklady plynoucí z konsolidačního programu, má ČNB vytvořeny rezervy a opravné položky do celkové výše potencionálních nákladů.

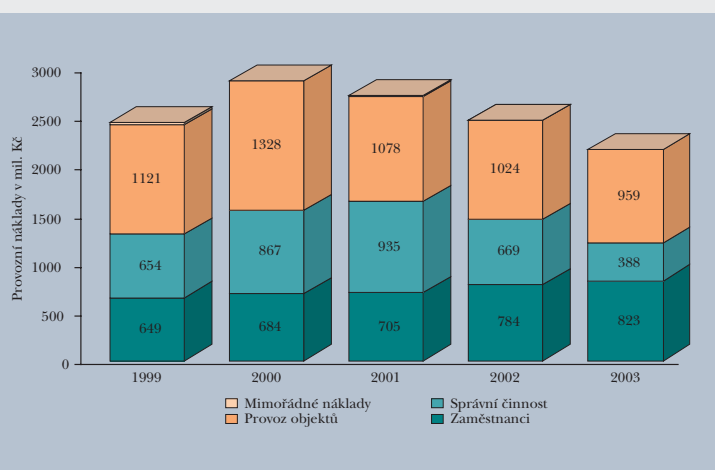
V oblasti emise a správy oběživa vykázala ČNB záporné saldo nákladů a výnosů ve výši 263 mil. Kč. Na přípravu a dodávku bankovek od Státní tiskárny cenin Praha a mincí od Bižuterie Česká Mincovna banka vynaložila 284 mil. Kč. Likvidace drobných mincí nominálních hodnot Kč 0,10 a Kč 0,20, kterým byla ke konci října 2003 ukončena platnost, si vyžádala náklady ve výši 2 mil. Kč. Výnosy, které souvisely především s prodejem numismatického materiálu, dosáhly výše 23 mil. Kč.

V oblasti provozní hospodařila ČNB se ztrátou ve výši 2 071 mil. Kč, meziročně vyšší o 18 mil. Kč. Náklady i v minulém roce klesly: na mzdy a sociální a zdravotní pojištění banka vynaložila 792 mil. Kč (tj. o 4,6 % více než v roce 2002),

na opravu a údržbu majetku 175 mil. Kč (tj. o 2,9 % více než v roce 2002), na nakupované služby 137 mil. Kč (tj. o 1,4 % méně než v roce 2002) a na daň z přidané hodnoty 90 mil. Kč. Odpisy byly zaúčtovány ve výši 700 mil. Kč. Zbývající část nákladů byla vynaložena zejména na telekomunikační poplatky, výkony spojů, cestovné, přepravné, spotřebu energie, tiskopisů, kancelářských potřeb a drobného majetku. Výnosy v provozní oblasti proti minulému roku také poklesly: tržby za prodaný materiál a hmotný majetek, přijaté nájemné, pokuty a penále, dosáhly celkově 99 mil. Kč. Provozní náklady představovaly v roce 2003 z celkových nákladů ČNB 2,5 %.

Porovnání provozních nákladů v letech 1999 – 2003

Na pořízení majetku bylo v roce 2003 vydáno celkem 288 mil. Kč, tj. o cca 13 % více než v roce 2002. Toto zvýšení bylo způsobeno zejména vyššími výdaji na pořízení hmotného majetku při současném snížení výdajů na materiál na sklad a na nehmotný majetek. Zvýšení výdajů na hmotný majetek představovalo oproti roku 2002 nárůst o cca 77 %, přičemž se jednalo zejména o výdaje na pořízení techniky pro úschovu, manipulaci a zpracování hotovostí, dále o výdaje na pořízení výpočetní techniky a zabezpečovacího zařízení. Snížení výdajů oproti roku 2002 na pořízení materiálu na sklad pak činilo cca 26 % a snížení výdajů na nehmotný majetek pak dosáhlo cca 66 %.

vydává:
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
Na Příkopě 28
115 03 Praha 1
Česká republika

kontakt:
ODBOR KOMUNIKACE
Tel.: 22441 3494
Fax: 22441 2179

Grafika, sazba, produkce: JEROME s. r. o.

2003

**ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ
A ÚČETNÍ ZÁVĚRKA**

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

ČNB ČESKÁ
NÁRODNÍ
BANKA

ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ

PRO BANKOVNÍ RADU ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

Ověřili jsme soulad účetních informací uvedených v sekci V. Hospodaření ČNB této výroční zprávy („Zpráva“) České národní banky („ČNB“) za rok 2003, které nejsou součástí účetní závěrky, s ověřovanou účetní závěrkou ČNB k 31. prosinci 2003. Podle našeho názoru jsou tyto účetní informace obsažené ve Zprávě ve všech významných ohledech v souladu s účetnictvím ČNB, na jehož základě byla ověřená účetní závěrka sestavena.

Zpráva auditora k účetní závěrce k 31. prosinci 2003, která však není součástí připojené Zprávy, je následující:

„Provedli jsme audit přiložené rozvahy České národní banky (dále jen „ČNB“) k 31. prosinci 2003, souvisejícího výkazu zisku a ztráty a přílohy za rok 2003 (dále jen „účetní závěrka“). Za sestavení účetní závěrky a za vedení účetnictví odpovídá vedení ČNB. Naší úlohou je vydat na základě auditu výrok k této účetní závěrce.

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a auditorskými směrnicemi Komory auditorů České republiky. Tyto normy požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedená ověření průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce. Audit rovněž zahrnuje posouzení použitých účetních postupů a významných odhadů učiněných vedením ČNB a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vydání výroku.

Podle našeho názoru přiložená účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků a vlastního kapitálu ČNB k 31. prosinci 2003 a výsledků jejího hospodaření za rok 2003 v souladu se zákonem o účetnictví a ostatními příslušnými předpisy České republiky.“

24. března 2004

PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.

zastoupený

Paul Cunningham

partner

Ing. Petr Kříž

auditor, osvědčení č. 1140

BILANCE ČNB, ÚČETNÍ ZÁVĚRKA A ZPRÁVA AUDITORA

AKTIVA

v mil. Kč

Čís. pol.	Položka	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
1.	Zlato	833	833	837
2.	Pohledávky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	32 193	35 319	39 800
3.	Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů	677 158	707 238	528 619
3.1.	Vklady u zahraničních peněžních ústavů	76 414	90 539	117 446
3.2.	Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům	-	20 350	14 384
3.3.	Cenné papíry	600 654	596 300	396 740
3.4.	Ostatní pohledávky vůči zahraničí	90	49	49
4.	Pohledávky vůči tuzemským bankám	96	115	793
5.	Pohledávky vůči klientům	37 467	39 820	48 263
6.	Hmotný a nehmotný majetek	6 739	7 197	7 769
6.1.	Hmotný majetek	6 582	6 918	7 419
6.2.	Nehmotný majetek	157	279	350
7.	Ostatní aktiva	7 346	3 669	1 419
7.1.	Náklady a příjmy příštích období	34	16	388
7.2.	Ostatní	7 312	3 653	1 031
	A K T I V A C E L K E M	761 832	794 191	627 500

PASIVA

v mil. Kč

Čís. pol.	Položka	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
1.	Peníze v oběhu	247 361	224 402	205 861
2.	Závazky vůči Mezinárodnímu měnovému fondu	19 790	27 869	34 033
3.	Závazky vůči zahraničí	3 089	4 735	14 743
3.1.	Přijaté úvěry ze zahraničí	2 665	4 289	14 275
3.2.	Ostatní závazky vůči zahraničí	424	446	468
4.	Závazky vůči tuzemským bankám	470 311	488 233	309 247
4.1.	Peněžní rezervy bank	21 237	28 359	30 273
4.2.	Repo operace	439 609	455 419	264 847
4.3.	Ostatní závazky	9 465	4 455	14 127
5.	Vklady klientů	29 249	35 937	27 916
6.	Emitované tuzemské cenné papíry	-	-	-
7.	Závazky vůči státu	45 708	49 968	57 737
8.	Rezervy	5 881	6 210	11 935
9.	Základní kapitál	1 400	1 400	1 400
10.	Fondy	8 109	8 156	8 198
11.	Neuhrazená ztráta z předchozích období	- 53 780	- 44 531	- 15 903
12.	Zisk nebo ztráta za účetní období	- 18 173	- 9 468	- 28 628
13.	Ostatní pasiva	2 887	1 280	961
13.1.	Výnosy a výdaje příštích období	-	8	186
13.2.	Ostatní	2 887	1 272	775
	P A S I V A C E L K E M	761 832	794 191	627 500

PODROZVAHA

v mil. Kč

Čís. pol.	Položka	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
1.	Budoucí možné závazky k plnění	170 440	199 962	103 787
2.	Pohledávky ze spotových, termínových a opčních operací	122 293	101 673	10 867
3.	Závazky ze spotových, termínových a opčních operací	118 516	101 453	10 861
4.	Přijaté záruky	180 500	182 500	62 340

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

v mil. Kč

Čís. pol.	Položka	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	19 192	22 104	28 106
1.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	16 530	16 717	22 381
1.2.	Ostatní	2 662	5 387	5 725
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	12 598	17 032	17 092
2.1.	Úroky z cenných papírů s pevnými výnosy	-	-	-
2.2.	Ostatní	12 598	17 032	17 092
3.	Výnosy z cenných papírů s proměnlivým výnosem	43	40	43
4.	Výnosy z poplatků a provizí	447	510	555
5.	Náklady na placené poplatky a provize	41	49	53
6.	Ztráta z finančních operací	- 23 232	- 13 864	- 37 745
7.	Ostatní výnosy	120	444	454
7.1.	Výnosy z emise bankovek a mincí	23	20	17
7.2.	Ostatní	97	424	437
8.	Správní náklady	2 042	2 015	2 002
8.1.	Náklady na zaměstnance	785	751	675
8.1.1.	Mzdy a platy	579	554	499
8.1.2.	Sociální a zdravotní pojištění	206	197	176
8.2.	Ostatní správní náklady	1 257	1 264	1 327
9.	Ostatní náklady	655	1 119	1 776
9.1.	Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	285	371	309
9.2.	Ostatní	370	748	1 467
10.	Tvorba opravných položek a rezerv k úvěrům a zárukám	33	5 876	325
11.	Použití opravných položek a rezerv k úvěrům a zárukám	576	5 997	1 245
12.	Tvorba ostatních opravných položek a rezerv	10	23	38
13.	Použití ostatních opravných položek a rezerv	60	184	-
14.	Ztráta z běžné činnosti	- 18 173	- 10 699	- 28 628
15.	Mimořádné výnosy	-	22 521	-
16.	Mimořádné náklady	-	21 290	-
17.	Zisk z mimořádné činnosti	-	1 231	-
18.	Ztráta za účetní období	- 18 173	- 9 468	- 28 628

*Příloha k účetní závěrce je k dispozici na webových stránkách ČNB, na přiloženém CD-ROM a v sídle ČNB, sekce rozpočtu a účetnictví, Na Příkopě 28, Praha 1

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

1 VŠEOBECNÉ INFORMACE

Česká národní banka (dále také „Banka“ nebo „ČNB“) je ústřední bankou České republiky (dále jen „ČR“). Banka vznikla dne 1. ledna 1993 rozdělením Státní banky československé na Českou národní banku a Národní banku Slovenska. Banka je zřízena zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance ve znění pozdějších předpisů. Banka je právnickou osobou, která má postavení veřejnoprávního subjektu; nezapisuje se do obchodního rejstříku. Banka má ústředí v Praze a sedm poboček v ČR (Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Ostrava).

Hlavním cílem Banky je péče o cenovou stabilitu. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu. Banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

V souladu s tímto hlavním cílem Banka určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, včetně péče o jejich plynulost a hospodárnost, vykonává bankovní dohled nad činností bank, poboček zahraničních bank a pečuje o bezpečné fungování a účelný rozvoj bankovního systému v ČR. Banka provádí i další činnosti podle zákona o ČNB a podle zvláštních právních předpisů.

Banka při plnění svých úkolů spolupracuje s ústředními bankami jiných zemí, orgány dohledu nad bankami a finančními trhy jiných zemí a s mezinárodními finančními organizacemi a mezinárodními organizacemi zabývajícími se dohledem nad bankami a finančními trhy.

Banka je při plnění svých úkolů nezávislá na pokynech prezidenta ČR, Parlamentu ČR, vlády ČR, správních úřadů či jiných subjektů a má v zákonem stanoveném rozsahu vztah k Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Banka a vláda se vzájemně informují o zásadách a opatřeních měnové a hospodářské politiky.

Nejvyšším řídicím orgánem Banky je bankovní rada ČNB. Bankovní rada je sedmičlenná. Jejími členy jsou guvernér Banky, dva viceguvernéři Banky a další čtyři členové bankovní rady. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident ČR. Členové bankovní rady jsou jmenováni na dobu šesti let. Bankovní rada určuje měnovou politiku a nástroje pro její uskutečňování a rozhoduje o zásadních měnově politických opatřeních Banky.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

1 VŠEOBECNÉ INFORMACE (pokračování)

Členy bankovní rady k 31. prosinci 2003, 2002 a 2001 byli (včetně uvedení konce jejich funkčních období):

doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc.	guvernér Banky	do 12. února 2005
doc. Ing. Oldřich Dědek, CSc.	viceguvernér Banky	do 12. února 2005
RNDr. Luděk Niedermayer	viceguvernér Banky	do 26. února 2008
Ing. Michaela Erbenová, Ph.D.	člen bankovní rady	do 30. listopadu 2006
prof. Dr. Ing. Jan Frait	člen bankovní rady	do 30. listopadu 2006
Ing. Pavel Racoča, MIA	člen bankovní rady	do 12. února 2005
Ing. Pavel Štěpánek, CSc.	člen bankovní rady	do 12. února 2005

Jménem ČNB jedná navenek guvernér. V době jeho nepřítomnosti ho zastupuje jím pověřený viceguvernér.

Banka ze svých výnosů hradí nezbytné náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu. Ztráty předchozích let budou hrazeny z budoucích zisků v závislosti na řadě faktorů, jejichž vliv nelze v současné době s jistotou odhadnout. Bankovní rada ČNB sleduje tuto situaci, aby v případě nutnosti mohla podniknout kroky k jejímu vyřešení, které by byly v souladu s hlavním cílem Banky.

Banka předkládá roční zprávu o výsledku svého hospodaření nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku k projednání Poslanecké sněmovně.

2 ÚČETNÍ POSTUPY

(a) Základní zásady vedení účetnictví

Účetnictví je vedeno v souladu se zákonem o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů), účtovou osnovou a postupy účtování pro banky a některé finanční instituce a vyhláškami vydanými Ministerstvem financí České republiky. Účetní závěrka je sestavována v souladu se zákonem o účetnictví na principu historických pořizovacích cen, který je modifikován přeceněním finančních nástrojů určených k obchodování a k prodeji na jejich reálnou hodnotu. Účetní závěrka byla sestavena podle zásad prezentace a vykazování, které vyplývají z potřeb a požadavků pro výkaznictví centrálních bank a které vedení ČNB považuje za přiměřené. Není-li uvedeno jinak, jsou částky v účetní závěrce vyjádřeny v milionech českých korun (dále jen „Kč“). Banka nesestavuje konsolidovanou účetní závěrku, protože nevlastní žádné účasti ve společnostech s rozhodujícím vlivem.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(b) Cizí měny

Operace v cizích měnách se přepočítávají na české koruny kurzem platným ke dni účetní operace. Majetek a závazky, včetně dosud nesplatných příslibů prodeje nebo nákupu zahraničních měn při promptních nebo termínových devizových transakcích, jsou přepočteny na české koruny kurzem devizového trhu k rozvahovému dni. Veškeré realizované a nerealizované kurzové zisky a ztráty jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v čistém zisku nebo ztrátě z finančních operací.

(c) Zlato a ostatní drahé kovy

Zlato a ostatní drahé kovy jsou oceněny historickou pořizovací cenou. Depozita a cenné papíry, které ČNB zamýšlí držet do splatnosti, denominované a splatné ve zlatě jsou vykázány na účtu zlata a jsou oceňovány historickou pořizovací cenou zlata. Související úrok je časově rozlišován do výnosů a vykázán na účtu zlata.

(d) Cenné papíry

Banka klasifikuje všechny cenné papíry s pevným výnosem ve svém portfoliu jako cenné papíry k prodeji. Akcie a ostatní podíly ve společnostech, ve kterých Banka nemá účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, jsou vykazovány od roku 2002 v ostatních aktivech. Srovnatelné údaje za minulá období byly upraveny.

Transakce s cennými papíry jsou účtovány k datu vypořádání.

Zahraniční cenné papíry jsou obchodovány v rámci správy devizových rezerv podle stanovených pravidel. Jedná se o cenné papíry obchodované na peněžním a kapitálovém trhu.

Bezкупónové dluhopisy jsou při prvotním zachycení oceňovány pořizovací cenou, která je postupně zvyšována o časové rozlišení rozdílu mezi cenou pořízení a jmenovitou hodnotou (naběhlá hodnota). Z naběhlé hodnoty jsou čtvrtletně přeceňovány na reálnou hodnotu.

Kupónové dluhopisy jsou při prvotním zachycení oceňovány pořizovací cenou včetně nakoupeného naběhlého kupónu, která je postupně zvyšována o nabíhající kupón (naběhlá hodnota). Ážio nebo diskont k okamžiku pořízení cenného papíru Banka časově rozlišuje do úrokových výnosů. Dluhopisy jsou měsíčně přeceňovány na reálnou hodnotu.

Cena pořízení představuje pořizovací cenu s vyloučením všech vedlejších pořizovacích nákladů.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(d) Cenné papíry (pokračování)

Reálná hodnota cenného papíru je stanovena jako tržní cena kótovaná příslušnou burzou cenných papírů nebo jiným aktivním veřejným trhem. V ostatních případech je reálná hodnota odhadována jako:

- podíl na vlastním kapitálu emitenta akcií, pořizovací cena snížená o opravnou položku, není-li v dispozici jiné ocenění;
- čistá současná hodnota peněžních toků se zohledněním úvěrových rizik dluhopisů.

Změny reálných hodnot jsou vykazovány jako zisky (ztráty) z finančních operací.

Přijaté dividendy z akcií jsou zahrnuty do výnosů z cenných papírů s proměnlivým výnosem.

Pro oceňování zisků a ztrát z úbytku cenných papírů je používána metoda váženého aritmetického průměru naběhlé hodnoty.

Banka nevlastní účasti ve společnostech s rozhodujícím a podstatným vlivem.

(e) Repo operace

Cenné papíry koupené nebo zapůjčené na základě smluv o zpětném prodeji (reverzní repo smlouvy) se nevykazují v rozvaze. Cenné papíry prodávané nebo půjčené na základě smluv o zpětné koupi (repo smlouvy) jsou ponechány v jejich původním portfoliu. Peněžní toky z těchto operací jsou vykázány jako přijaté nebo poskytnuté úvěry ke dni vypořádání.

(f) Peníze v oběhu

Peníze v oběhu představují závazek Banky z titulu emitovaných bankovek a mincí. Od 1. ledna 2002 ČNB vykazuje emisi oběživa sníženou o korunovou hotovost v provozní pokladně. Srovnatelné údaje za minulá období byly upraveny.

(g) Členská kvóta v Mezinárodním měnovém fondu

Členská kvóta v Mezinárodním měnovém fondu (dále jen „MMF“) je denominována ve zvláštních právech čerpání („SDR“) a je převedena do Kč kurzem ročně stanovovaným MMF.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(h) Emitované cenné papíry

Emitované pokladní poukázky ČNB jsou vykazovány v rozvaze kompenzovaně se zpětně nakoupenými poukázkami v držení ČNB. ČNB nakupuje zpět celý objem emise svých poukázek a poukázky používá pouze jako kolaterál v repo operacích s tuzemskými bankami.

(i) Finanční deriváty

Finanční deriváty, včetně měnových obchodů, futures, měnových a úrokových swapů a ostatních finančních derivátů jsou nejprve zachyceny v rozvaze v pořizovací ceně a následně přeceňovány na reálnou hodnotu nebo tržní cenu (v případě futures). Reálné hodnoty se přibližují tržní hodnotě výpočtem pomocí kurzových rozdílů a časově rozlišovaných rozdílů mezi spotovým a forwardovým kurzem. Všechny deriváty jsou vykazovány v položce ostatní aktiva, mají-li pozitivní reálnou hodnotu, nebo v položce ostatní pasiva, je-li jejich reálná hodnota pro Banku negativní. Banka nevyužívá zajišťovací účetnictví. Změny reálné hodnoty finančních derivátů jsou součástí čistého zisku (ztráty) z finančních operací.

(j) Výnosové a nákladové úroky

Výnosové a nákladové úroky jsou časově rozlišovány na lineární bázi. Naběhlé úroky jsou součástí účtových skupin, v nichž je o aktivech a závazcích účtováno.

Výnosové úroky z klasifikovaných úvěrů jsou rovněž časově rozlišovány a zahrnovány do zůstatku příslušného úvěru a jsou brány v úvahu při stanovení opravné položky ke klasifikovaným úvěrům. Součástí výnosových úroků jsou též úrokové výnosy z cenných papírů. Časové rozlišování sankčních úrokových výnosů je pozastaveno v případě, že dlužník vstoupí do konkurzu a tyto úroky jsou pak vyloučeny z výnosů do doby jejich inkasa.

Nákladové úroky zahrnují úroky z přijatých úvěrů a vkladů.

(k) Výnosy z poplatků a provizí

Poplatky za vedení běžných účtů a z jiných činností jsou časově rozlišovány. Jednorázové poplatky jsou vykazovány ve výnosech okamžitě, jakmile je služba poskytnuta.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(l) Rezervy a opravné položky

Rezervy jsou tvořeny, má-li Banka existující závazek v důsledku událostí, k nimž došlo v minulosti a je pravděpodobné, že bude třeba vynaložit prostředky na jeho vypořádání a lze přiměřeně odhadnout výši tohoto závazku.

Při tvorbě rezerv k vydaným zárukám spojeným s konsolidací bankovního sektoru byla zohledněna přijatá záruka na pokrytí souvisejících rizik vydaná vládou ČR (viz bod 29). Přijaté i vydané záruky spojené s konsolidací bankovního sektoru jsou evidovány v podrozvaze ČNB.

Stanovení výše opravných položek k úvěrům a k ostatním rizikovým aktivům je založeno na ocenění těchto aktiv k rozvahovému dni. Při tvorbě opravných položek k rizikovým aktivům spojeným s konsolidací bankovního sektoru byly zohledněny záruky na pokrytí rizika z těchto aktiv vydané vládou ČR (viz bod 29). Opravné položky na specifické úvěrové riziko snižující hodnotu úvěrů jsou stanoveny na odhadnuté úvěrové ztráty v okamžiku, kdy je návratnost úvěru ohrožena.

Opravné položky korigují účetní hodnotu jednotlivých rizikových aktiv. Rezervy na podrozvahová rizika a rezerva na standardní úvěry jsou zahrnuty v pasivech.

Pokud je úvěr nedobytný, je odepsán a související opravná položka na snížení hodnoty je rozpuštěna. Následná úhrada odepsaného úvěru je připsána ve prospěch výnosů běžného období.

(m) Hmotný a nehmotný majetek

Hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou, která s výjimkou osobních automobilů nezahrnuje daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“).

Hmotný majetek je odepisován rovnoměrně po dobu jeho předpokládané životnosti. Nehmotný majetek je odepisován po dobu 4 let, není-li jeho užívání smluvně omezeno; jinak je odepisován po dobu smluvně stanovenou, maximálně 5 let. Drobný hmotný majetek s cenou vyšší než 2 000 Kč a současně nepřevyšující 40 000 Kč a drobný nehmotný majetek s cenou nepřevyšující 60 000 Kč je považován za majetek a je plně odepsán při zahájení používání. Pozemky, umělecká díla a sbírky nejsou odepisovány.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(m) Hmotný a nehmotný majetek (pokračování)

Hmotný a nehmotný majetek je odepisován následujícím způsobem:

Budovy a stavby	30 let
Inventář	6 let
Osobní motorová vozidla	4 roky
Kancelářské stroje a počítače	4 roky
Software	4 roky

Při změně roční odpisové sazby, zařídění nebo ocenění majetku se změni odepisování od počátku prvního měsíce, kdy ke změně došlo; dosud provedené odpisy se neupravují.

Náklady na opravy a udržování hmotného majetku se účtují přímo do nákladů.

O technické zhodnocení jednotlivé majetkové položky překračující 40 000 Kč ročně se zvyšuje pořizovací cena majetku.

(n) Daň z přidané hodnoty

Banka je registrovaným plátcem DPH. Ve smyslu zákona o DPH uplatňuje plný nárok na odpočet DPH na vstupu u přijatých zdanitelných plnění, která použije pro svá zdanitelná plnění, kde uplatňuje DPH na výstupu nebo u přijatých zdanitelných plnění, která použije pro dosažení příjmů nebo výnosů za plnění, která nejsou zdanitelná (např. zhotovení bankovek a mincí české měny pro zabezpečení oběhu hotovostí, pořízení a podpora informačního systému pro registr úvěrů vedený ČNB podle zákona č. 21/1992 o bankách ve znění pozdějších předpisů).

(o) Daň z příjmů a odvod zisku do státního rozpočtu

Banka je podle § 17, odst. 2 zákona č. 586/92 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů od daně z příjmů osvobozena. Z tohoto důvodu Banka neúčtuje o splatné ani odložené dani. Banka ze svých výnosů hradí nezbytné náklady na svoji činnost. Zisk se používá k doplňování fondů a k ostatnímu použití v rozpočtované výši, zbývající zisk se odvádí do státního rozpočtu.

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(p) Penzijní pojištění a sociální fond

Banka v současné době nespravuje žádný vlastní penzijní fond. Banka však realizuje příspěvkově definované penzijní připojištění pro své zaměstnance, spravované komerčními subjekty. K financování státního důchodového plánu provádí Banka pravidelné odvody do státního rozpočtu.

ČNB vytváří sociální fond na krytí sociálních potřeb zaměstnanců a zaměstnavatelského programu. V souladu s účetními předpisy platnými v České republice není příděl do sociálního fondu vykázán ve výkazu zisku a ztráty, ale jako převod mezi fondy. Čerpání sociálního fondu rovněž není vykázáno ve výkazu zisku a ztráty, ale jako snížení fondu.

(q) Výkaz peněžních toků

Vzhledem k tomu, že ČNB vystupuje v roli centrální banky státu, je vedení Banky toho názoru, že publikace výkazu peněžních toků neposkytuje uživatelům finančních výkazů žádné další významné informace.

(r) Mimořádné výnosy a náklady a změny účetních postupů

Mimořádné výnosy a náklady zahrnují od 1. ledna 2002 jednorázové dopady událostí nesouvisících s předmětem činnosti Banky. Srovnatelné údaje za minulé období byly upraveny.

Dopady změn účetních postupů jsou od 1. ledna 2003 vykázány ve vlastním kapitálu.

ČNB vlastní akcie Banky pro mezinárodní platby („BIS“), které byly do 30. března 2003 denominovány ve zlatých francích. V souladu s účetními předpisy platnými v České republice jsou akcie denominované v cizí měně přepočítány devizovým kurzem k rozvahovému dni. Vzhledem k tomu, že kurz zlatého franku není kotován vůči jiné měně, nebyly akcie dříve přeceňovány o dopad kurzových rozdílů. Od 1. dubna 2003 jsou tyto akcie denominovány v SDR a ČNB k tomuto datu přecenila akcie aktuálním devizovým kurzem.

Dopad tohoto přecenění ve výši 219 mil. Kč byl vykázán ve vlastním kapitálu (viz bod 16) a vedl ke snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

2 ÚČETNÍ POSTUPY (pokračování)

(r) Mimořádné výnosy a náklady a změny účetních postupů (pokračování)

K 1. lednu 2002 ČNB přecenila cenné papíry k prodeji na reálnou hodnotu a rozpustila opravné položky k cenným papírům k prodeji do mimořádných výnosů. Výsledný rozdíl je vykázán jako mimořádný výnos nebo náklad. Údaje za minulá období nebyly v souladu s postupy účtování přeceněny.

V roce 2002 se rozdíl mezi cenou pořízení a nominálem u kupónových cenných papírů stal významným a Banka proto zahájila jeho časové rozlišování.

Vliv změn v účetních postupech na výkaz zisku a ztráty za rok 2002 je následující:

	<u>2002</u> mil. Kč
Dopady změn účetních postupů zahrnuté v mimořádných výnosech a nákladech:	
Rozpuštění opravných položek k cenným papírům a přecenění cenných papírů na reálnou hodnotu	22 521
Přecenění cenných papírů na reálnou hodnotu	<u>- 21 290</u>
	<u>1 231</u>

Změny ve vykazování aktiv a závazků v roce 2002 jsou popsány v bodech 2(d) a 2(f).

(s) Následné události

Dopad událostí, které nastaly mezi rozvahovým dnem a dnem podpisu účetní závěrky, je zachycen v účetních výkazech v případě, že tyto události poskytují doplňující důkazy o podmínkách, které existovaly k rozvahovému dni.

V případě, že mezi rozvahovým dnem a dnem podpisu účetní závěrky došlo k významným událostem zohledňujícím podmínky, které nastaly po rozvahovém dni, jsou důsledky těchto událostí popsány v příloze, ale nejsou zaúčtovány v účetních výkazech.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

3 ZLATO

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Zlato celkem	<u>833</u>	<u>833</u>	<u>837</u>

Z celkové účetní hodnoty zlata k 31. prosinci 2003 představuje 283 milionů Kč (31. prosince 2002 a 2001: 0 milionů Kč) dluhopis denominovaný ve zlatě, který byl emitován Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj a je splatný 15. prosince 2007. Nominální hodnota nakoupeného dluhopisu je 150 115 trojských uncí a tržní hodnota tohoto zlata k 31. prosinci 2003 je 1 626 milionů Kč.

Celková tržní hodnota zlata k 31. prosinci 2003 činila 4 784 milionů Kč (k 31. prosinci 2002: 4 654 milionů Kč, k 31. prosinci 2001: 4 470 milionů Kč).

4 POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY VŮČI MMF

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Členská kvóta u MMF	20 028	28 006	34 064
Vklady u MMF	<u>12 165</u>	<u>7 313</u>	<u>5 736</u>
Pohledávky vůči MMF celkem	<u>32 193</u>	<u>35 319</u>	<u>39 800</u>
Závazek vůči MMF	19 653	27 761	33 925
Běžný účet MMF	<u>137</u>	<u>108</u>	<u>108</u>
Závazky vůči MMF celkem	<u>19 790</u>	<u>27 869</u>	<u>34 033</u>

Členská kvóta v MMF je denominována v SDR a financována směnkami vlády ČR splatnými na požádání, které ČNB akceptovala.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPIRŮ

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Zůstatky na běžných účtech	678	825	555
Depozita	<u>75 736</u>	<u>89 714</u>	<u>116 891</u>
Vklady u zahraničních peněžních ústavů celkem	76 414	90 539	117 446
Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům	0	20 350	14 384
Bezkupónové dluhopisy	217 879	226 667	79 083
Kupónové dluhopisy	382 775	369 633	319 230
Opravná položka při ocenění naběhlou hodnotou (viz bod 17)	_____*	_____*	<u>- 1 573</u>
Cenné papíry celkem	600 654	596 300	396 740
Pokladní hotovost v cizích měnách	90	49	37
Ostatní pohledávky vůči zahraničí	_____0	_____0	_____12
Ostatní pohledávky vůči zahraničí celkem	90	49	49
Pohledávky vůči zahraničí včetně cenných papírů celkem	<u>677 158</u>	<u>707 238</u>	<u>528 619</u>

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPÍRŮ (pokračování)**Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům**

Poskytnuté úvěry zahraničním peněžním ústavům představují výlučně reverzní repo operace. Cenné papíry využitě ve smlouvách o reverzních repo operacích zahrnují státní bezkupónové dluhopisy, ostatní krátkodobé bezkupónové dluhopisy, státní a ostatní kupónové dluhopisy. Jejich tržní hodnota se významně neliší od hodnoty poskytnutých úvěrů v rámci těchto smluv.

ČNB nevykazovala k 31. prosinci 2003 žádné reverzní repo operace. Reverzní repo operace zahrnují k 31. prosinci 2002 zahraniční dluhopisy poskytnuté protistranami v hodnotě 20 344 milionů Kč (k 31. prosinci 2001: 14 384 milionů Kč). Operace byly splatné do 60 dnů.

Geografické rozdělení pohledávek vůči zahraničí kromě cenných papírů (řádky rozvahy 3.1., 3.2., 3.4.)

	31. prosince 2003		31. prosince 2002		31. prosince 2001	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	35 110	46	55 219	50	88 433	67
Velká Británie	40 637	53	42 618	38	42 871	33
Ostatní evropské země	99	0	846	1	49	0
USA	653	1	812	1	522	0
Japonsko	2	0	11 438	10	1	0
Ostatní země	3	0	5	0	3	0
	<u>76 504</u>	<u>100</u>	<u>110 938</u>	<u>100</u>	<u>131 879</u>	<u>100</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPÍRŮ (pokračování)

Bezкупónové dluhopisy (řádek rozvahy 3.3.)

Bezкупónové dluhopisy lze členit následujícím způsobem:

		Reálná hodnota k 31. prosinci <u>2003</u> mil. Kč	Reálná hodnota k 31. prosinci <u>2002</u> mil. Kč	Naběhlá hodnota k 31. prosinci <u>2001</u> mil. Kč	Reálná hodnota k 31. prosinci <u>2001</u> mil. Kč
Státní bezкупónové dluhopisy		114 913	107 452	32 793	32 805
Ostatní bezкупónové dluhopisy		<u>102 966</u>	<u>119 215</u>	<u>46 290</u>	<u>46 289</u>
				79 083	
Opravná položka				<u>- 6</u>	
Bezкупónové dluhopisy celkem		<u>217 879</u>	<u>226 667</u>	<u>79 077</u>	<u>79 094</u>

Geografické rozdělení bezкупónových dluhopisů

	<u>31. prosince 2003</u>		<u>31. prosince 2002</u>		<u>31. prosince 2001</u>	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	13 714	6	90 662	40	39 137	50
Velká Británie	2 694	1	3 285	2	0	0
Švýcarsko	30 128	14	27 451	12	18 516	23
USA	60 671	28	9 291	4	10 798	14
Japonsko	99 570	46	79 762	35	0	0
Ostatní země	<u>11 102</u>	<u>5</u>	<u>16 216</u>	<u>7</u>	<u>10 632</u>	<u>13</u>
	<u>217 879</u>	<u>100</u>	<u>226 667</u>	<u>100</u>	<u>79 083</u>	<u>100</u>

5 POHLEDÁVKY VŮČI ZAHRANIČÍ VČETNĚ CENNÝCH PAPÍRŮ (pokračování)**Kupónové dluhopisy (řádek rozvahy 3.3.)**

Kupónové dluhopisy lze členit následujícím způsobem:

	Reálná hodnota k 31. prosinci 2003 mil. Kč	Reálná hodnota k 31. prosinci 2002 mil. Kč	Cena pořízení k 31. prosinci 2001 mil. Kč	Reálná hodnota k 31. prosinci 2001 mil. Kč
Státní dluhopisy	175 459	300 462	257 676	256 930
Ostatní zahraniční dluhopisy	198 902	61 028	43 584	43 916
Dluhopisy spravované externím manažerem	0	0	11 695	11 758
Naběhlý úrok z dluhopisů	8 414	8 143	6 275	6 275
			319 230	
Opravná položka			- 1 567	
Kupónové dluhopisy celkem	<u>382 775</u>	<u>369 633</u>	<u>317 663</u>	<u>318 879</u>

Kupónové dluhopisy k 31. prosinci 2003, 2002 a 2001 zahrnují výlučně cenné papíry pevně úročené do data splatnosti.

Geografické rozdělení kupónových dluhopisů

	31. prosince 2003		31. prosince 2002		31. prosince 2001	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	266 327	70	285 654	78	255 387	80
Velká Británie	11 815	3	8 488	2	0	0
USA	104 633	27	74 278	20	62 697	20
Ostatní země	0	0	1 213	0	1 146	0
	<u>382 775</u>	<u>100</u>	<u>369 633</u>	<u>100</u>	<u>319 230</u>	<u>100</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

6 POHLEDÁVKY VŮČI TUZEMSKÝM BANKÁM

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Nelikvidní úvěry	14	14	14
Úvěry poskytnuté z prostředků Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) (viz bod 11)	96	115	133
Ostatní pohledávky	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>660</u>
	110	129	807
Opravná položka k pohledávkám za tuzemskými bankami (viz bod 17)	<u>- 14</u>	<u>- 14</u>	<u>- 14</u>
	<u>96</u>	<u>115</u>	<u>793</u>

Nelikvidní úvěry

Nelikvidní úvěry představují úvěry po splatnosti a úvěry vykazující jiná porušení smluvních podmínek nebo zhoršenou finanční situaci dlužníka.

7 POHLEDÁVKY VŮČI KLIENTŮM

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Standardní úvěry	5 218	5 723	14 109
Redistribuční úvěry	9 623	10 610	11 651
Klasifikované úvěry	<u>31 727</u>	<u>32 876</u>	<u>26 658</u>
	46 568	49 209	52 418
Opravná položka ke klasifikovaným úvěrům (viz bod 17)	<u>- 9 101</u>	<u>- 9 389</u>	<u>- 4 155</u>
	<u>37 467</u>	<u>39 820</u>	<u>48 263</u>

7 POHLEDÁVKY VŮČI KLIENTŮM (pokračování)**Redistribuční úvěry**

Dlouhodobé redistribuční úvěry byly poskytnuty Konsolidační bance Praha, s.p.ú., dnešní České konsolidační agentuře v letech 1990 a 1991. Zvýhodněný redistribuční úvěr byl poskytnut na financování družstevní bytové výstavby. Je splatný formou ročních plateb založených na splátkách klientů a jeho konečná splatnost nebyla stanovena.

Klasifikované úvěry

Klasifikované úvěry jsou tříděny do čtyř kategorií (sledované, nestandardní, pochybné, ztrátové) podle Bankou vydaných definic, které jsou závazné pro obchodní banky v ČR. Zahrnují nesplacenou jistinu a zúčtované výnosové úroky, jsou po splatnosti, vykazují jiná porušení smluvních podmínek nebo zhoršenou finanční situaci dlužníka.

	31. prosince 2003		31. prosince 2002		31. prosince 2001	
	Účetní hodnota mil. Kč	Reálná hodnota mil. Kč	Účetní hodnota mil. Kč	Reálná hodnota mil. Kč	Účetní hodnota mil. Kč	Reálná hodnota mil. Kč
Pochybné	0	0	2	1	4	3
Ztrátové	<u>31 727</u>	<u>22 626</u>	<u>32 874</u>	<u>23 486</u>	<u>26 654</u>	<u>22 500</u>
Klasifikované úvěry brutto	31 727		32 876		26 658	
Opravné položky	<u>- 9 101</u>		<u>- 9 389</u>		<u>- 4 155</u>	
Čistá účetní hodnota	<u>22 626</u>	<u>22 626</u>	<u>23 487</u>	<u>23 487</u>	<u>22 503</u>	<u>22 503</u>

Čistá účetní hodnota i reálná hodnota klasifikovaných úvěrů zohledňuje záruku vydanou vládou ČR (viz bod 29).

V položce klasifikované úvěry je vykazován i soubor pohledávek za Agrobankou Praha, a.s., v likvidaci v úhrnné výši 5 674 milionů Kč. K této pohledávce je vytvořena opravná položka 5 548 milionů Kč, o stejnou částku byla v roce 2002 snížena rezerva vytvořená na ztráty České finanční, s.r.o. (dále jen „ČF“) (viz body 17 a 29).

Mimo opravné položky ke klasifikovaným úvěrům Banka vykázala k 31. prosinci 2003, 2002 a 2001 všeobecnou rezervu na úvěry ve výši 348 milionů Kč. Tato rezerva musí být použita nebo odepsána do hospodářského výsledku v souladu s postupy účtování do 31. prosince 2005.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

8 HMOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK

Hmotný majetek

	31. prosince <u>2001</u> mil. Kč	31. prosince <u>2002</u> mil. Kč	Přírůstek mil. Kč	Úbytek mil. Kč	31. prosince <u>2003</u> mil. Kč
Požizovací cena					
Pozemky	202	174	2	0	176
Budovy	7 081	7 040	14	- 18	7 036
Stroje a zařízení	2 554	2 526	190	- 164	2 552
Inventář	355	349	15	- 23	341
Ostatní	447	442	9	- 6	445
Pořízení HM včetně záloh a nevyfakturovaných dodávek	<u>74</u>	<u>43</u>	<u>300</u>	<u>- 303</u>	<u>40</u>
Požizovací cena celkem	<u>10 713</u>	<u>10 574</u>	<u>530</u>	<u>- 514</u>	<u>10 590</u>
Oprávky					
Budovy	- 817	- 1 044	- 253	18	- 1 279
Stroje a zařízení	- 1 830	- 1 941	- 270	164	- 2 047
Inventář	- 235	- 264	- 30	23	- 271
Ostatní	<u>- 412</u>	<u>- 407</u>	<u>- 9</u>	<u>5</u>	<u>- 411</u>
Oprávky celkem	<u>- 3 294</u>	<u>- 3 656</u>	<u>- 562</u>	<u>210</u>	<u>- 4 008</u>
Zůstatková hodnota	<u>7 419</u>	<u>6 918</u>			<u>6 582</u>

Hodnota drobného hmotného majetku, který byl plně odepsán při zahájení používání, v roce 2003 činila 9,0 milionů Kč (v roce 2002: 4,9 milionů Kč, v roce 2001: 15,0 milionů Kč).

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

8 H MOTNÝ A NEHMOTNÝ MAJETEK (pokračování)

Nehmotný majetek

	31. prosince <u>2001</u> mil. Kč	31. prosince <u>2002</u> mil. Kč	<u>Přírůstek</u> mil. Kč	<u>Úbytek</u> mil. Kč	31. prosince <u>2003</u> mil. Kč
<u>Pořizovací cena</u>					
Software	1 026	1 089	82	0	1 171
Ostatní nehmotná aktiva	2	2	0	0	2
Pořízení nehmotného majetku	<u>39</u>	<u>58</u>	<u>29</u>	<u>- 81</u>	<u>6</u>
Pořizovací cena celkem	<u>1 067</u>	<u>1 149</u>	<u>111</u>	<u>- 81</u>	<u>1 179</u>
<u>Oprávky</u>					
Software	- 715	- 868	- 152	0	- 1 020
Ostatní nehmotná aktiva	<u>- 2</u>	<u>- 2</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 2</u>
Oprávky celkem	<u>- 717</u>	<u>- 870</u>	<u>- 152</u>	<u>0</u>	<u>- 1 022</u>
Zůstatková hodnota	<u>350</u>	<u>279</u>			<u>157</u>

Hodnota drobného nehmotného majetku, který byl plně odepsán při zahájení používání, v roce 2003 činila 0,9 milionů Kč (v roce 2002: 1,4 milionů Kč, v roce 2001: 1,0 milionů Kč).

Banka neposkytla žádný hmotný nebo nehmotný majetek do zástavy a nepoužívá hmotný nebo nehmotný majetek získaný na základě smluv o finančním leasingu.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

9 OSTATNÍ AKTIVA

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Náklady příštích období	34	16	16
Příjmy příštích období	0	0	372
Poskytnuté zálohy v souvislosti se Slibem odškodnění (viz bod 29)	2 785	2 773	478
Ostatní poskytnuté zálohy v souvislosti s konsolidací bankovního sektoru (viz bod 29)	1 496	1 520	1 928
Ostatní zahraniční finanční aktiva	253	50	50
Ostatní tuzemská finanční aktiva	0	0	19 717
Ostatní drahé kovy	21	11	18
Kladná reálná hodnota měnových forwardů	4 122	653	0
Ostatní	<u>647</u>	<u>634</u>	<u>338</u>
	9 358	5 657	22 917
Opravná položka k zálohám a k ostatním dlužníkům (viz bod 17)	<u>- 2 012</u>	<u>- 1 988</u>	<u>- 21 498</u>
Ostatní aktiva celkem	<u>7 346</u>	<u>3 669</u>	<u>1 419</u>

V položce ostatní zahraniční finanční aktiva Banka vykazuje účast v BIS a ve společnosti SWIFT. Akcie BIS a podíl ve SWIFT jsou neobchodovatelné a jejich držba vyplývá z členství ČNB v těchto institucích. V roce 2003 došlo ke zvýšení účetní hodnoty akcií BIS o přecenění akcií při jejich denominaci do SDR (viz body 2 (r) a 16).

V položce ostatní tuzemská finanční aktiva Banka vykazovala k 31. prosinci 2002 a 2001 účast v GE Capital Bank, a.s. jejíž reálná hodnota se blížila nule. Banka vykazovala tuto majetkovou účast v ceně pořízení ve výši 19 717 milionů Kč, společně s opravnou položkou vytvořenou ve stejné výši. V průběhu roku 2003 došlo k prodeji této účasti.

V položce ostatní tuzemská finanční aktiva Banka vykazovala k 31. prosinci 2003 a 2002 akcie Agrobanky Praha, a.s. v likvidaci, Kreditní banky Plzeň, a.s. - v likvidaci a BH CAPITAL, a.s., které Československá obchodní banka, a.s. (dále jen „ČSOB“) bezúplatně převedla na ČNB v průběhu roku 2002 podle Smlouvy a slibu odškodnění (dále jen „Slib odškodnění“) (viz také bod 29). Banka se domnívá, že reálná hodnota těchto akcií se blíží nule.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

10 PENÍZE V OBĚHU

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Bankovky v oběhu	242 102	219 360	201 793
Mince v oběhu	6 338	6 114	5 782
Provozní korunová pokladna	<u>- 1 079</u>	<u>- 1 072</u>	<u>- 1 714</u>
Peníze v oběhu celkem	<u>247 361</u>	<u>224 402</u>	<u>205 861</u>

11 ZÁVAZKY VŮČI ZAHRANIČÍ

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Repo operace	2 569	4 174	14 141
Úvěry přijaté od EIB	<u>96</u>	<u>115</u>	<u>134</u>
Přijaté úvěry ze zahraničí celkem	2 665	4 289	14 275
Ostatní závazky vůči zahraničí	<u>424</u>	<u>446</u>	<u>468</u>
Závazky vůči zahraničí celkem	<u>3 089</u>	<u>4 735</u>	<u>14 743</u>

Úvěry přijaté od EIB

Z úvěrů od EIB poskytla ČNB cizoměnové úvěry komerčním bankám v ČR (viz bod 6). Úvěry přijaté a poskytnuté mají stejnou výši, stejnou dobu splatnosti a jsou nezajištěné. Úroky, které ČNB inkasuje od komerčních bank v ČR, jsou o úrokovou marži vyšší než úroky, které hradí ČNB.

Repo operace

Cenné papíry využité ve smlouvách o repo operacích zahrnují jak kupónové, tak bezkupónové státní dluhopisy. Jejich tržní hodnota se významně neliší od hodnoty přijatých úvěrů v rámci těchto smluv.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

11 ZÁVAZKY VŮČI ZAHRANIČÍ (pokračování)

Geografické rozdělení závazků vůči zahraničí

	<u>31. prosince 2003</u>		<u>31. prosince 2002</u>		<u>31. prosince 2001</u>	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Země Eurozóny	2 684	87	4 325	91	3 461	23
Ostatní evropské země	4	0	8	0	5	0
USA	<u>401</u>	<u>13</u>	<u>402</u>	<u>9</u>	<u>11 277</u>	<u>77</u>
	<u>3 089</u>	<u>100</u>	<u>4 735</u>	<u>100</u>	<u>14 743</u>	<u>100</u>

12 ZÁVAZKY VŮČI TUZEMSKÝM BANKÁM

	<u>31. prosince 2003</u>	<u>31. prosince 2002</u>	<u>31. prosince 2001</u>
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Peněžní rezervy bank	21 237	28 359	30 273
Repo operace	439 609	455 419	264 847
Ostatní závazky vůči tuzemským bankám	<u>9 465</u>	<u>4 455</u>	<u>14 127</u>
Závazky vůči tuzemským bankám celkem	<u>470 311</u>	<u>488 233</u>	<u>309 247</u>

Peněžní rezervy bank

Povinné minimální rezervy představují vklady bank v ČR u ČNB a jsou úročeny aktuální dvoutýdenní repo sazbou pro českou korunu. Povinné minimální rezervy činí 2 % z vkladů se splatností do dvou let.

Repo operace

Repo operace k 31. prosinci 2003 zahrnují 439 609 milionů Kč (k 31. prosinci 2002: 455 419 milionů Kč, k 31. prosinci 2001: 264 847 milionů Kč) úvěrů přijatých od bank v ČR. Tyto úvěry jsou kryty zpětně nakoupenými poukázkami Banky. Jejich tržní hodnota se významně neliší od hodnoty přijatých úvěrů v rámci těchto smluv.

Ostatní závazky vůči tuzemským bankám

Ostatní závazky vůči tuzemským bankám představují účty mezibankovního platebního styku.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

13 VKLADY KLIENTŮ

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Běžné účty	9 836	8 990	9 730
Termínové vklady	2 020	11 083	2 046
Vklady mimorozpočtových prostředků	13 699	12 025	11 092
Ostatní vklady	<u>3 694</u>	<u>3 839</u>	<u>5 048</u>
Vklady klientů celkem	<u>29 249</u>	<u>35 937</u>	<u>27 916</u>

14 EMITOVANÉ TUZEMSKÉ CENNÉ PAPIRY

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Emitované pokladní poukázky Banky	700 000	700 000	400 000
Poukázky nakoupené zpět:			
- v držení Banky	- 267 867	- 250 582	- 136 826
- v repo operacích	- 432 133	- 449 418	- 263 175
- reverzní repo operace	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Emitované pokladní poukázky Banky mají nulový diskont.

15 ZÁVAZKY VŮČI STÁTU

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Účty státních fondů	23 182	23 111	12 033
Státní aktiva v Kč	19 025	25 011	24 435
Státní aktiva v cizí měně	<u>3 501</u>	<u>1 846</u>	<u>21 269</u>
Závazky vůči státu celkem	<u>45 708</u>	<u>49 968</u>	<u>57 737</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

16 VLASTNÍ KAPITÁL

Změny vlastního kapitálu v průběhu roku 2003, 2002 a 2001 byly následující:

	Základní kapitál mil. Kč	Fondy mil. Kč	Neuhrazená ztráta mil. Kč	Zisk / ztráta za účetní období mil. Kč	Vlastní kapitál celkem mil. Kč
Stav k 1. lednu 2001	1 400	8 202	- 18 392	2 524	- 6 266
Úhrada části neuhrazených ztrát ze zisku roku 2000	0	0	2 489	- 2 489	0
Čerpání sociálního fondu	0	- 39	0	0	- 39
Dotace sociálního fondu ze zisku	0	35	0	- 35	0
Ztráta roku 2001	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 28 628</u>	<u>- 28 628</u>
Stav k 31. prosinci 2001	1 400	8 198	- 15 903	- 28 628	- 34 933
Převod neuhrazených ztrát	0	0	- 28 628	28 628	0
Čerpání sociálního fondu	0	- 42	0	0	- 42
Ztráta roku 2002	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 9 468</u>	<u>- 9 468</u>
Stav k 31. prosinci 2002	1 400	8 156	- 44 531	- 9 468	- 44 443
Převod neuhrazených ztrát	0	0	- 9 468	9 468	0
Přecenění akcií BIS (viz bod 2 (r))	0	0	219	0	219
Snížení fondu ocenění při prodeji bezúplatně nabytého hmotného majetku	0	- 2	0	0	- 2
Čerpání sociálního fondu	0	- 45	0	0	- 45
Ztráta roku 2003	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>- 18 173</u>	<u>- 18 173</u>
Stav k 31. prosinci 2003	<u>1 400</u>	<u>8 109</u>	<u>- 53 780</u>	<u>- 18 173</u>	<u>- 62 444</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

16 VLASTNÍ KAPITÁL (pokračování)

Fondy

Rozhodující částí fondů jsou ze zisku vytvořený všeobecný rezervní fond ve výši 7 773 milionů Kč ve všech vykazovaných obdobích, určený ke krytí ztráty, zvyšování základního kapitálu nebo jinému použití podle rozhodnutí bankovní rady ČNB, a zvláštní rezervní fond.

Výše sociálního fondu na krytí sociálních potřeb zaměstnanců a zaměstnavatelského programu ČNB k 31. prosinci 2003 činí 3 miliony Kč (k 31. prosinci 2002: 6 milionů Kč, k 31. prosinci 2001: 8 milionů Kč). Sociální fond je každoročně dotován ze zisku předchozího účetního období. V případě dosažení ztráty je sociální fond dotován formou převodu ze zvláštního rezervního fondu.

17 REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV

Banka vytvořila tyto opravné položky a rezervy na riziková aktiva:

Opravné položky	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Nelikvidní úvěry tuzemským bankám (viz bod 6)	14	14	14
Klasifikované úvěry klientům (viz bod 7)	9 101	9 389	4 155
Zahraniční cenné papíry (viz bod 5)	0	0	1 573
Tuzemské cenné papíry (viz bod 9)	0	0	19 717
Ostatní (viz bod 9)	<u>2 012</u>	<u>1 988</u>	<u>1 781</u>
Opravné položky celkem	<u>11 127</u>	<u>11 391</u>	<u>27 240</u>
Rezervy			
Standardní úvěry (viz bod 7)	348	348	348
Záruka ČF (viz bod 29)	4 770	4 916	10 587
Záruky spojené s konsolidací bankovního sektoru (viz body 19 a 29)	467	598	582
Ostatní záruky (viz bod 19)	<u>296</u>	<u>348</u>	<u>418</u>
Rezervy celkem	<u>5 881</u>	<u>6 210</u>	<u>11 935</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

17 REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV (pokračování)

Odpisy a výnosy z dříve odepsaných částek

ČNB v průběhu roku 2003 odepsala pohledávky v celkové výši 75 milionů Kč (2002: 11 milionů Kč, 2001: 128 milionů Kč) a v letech 2003, 2002 a 2001 nezinkasovala žádné částky z pohledávek, které byly dříve odepsány.

Opravné položky

Změnu stavu opravných položek lze analyzovat takto:

	Pohledávky za bankami a ostatní pohledávky vůči zahraničí mil. Kč	Klasifikované úvěry mil. Kč	Cenné papíry mil. Kč	Ostatní mil. Kč	Celkem mil. Kč
K 1. lednu 2001	14	4 680	20 823	1 477	26 994
Tvorba	0	18	1 190	305	1 513
Kurzový rozdíl	0	0	- 84	0	- 84
Použití	0	- 543	- 639	- 1	- 1 183
K 31. prosinci 2001	14	4 155	21 290	1 781	27 240
Tvorba	0	5 560	0	312	5 872
Změna metodiky (viz bod 2(r))	0	0	- 21 290	0	- 21 290
Použití	0	- 326	0	- 105	- 431
K 31. prosinci 2002	14	9 389	0	1 988	11 391
Tvorba	0	9	0	27	36
Použití	0	- 297	0	- 3	- 300
K 31. prosinci 2003	<u>14</u>	<u>9 101</u>	<u>0</u>	<u>2 012</u>	<u>11 127</u>

Tvorba a použití opravných položek k cenným papírům za rok 2001 jsou zahrnuty v položce ztráta z finančních operací (viz bod 21).

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

17 REZERVY, OPRAVNÉ POLOŽKY A ODPISY AKTIV (pokračování)

Rezervy

Změnu stavu rezerv lze analyzovat takto:

	<u>Standardní úvěry</u> mil. Kč	<u>Konsolidace</u> mil. Kč	<u>Ostatní záruky</u> mil. Kč	<u>Celkem</u> mil. Kč
K 1. lednu 2001	348	11 421	828	12 597
Tvorba	0	28	11	39
Použití	<u>0</u>	<u>- 280</u>	<u>- 421</u>	<u>- 701</u>
K 31. prosinci 2001	348	11 169	418	11 935
Tvorba	0	16	9	25
Použití	<u>0</u>	<u>- 5 671</u>	<u>- 79</u>	<u>- 5 750</u>
K 31. prosinci 2002	348	5 514	348	6 210
Tvorba	0	0	7	7
Použití	<u>0</u>	<u>- 277</u>	<u>- 59</u>	<u>- 336</u>
K 31. prosinci 2003	<u>348</u>	<u>5 237</u>	<u>296</u>	<u>5 881</u>

18 OSTATNÍ PASIVA

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Výnosy a výdaje příštích období	0	8	186
Záporná reálná hodnota měnových forwardů	586	844	0
Záloha přijatá v souvislosti se Státní zárukou (viz bod 29)	2 000	0	0
Ostatní závazky	<u>301</u>	<u>428</u>	<u>775</u>
Ostatní pasiva celkem	<u>2 887</u>	<u>1 280</u>	<u>961</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

19 POTENCIÁLNÍ POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY

Vydané záruky	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Ve prospěch klientů	330	426	514
Ve prospěch ČF (viz bod 29)	4 770	4 916	10 587
Konsolidace bankovního sektoru (viz bod 29)	<u>165 340</u>	<u>194 620</u>	<u>92 686</u>
Vydané záruky celkem	<u>170 440</u>	<u>199 962</u>	<u>103 787</u>
Přijaté záruky			
Od vlády ČR ke klasifikovaným aktivům z konsolidace bankovního sektoru (viz bod 29)	22 500	22 500	22 500
Od Ministerstva financí ČR v souvislosti se Slibem odškodnění (viz bod 29)	<u>158 000</u>	<u>160 000</u>	<u>39 840</u>
Přijaté záruky celkem	<u>180 500</u>	<u>182 500</u>	<u>62 340</u>

Ve vydaných zárukách v rámci konsolidace bankovního sektoru je zahrnut zejména Slib odškodnění a Záruka za vklady IPB (viz bod 29).

Potřeba rezerv na potenciální ztráty (viz bod 17) za vydané záruky byla následující:

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Záruky ve prospěch klientů	296	348	418
Záruka ČF (viz bod 29)	4 770	4 916	10 587
Záruky spojené s konsolidací bankovního sektoru (viz bod 29)	<u>467</u>	<u>598</u>	<u>582</u>
	<u>5 533</u>	<u>5 862</u>	<u>11 587</u>

19 POTENCIÁLNÍ POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY (pokračování)**Pohledávky a závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry**

	31. prosince <u>2003</u> mil. Kč	31. prosince <u>2002</u> mil. Kč	31. prosince <u>2001</u> mil. Kč
Pohledávky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry	31 835	51 490	11 851
Závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry	<u>30 130</u>	<u>46 164</u>	<u>9 493</u>
Čistá pozice	<u>1 705</u>	<u>5 326</u>	<u>2 358</u>

Všechny pohledávky a závazky z nevypořádaných transakcí s cennými papíry měly splatnost vždy v lednu následujícího roku.

Soudní spory

Banka je účastníkem soudního sporu s Union bankou, a.s. „v likvidaci“, jehož předmětem je odškodnění údajné majtkové újmy ve výši přibližně 1,8 miliardy Kč v souvislosti s transakcí, kterou v minulosti ČNB s touto bankou uzavřela při konsolidaci českého bankovního sektoru. Na základě vlastního posouzení tohoto sporu ve spolupráci s externí právní kanceláří a výsledku rozhodčího řízení nepovažujeme úhradu odškodnění za pravděpodobnou a proto ČNB nevytvořila na toto potenciální plnění žádnou rezervu.

Investiční přísliby

Banka neměla k 31. prosinci 2003, 2002 a 2001 uzavřené žádné smlouvy na pořízení hmotného a nehmotného majetku.

Hodnoty převzaté Bankou do správy

Banka v letech 2003, 2002 ani 2001 nepřevzala do správy žádné hodnoty od třetích osob.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

20 ÚROKOVÁ MARŽE

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Výnosové úroky a podobné výnosy	19 192	22 104	28 106
Nákladové úroky a podobné náklady	- 12 598	- 17 032	- 17 092
Úroková marže	<u>6 594</u>	<u>5 072</u>	<u>11 014</u>

Výnosy z úroků a podobné výnosy

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Zpětně nakoupené dluhopisy emitované Bankou	0	0	53
Bezкупónové dluhopisy	2 602	3 134	3 952
Kupónové dluhopisy	<u>13 928</u>	<u>13 583</u>	<u>18 376</u>
Úroky z cenných papírů celkem	<u>16 530</u>	<u>16 717</u>	<u>22 381</u>
Vklady u bank	2 165	4 320	4 250
Pohledávky za klienty	384	956	1 450
Jiné	<u>113</u>	<u>111</u>	<u>25</u>
Ostatní výnosy z úroků celkem	<u>2 662</u>	<u>5 387</u>	<u>5 725</u>
Výnosy z úroků a podobné výnosy celkem	<u>19 192</u>	<u>22 104</u>	<u>28 106</u>

Podle odhadu vedení Banky byl v roce 2003 do výnosů zahrnut 1 milion Kč výnosu z úroků z klasifikovaných úvěrů (v roce 2002: 7 milionů Kč, v roce 2001: 14 milionů Kč). Nesplacené úroky jsou účtovány do výnosů a jejich výše je brána v úvahu při tvorbě opravných položek.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

20 ÚROKOVÁ MARŽE (pokračování)

Náklady na úroky a podobné náklady

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Závazky vůči státu	143	391	429
Závazky vůči bankám	12 320	16 081	16 348
Závazky vůči klientům	<u>135</u>	<u>560</u>	<u>315</u>
Náklady na úroky a podobné náklady celkem	<u>12 598</u>	<u>17 032</u>	<u>17 092</u>

21 ZTRÁTA Z FINANČNÍCH OPERACÍ

Čisté ztráty z finančních operací lze členit takto:

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Zisky z prodeje cenných papírů	5 910	2 097	3 927
Ztráty z prodeje cenných papírů	- 3 297	- 1 762	- 2 117
Kurzové ztráty	- 29 715	- 26 170	- 40 113
Ostatní výnosy	1 387	7 342	1 101
Výsledek z forwardových operací (viz bod 24)	5 096	0	0
Ostatní úroky	- 307	- 197	8
Pokles reálné hodnoty cenných papírů	- 18 451	- 1 469	0
Zvýšení reálné hodnoty cenných papírů	16 145	6 295	0
Tvorba opravných položek k cenným papírům (viz bod 17)	0	0	- 1 190
Použití opravných položek k cenným papírům (viz bod 17)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>639</u>
	<u>- 23 232</u>	<u>- 13 864</u>	<u>- 37 745</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

22 SPRÁVNÍ NÁKLADY

Správní náklady lze členit takto:

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Mzdy a platy	579	554	499
Sociální a zdravotní pojištění	<u>206</u>	<u>197</u>	<u>176</u>
Náklady na zaměstnance celkem	<u>785</u>	<u>751</u>	<u>675</u>
Odpisy hmotného majetku	547	556	604
Odpisy nehmotného majetku	152	152	175
Nájemné	14	12	16
Ostatní	<u>544</u>	<u>544</u>	<u>532</u>
Ostatní správní náklady celkem	<u>1 257</u>	<u>1 264</u>	<u>1 327</u>
Správní náklady celkem	<u>2 042</u>	<u>2 015</u>	<u>2 002</u>

Statistika zaměstnanců

	<u>2003</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>
Průměrný počet zaměstnanců	1 477	1 479	1 455
z toho počet členů bankovní rady	7	7	7

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

23 OSTATNÍ PROVOZNÍ NÁKLADY A MIMOŘÁDNÉ NÁKLADY

Ostatní provozní náklady

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Náklady z převodu majetkové účasti v ČF (viz bod 29)	0	0	13
Úhrada ztrát ČF (viz bod 29)	172	565	864
Náklady na tisk bankovek a ražbu mincí	285	371	309
Ostatní náklady a škody	<u>198</u>	<u>183</u>	<u>590</u>
Ostatní provozní náklady celkem	<u>655</u>	<u>1 119</u>	<u>1 776</u>

V důsledku změny metodiky byly překlasifikovány ostatní škody a mimořádné náklady ve výši 11 milionů Kč v roce 2001 do ostatních provozních nákladů.

Mimořádné náklady a výnosy

	<u>2003</u> mil. Kč	<u>2002</u> mil. Kč	<u>2001</u> mil. Kč
Mimořádné náklady	<u>0</u>	<u>21 290</u>	<u>0</u>
Mimořádné výnosy	<u>0</u>	<u>22 521</u>	<u>0</u>

Mimořádné náklady a výnosy v roce 2002 souvisí se změnou metodiky oceňování cenných papírů na reálnou hodnotu (viz bod 2 (r)).

24 FINANČNÍ RIZIKA

Riziko likvidity

Banka sleduje a řídí strukturu a duraci svých měnových rezerv v souladu s posláním Banky. Členění aktiv a závazků Banky podle příslušných pásem splatnosti na základě zůstatkové doby splatnosti k datu účetní závěrky je uvedeno v bodě 25.

Úrokové riziko

Finanční pozice a peněžní toky Banky jsou vystaveny riziku pohybů běžných tržních úrokových sazeb. Změna úrokových sazeb vede ke změně tržní hodnoty držených cenných papírů. Pravidla pro investování devizových rezerv jsou navržena tak, aby byla minimalizována pravděpodobnost ztráty plynoucí ze změn úrokových sazeb. V bodě 26 je uvedena tabulka shrnující expozici Banky vůči úrokovému riziku. Tabulka obsahuje úročená aktiva a závazky Banky v zůstatkových hodnotách, uspořádané podle bližšího z termínů vypořádání, přecenění nebo splatnosti.

Měnové riziko

Finanční pozice a peněžní toky Banky jsou vystaveny riziku pohybů kurzů běžných měn. Struktura měnových rezerv je sestavena s cílem minimalizovat významná rizika pohybu kurzů jednotlivých cizích měn mezi sebou. Vzhledem k nutnosti udržovat devizové rezervy není Banka schopna redukovat riziko posílení koruny vůči hlavním cizím měnám. V bodě 27 je uvedena tabulka shrnující expozici Banky vůči měnovému riziku, která obsahuje cizoměnová aktiva a závazky Banky v zůstatkových hodnotách, uspořádané podle měn.

Úvěrové riziko

Banka řídí úroveň podstupovaného úvěrového rizika stanovováním limitů rizik akceptovatelných ve vztahu k jednomu dlužníkovi, skupině dlužníků a zeměpisným segmentům. Tato rizika jsou periodicky sledována a ročně nebo i častěji přezkoumávána. Členění aktiv a pasiv Banky podle zeměpisných segmentů je uvedeno v bodě 28.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

24 FINANČNÍ RIZIKA (pokračování)

Spotové operace a finanční deriváty

Pohledávky a závazky ze spotových, termínových a opčních operací lze členit takto:

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Pohledávky			
- z futures operací	3 964	0	0
- z nevypořádaných spotových operací	0	1 355	2 877
- z forwardových operací	103 348	91 420	5
- z opčních operací	<u>14 981</u>	<u>8 898</u>	<u>7 985</u>
	<u>122 293</u>	<u>101 673</u>	<u>10 867</u>
Závazky			
- z futures operací	3 964	0	0
- z nevypořádaných spotových operací	0	1 359	2 871
- z forwardových operací	99 571	91 196	5
- z opčních operací	<u>14 981</u>	<u>8 898</u>	<u>7 985</u>
	<u>118 516</u>	<u>101 453</u>	<u>10 861</u>

Banka má k rozvahovému dni uzavřeny smlouvy o následujících měnových forwardech zajišťujících pohyb měnových kurzů:

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Podrozvahové pohledávky z forwardových operací	103 348	91 420	5
Podrozvahové závazky z forwardových operací	99 571	91 196	5
Kladná reálná hodnota (viz bod 9)	4 122	653	0
Záporná reálná hodnota (viz bod 18)	586	844	0

Nominální a pomyslné jistiny evidované v podrozvaze slouží pro objemové porovnání s nástroji vykázanými v rozvaze, ale nepředstavují expozici Banky vůči úvěrovým rizikům.

Tyto měnové forwardy, byť poskytují efektivní finanční zajištění pozic Banky z pohledu řízení devizových rezerv, nespĺňují podle platných českých účetních předpisů kritéria zajišťovacího účetnictví a účtuje se tak o nich jako o derivátech k obchodování. Zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty těchto měnových forwardů jsou vykázané ve ztrátě z finančních operací (viz bod 21).

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

25 RIZIKO LIKVIDITY

Zůstatek k 31. prosinci 2003	Do 1 měsíce	1 – 3 měsíce	3 – 12 měsíců	1 – 5 let	Nad 5 let	Nesta- novena	Celkem
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Aktiva							
Zlato	550	0	0	283	0	0	833
Pohledávky vůči MMF	0	0	0	0	0	32 193	32 193
Bezkupónové dluhopisy	66 328	68 570	82 981	0	0	0	217 879
Kupónové dluhopisy	23 326	13 705	88 486	174 671	82 587	0	382 775
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	69 108	7 396	0	0	0	0	76 504
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	12	12	72	0	0	96
Pohledávky vůči klientům	22 783	0	5 061	0	0	9 623	37 467
Hmotný a nehmotný majetek	0	0	0	0	0	6 739	6 739
Ostatní aktiva	7 059	0	34	0	0	253	7 346
Aktiva celkem	<u>189 154</u>	<u>89 683</u>	<u>176 574</u>	<u>175 026</u>	<u>82 587</u>	<u>48 808</u>	<u>761 832</u>
Pasiva							
Peníze v oběhu	0	0	0	0	0	247 361	247 361
Závazky vůči MMF	0	0	0	0	0	19 790	19 790
Závazky vůči zahraničí	2 993	12	12	72	0	0	3 089
Závazky vůči tuzemským bankám	470 311	0	0	0	0	0	470 311
Vklady klientů	28 622	0	342	285	0	0	29 249
Závazky vůči státu	45 708	0	0	0	0	0	45 708
Rezervy	0	0	0	0	0	5 881	5 881
Vlastní kapitál	0	0	0	0	0	- 62 444	- 62 444
Ostatní pasiva	2 887	0	0	0	0	0	2 887
Pasiva celkem	<u>550 521</u>	<u>12</u>	<u>354</u>	<u>357</u>	<u>0</u>	<u>210 588</u>	<u>761 832</u>
Otevřená pozice	<u>- 361 367</u>	<u>89 671</u>	<u>176 220</u>	<u>174 669</u>	<u>82 587</u>	<u>- 161 780</u>	<u>0</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2002							
Aktiva celkem	164 117	150 490	86 573	330 268	9 567	53 176	794 191
Pasiva celkem	<u>574 631</u>	<u>4 497</u>	<u>627</u>	<u>398</u>	<u>0</u>	<u>214 038</u>	<u>794 191</u>
Otevřená pozice	<u>- 410 514</u>	<u>145 993</u>	<u>85 946</u>	<u>329 870</u>	<u>9 567</u>	<u>- 160 862</u>	<u>0</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2001							
Aktiva celkem	168 615	41 520	123 919	232 035	1 619	59 792	627 500
Pasiva celkem	<u>403 488</u>	<u>12</u>	<u>1 917</u>	<u>5 174</u>	<u>13</u>	<u>216 896</u>	<u>627 500</u>
Otevřená pozice	<u>- 234 873</u>	<u>41 508</u>	<u>122 002</u>	<u>226 861</u>	<u>1 606</u>	<u>- 157 104</u>	<u>0</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

26 RIZIKO ÚROKOVÉ MÍRY

Zůstatek k 31. prosinci 2003	Do 1 měsíce	1 – 3 měsíce	3 – 12 měsíců	1 – 5 let	Více než 5 let	Necitlivá na úrok. míru	Celkem
	mil. Kč						
Aktiva							
Zlato				0			
Pohledávky vůči MMF				0		32 193	
Bezkupónové dluhopisy							
Kupónové dluhopisy							
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí							
Pohledávky vůči tuzemským bankám							
Pohledávky vůči klientům							
Hmotný a nehmotný majetek				0		6 739	
Ostatní aktiva		0	0	0	0	253	7 346
Aktiva celkem	<u>185 962</u>	<u>88 784</u>	<u>174 680</u>	<u>178 093</u>	<u>84 672</u>	<u>49 641</u>	<u>761 832</u>
Pasiva							
Peníze v oběhu				0		247 361	
Závazky vůči MMF				0		19 790	
Závazky vůči zahraničí							
Závazky vůči tuzemským bankám							
Vklady klientů							
Závazky vůči státu							
Rezervy				0		5 881	
Vlastní kapitál				0			
Ostatní pasiva		0	0	0	0	0	2 887
Pasiva celkem	<u>551 148</u>	<u>12</u>	<u>12</u>	<u>72</u>	<u>0</u>	<u>210 588</u>	<u>761 832</u>
Rozvahové úrokové riziko	<u>- 365 186</u>	<u>88 772</u>	<u>174 668</u>	<u>178 021</u>	<u>84 672</u>	<u>- 160 947</u>	<u>0</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2002							
Aktiva celkem	163 635						
Pasiva celkem	<u>575 288</u>	<u>4 497</u>	<u>278</u>	<u>90</u>	<u>0</u>	<u>214 038</u>	<u>794 191</u>
Rozvahové úrokové riziko	<u>- 411 653</u>	<u>146 175</u>	<u>86 850</u>	<u>329 090</u>	<u>9 567</u>	<u>- 160 029</u>	<u>0</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2001							
Aktiva celkem	173 782						
Pasiva celkem	<u>405 720</u>	<u>12</u>	<u>12</u>	<u>4 847</u>	<u>13</u>	<u>216 896</u>	<u>627 500</u>
Rozvahové úrokové riziko	<u>- 231 938</u>	<u>54 147</u>	<u>119 628</u>	<u>214 430</u>	<u>0</u>	<u>- 156 267</u>	<u>0</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

27 MĚNOVÉ RIZIKO

Zůstatek k 31. prosinci 2003	<u> </u> CZK	<u> </u> EUR	<u> </u> USD	<u> </u> JPY	<u> </u> Ostatní	<u> </u> Celkem
	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč	mil. Kč
Aktiva						
Zlato	0	0	0	0	833	833
Pohledávky vůči MMF	19 790	0	0	0	12 403	32 193
Bezkupónové dluhopisy	0	25 185	93 124	99 570	0	217 879
Kupónové dluhopisy	0	279 271	101 816	0	1 688	382 775
Vklady, úvěry a ostatní pohledávky vůči zahraničí	0	57 593	18 803	2	106	76 504
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	96	0	0	0	96
Pohledávky vůči klientům	37 467	0	0	0	0	37 467
Hmotný a nehmotný majetek	6 729	0	0	0	10	6 739
Ostatní aktiva	<u>6 966</u>	<u>117</u>	<u>10</u>	<u>0</u>	<u>253</u>	<u>7 346</u>
Aktiva celkem	<u>70 952</u>	<u>362 262</u>	<u>213 753</u>	<u>99 572</u>	<u>15 293</u>	<u>761 832</u>
Pasiva						
Peníze v oběhu	247 361	0	0	0	0	247 361
Závazky vůči MMF	19 790	0	0	0	0	19 790
Závazky vůči zahraničí	424	96	2 569	0	0	3 089
Závazky vůči tuzemským bankám	470 311	0	0	0	0	470 311
Vklady klientů	27 832	1 366	51	0	0	29 249
Závazky vůči státu	42 207	3 501	0	0	0	45 708
Rezervy	5 881	0	0	0	0	5 881
Vlastní kapitál	- 62 444	0	0	0	0	- 62 444
Ostatní pasiva	<u>2 886</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2 887</u>
Pasiva celkem	<u>754 248</u>	<u>4 963</u>	<u>2 621</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>761 832</u>
Čistá výše aktiv / pasiv (-)	- 683 296	357 299	211 132	99 572	15 293	0
Čistá výše podrozvahových měnových pozic	<u>0</u>	<u>79 904</u>	<u>23 444</u>	<u>- 99 571</u>	<u>0</u>	<u>3 777</u>
Čistá otevřená měnová pozice	<u>- 683 296</u>	<u>437 203</u>	<u>234 576</u>	<u>1</u>	<u>15 293</u>	<u>3 777</u>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

ROK KONČÍCÍ 31. PROSINCE 2003

27 MĚNOVÉ RIZIKO (pokračování)

Zůstatek k 31. prosinci 2002	<u>CZK</u> mil. Kč	<u>EUR</u> mil. Kč	<u>USD</u> mil. Kč	<u>JPY</u> mil. Kč	<u>Ostatní</u> mil. Kč	<u>Celkem</u> mil. Kč
Aktiva celkem	78 401	456 323	159 855	91 199	8 413	794 191
Pasiva celkem	<u>777 597</u>	<u>16 497</u>	<u>96</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>794 191</u>
Čistá výše aktiv / pasiv (-)	- 699 196	439 826	159 759	91 199	8 412	0
Čistá výše podrozvahových měnových pozic	<u>0</u>	<u>67 934</u>	<u>23 482</u>	<u>- 91 196</u>	<u>0</u>	<u>220</u>
Čistá otevřená měnová pozice	<u>- 699 196</u>	<u>507 760</u>	<u>183 241</u>	<u>3</u>	<u>8 412</u>	<u>220</u>
Zůstatek k 31. prosinci 2001						
Aktiva celkem	91 712	363 581	164 402	1	7 804	627 500
Pasiva celkem	<u>590 423</u>	<u>6 617</u>	<u>30 459</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>627 500</u>
Čistá výše aktiv / pasiv (-)	- 498 711	356 964	133 943	1	7 803	0
Čistá výše podrozvahových měnových pozic	<u>0</u>	<u>561</u>	<u>- 537</u>	<u>0</u>	<u>- 18</u>	<u>6</u>
Čistá otevřená měnová pozice	<u>- 498 711</u>	<u>357 525</u>	<u>133 406</u>	<u>1</u>	<u>7 785</u>	<u>6</u>

28 ÚVĚROVÉ RIZIKO A KONCENTRACE PASIV

Geografické rozdělení aktiv

	31. prosince <u>2003</u> mil. Kč	31. prosince <u>2002</u> mil. Kč	31. prosince <u>2001</u> mil. Kč
Česká republika	52 573	51 683	59 031
Německo	146 522	123 883	83 298
Francie	48 981	46 568	82 318
Itálie	66 577	140 758	111 309
Ostatní země Eurozóny	53 071	120 326	104 711
Švýcarsko	30 134	27 456	18 516
Velká Británie	55 146	54 391	42 871
Ostatní evropské země	1	2 005	99
Kanada a USA	198 151	119 700	113 565
Japonsko	99 572	91 200	1
Ostatní země	<u>11 104</u>	<u>16 221</u>	<u>11 781</u>
	<u>761 832</u>	<u>794 191</u>	<u>627 500</u>

Geografické rozdělení pasiv

	31. prosince <u>2003</u> mil. Kč	31. prosince <u>2002</u> mil. Kč	31. prosince <u>2001</u> mil. Kč
Česká republika	738 953	761 587	578 724
Země Eurozóny	2 684	4 325	3 461
Ostatní evropské země	4	8	5
Kanada a USA	<u>20 191</u>	<u>28 271</u>	<u>45 310</u>
	<u>761 832</u>	<u>794 191</u>	<u>627 500</u>

29 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU**Konsolidace bankovního sektoru**

V rámci své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru a sledovat bezpečnost vkladů v ČR převzala ČNB některá aktiva a závazky nebo poskytla úvěry a záruky různým komerčním bankám. Na pokrytí rizika ztrát z těchto aktiv rozhodla vláda ČR o vydání záruky ve výši 22 500 milionů Kč (dále jen „Záruka“). Záruka byla vydána 19. března 1997 a je poskytnuta na období 10 let. ČNB se rozhodla plně krýt odhadovaná rizika ztrát spojená s programem konsolidace nepokrytá Zárukou.

Aktiva převzatá v rámci konsolidace, vytvořené opravné položky a rezervy k 31. prosinci 2003, 2002 a 2001 je možné shrnout následujícím způsobem:

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Pohledávky za bankami	26 971	27 175	27 480
Odkoupené pohledávky od bank	223	308	308
Záruky a přísliby	<u>467</u>	<u>598</u>	<u>582</u>
	27 661	28 081	28 370
Vytvořené opravné položky (viz bod 17)	- 4 694	- 4 983	- 5 288
Vytvořené rezervy (viz bod 17)	<u>- 467</u>	<u>- 598</u>	<u>- 582</u>
Účetní hodnota krytá zárukou	<u>22 500</u>	<u>22 500</u>	<u>22 500</u>

Česká finanční, s.r.o.

V roce 1997 získala ČNB stoprocentní podíl ve společnosti ČF a využívala tuto společnost ke správě Stabilizačního programu a Konsolidačního programu. Oba programy jsou zaměřené především na malé a střední banky. V návaznosti na usnesení vlády ČR č. 1162 ze dne 8. listopadu 1999, ve kterém vláda ČR vyslovila souhlas s restrukturalizací některých transformačních institucí, ČNB prodala v červnu 2000 Konsolidační bance Praha, s.p.ú., dnešní České konsolidační agentuře (dále jen “ČKA“) svůj 100% podíl v ČF za dohodnutou cenu 1 Kč. Současně se ČNB opětovně zavázala k úhradě všech ztrát ČF vyplývajících z Konsolidačního programu uzavřením dohody o úhradě nákladů na provozní činnost a ztrát z převzatých aktiv vzniklých v souvislosti s realizací Konsolidačního programu, které převyšují základní kapitál ČF a nebude je tedy možné započíst proti základnímu kapitálu ČF ve výši 13 833 milionů Kč. Navýšení základního kapitálu provedla ČNB v letech 1997 a 1998.

29 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)**Česká finanční, s.r.o. (pokračování)**

Konsolidační program zahrnoval převod vybraných nebonitních aktiv bank účastníků se tohoto programu do ČF. ČF je odkoupila od ČNB a určených bank bez jakýchkoliv dalších nároků. Záměrem tohoto programu, který byl zahájen v roce 1997, bylo dosažení vyšší stability bankovního sektoru. Soubor tří pohledávek za Agrobankou Praha, a.s. v likvidaci patřících do Konsolidačního programu postoupila ČF v roce 2002 zpět na ČNB. Účetní hodnota aktiv převedených v rámci Konsolidačního programu na ČF (po zahrnutí opravných položek vytvořených ČF a po zohlednění záruky přijaté od ČNB) podle dosud neauditovaných účetních knih k 31. prosinci 2003 dosáhla 5 090 milionů Kč (auditovaná hodnota k 31. prosinci 2002: 5 631 milionů Kč, k 31. prosinci 2001: 26 304 milionů Kč).

V souladu s dohodou uzavřenou mezi ČF a ČNB jsou náklady na příslušnou část provozní činnosti ČF hrazeny ČNB ve čtvrtletních intervalech. Tato dohoda také ukládá ČF povinnost pravidelného předkládání určitých informací ČNB a obsahuje mechanismus, který zaručuje ČNB určitou míru kontroly nad aktivitami ČF vyplývajícími z Konsolidačního programu.

Kalkulaci výše rezervy je možné shrnout následujícím způsobem:

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Poskytnuté úvěry	5 060	5 542	14 026
Mínus očekávaná návratnost			
- pohledávek v Konsolidačním programu	- 170	- 510	- 3 334
- cenných papírů v Konsolidačním programu	- 120	- 116	- 105
Výše vytvořené rezervy (viz bod 17)	<u>4 770</u>	<u>4 916</u>	<u>10 587</u>

29 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)

Investiční a Poštovní banka, a.s.

V červnu 2000 vyhlásila ČNB nucenou správu v Investiční a Poštovní bance, a.s. (dále jen „IPB“). Dne 16. června 2000 vydala ČNB záruku za vklady věřitelů IPB (dále jen „Záruka za vklady“), která pokrývá všechny závazky vyplývající z vkladů přijatých IPB a z dluhopisů vydaných IPB včetně časově rozlišených úroků k 16. červnu 2000. Závazky se stanovenou splatností byly zaručeny ke dni splatnosti a závazky, které nemají stanovený den splatnosti, byly zaručeny do června 2003.

Výše záruky za vklady je v podrozvaze ČNB pravidelně aktualizována na základě skutečné výše závazků zaručených Zárukou za vklady, kterou vyčísluje ČSOB.

K 31. prosinci 2003 byl zůstatek Záruky za vklady v podrozvaze ČNB 3 651 milionů Kč (k 31. prosinci 2002: 32 780 milionů Kč, k 31. prosinci 2001: 48 707 milionů Kč).

Nucený správce IPB uzavřel s ČSOB dne 19. června 2000 smlouvu o prodeji podniku a touto smlouvou převzala ČSOB veškerá aktiva a závazky IPB. ČNB a ČSOB uzavřely dne 19. června 2000 Slib odškodnění, ve kterém se ČNB neodvolatelně a bezpodmínečně zavázala uhradit ČSOB určité škody či odškodnit ČSOB za určitá plnění spojená s převzetím IPB.

Vláda ČR vydala 23. června 2000 státní záruku, ve které se zaručila, že uhradí ČNB některé ze ztrát, které ČNB vzniknou v důsledku odškodnění ČSOB na základě Slibu odškodnění (dále jen „Státní záruka“). Státní záruka pokrývá ty škody, které mohou ČNB vzniknout v důsledku odškodnění ČSOB za ztráty (škody) vyplývající z nevidovaných závazků IPB převzatých ČSOB.

V průběhu roku 2001 ČNB vyplatila ČSOB v souvislosti se Slibem odškodnění zálohy v celkové výši 478 milionů Kč, které se vztahují k náhradám vyplaceným ze strany ČSOB v souvislosti se závazky, které nebyly evidovány v účetních záznamech IPB. V roce 2002 vyplatila ČNB další zálohy ve výši 2 200 milionů Kč a 3 miliony EUR a v roce 2003 zálohu ve výši 391 tis. USD. K vyplaceným zálohám nebyly ČNB vytvořeny opravné položky vzhledem k tomu, že je ČNB klasifikuje jako položky kryté Státní zárukou. V roce 2003 ČNB obdržela zálohu na plnění ze Státní záruky ve výši 2 000 milionů Kč.

29 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)**Investiční a Poštovní banka, a.s. (pokračování)**

ČSOB pravidelně uvádí a vyčísluje jednotlivé případy, které podle jejího názoru potenciálně pokrývá Slib odškodnění a mohly by vést k možnému plnění ze strany ČNB. V současnosti nelze stanovit konečný objem plnění ze Slibu odškodnění ani objem plnění ze Slibu odškodnění, která nebudou pokryta Státní zárukou. Dne 6. listopadu 2002 obdržela ČNB jednostranné závazné prohlášení ČSOB, podle kterého budou veškeré nároky na peněžité plnění ČNB vůči ČSOB na základě Slibu odškodnění ze strany ČSOB uplatněny a ze strany ČNB uhrazeny do 31. prosince 2016 a celková částka odškodnění dosáhne maximálně 160 miliard Kč. V návaznosti na toto prohlášení očekává ČNB maximální možné plnění ze Státní záruky ve stejném rozsahu.

Výši Slibu odškodnění, záloh vyplacených ČSOB, obdržených záloh a Státní záruky lze shrnout následujícím způsobem:

	<u>31. prosince 2003</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2002</u> mil. Kč	<u>31. prosince 2001</u> mil. Kč
Celková výše možných plnění ze Slibu odškodnění	157 215	157 227	39 362
Výše záloh vyplacených ČSOB	2 785	2 773	478
Výše zálohy na plnění ze Státní záruky	<u>- 2 000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Nečerpaná výše přijaté Státní záruky	<u>158 000</u>	<u>160 000</u>	<u>39 840</u>

ČNB netvoří prozatím rezervu na případná plnění ze Slibu odškodnění, protože případy plnění ze Slibu odškodnění, které by nebyly kryty Státní zárukou dosud nenastaly a ČNB v současné době nemůže spolehlivě stanovit konečný objem případných plnění ČSOB ze soudních sporů nebo škod, které ČSOB utrpí, na něž se Státní záruka nevztahuje a tudíž by mohly být nákladem ČNB.

V případě, že bude ČSOB požadovat úhradu plnění ze Slibu odškodnění, ČNB má podle smlouvy uhradit příslušnou částku do pěti pracovních dnů od obdržení požadavku na úhradu škody. Platební kalendář plnění ze Státní záruky je následující:

29 KONSOLIDACE BANKOVNÍHO SEKTORU (pokračování)**Investiční a Poštovní banka, a.s. (pokračování)**

<u>Částka uplatněná ČNB</u>	<u>Splatnost</u>
nejvýše 2 miliardy Kč	v témže kalendářním roce
vyšší než 2 miliardy Kč, avšak nejvýše 5 miliard Kč	2 miliardy Kč v témže kalendářním roce; zbytek částky v následujícím kalendářním roce
vyšší než 5 miliard Kč	2 miliardy Kč v témže kalendářním roce; 3 miliardy v následujícím kalendářním roce; zbytek částky do tří let ode dne, kdy ČNB o úhradu požádá

30 TRANSAKCE SE SPŘÍZNĚNÝMI STRANAMI

Spřízněné strany jsou definovány takto:

- členové Bankovní rady, vedoucí zaměstnanci a jejich příbuzní;
- společnosti, v nichž členové Bankovní rady a vedoucí zaměstnanci drží větší než 10% majetkovou účast;
- dceřiné společnosti Banky;
- ČF.

Transakce se spřízněnými stranami, včetně vedení a zaměstnanců ČNB, byly prováděny v zásadě za stejných podmínek a úrokových sazeb, jako srovnatelné transakce s jinými klienty realizovanými ve shodné době a podle názoru vedení Banky nebyla v těchto případech použita jiná než obvyklá úroková sazba a tyto vklady nevykazují odlišné riziko likvidity či jiné nepříznivé faktory.

Účel a základní aktivity ČF jsou popsány v bodu 29. ČNB uzavřela obchody s ČF při výkonu její role ve stabilizaci bankovního sektoru. Úvěry byly poskytnuty za obvyklé úrokové sazby.

31 NÁSLEDNÉ UDÁLOSTI

Vedení ČNB nejsou známy žádné následné události, které by měly významný vliv na účetní závěrku.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

**ÚČETNÍ ZÁVĚRKA K 31. PROSINCI 200 ,
ZPRÁVA NEZÁVISLÝCH AUDITORŮ
A DOPIS VEDENÍ ÚČETNÍ JEDNOTKY**